

EURAXESS SLOVENSKO

SPRIEVODCA MOBILITOU A PRIJÍMANÍM VÝSKUMNÝCH PRACOVNÍKOV

<https://euraxess.ec.europa.eu> | www.euraxess.sk

**Sprievodca
mobilitou
a prijímaním
výskumných
pracovníkov**

**EURAXESS
SLOVENSKO**

Táto publikácia bola vytvorená pracovníkmi siete EURAXESS Slovensko a financovaná Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Publikácia vyjadruje len názory autorov. Financujúca organizácia nezodpovedá za žiadnu časť obsahu publikácie.

EURAXESS SLOVENSKO

Sprievodca mobilitou a prijímaním výskumných pracovníkov

Vydala:

SAIA, n. o.

Sasinkova 10

812 20 Bratislava 1

www.saia.sk, www.euraxess.sk

Zostavili:

Janka Kottulová, Silvia Kotuličová, Karla Zimanová a kolektív SAIA, n. o.

Grafická úprava a tlač:

emtek, s. r. o., Bratislava

© SAIA, n. o., 2019

ISBN 978–80–89521–77–7

1. O iniciatíve EURAXESS	4
2. Informácie pre výskumné organizácie	10
Charta a kódex: základné princípy pre dobré	
pracovné podmienky vo výskume	10
Stratégia ľudských zdrojov pre výskumníkov (HRS4R)	11
Nástroje na podporu rozvoja kariéry výskumníkov	14
Získavanie excelentných pracovníkov – nábor	15
Prijímanie a zamestnávanie zahraničných výskumníkov,	
vysookoškolských učiteľov a doktorandov	16
Osvedčenie dokladov vydaných v cudzine na použitie	
v Slovenskej republike	18
Medzinárodný rozmer sociálneho poistenia zamestnancov ..	19
Medzinárodný rozmer zdravotného poistenia zamestnancov ..	23
Medzinárodný rozmer zdaňovania príjmov zamestnancov ..	25
3. Rozvoj kariéry doktorandov a výskumníkov	28
4. Praktické informácie o mobilite pre výskumníkov . 31	
Legálny pobyt Slovákov v zahraničí	31
Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine ..	33
Sociálne zabezpečenie	39
Zdravotné poistenie	49
Uznávanie dokladov o vzdelaní získanom v zahraničí	54
Zdaňovanie príjmov	55
Každodenné záležitosti – na čo treba tiež myslieť	60
5. Programy financované zo zdrojov Európskej únie . 62	
Horizont 2020 – rámcový program EÚ pre výskum a inovácie .	62
Európska rada pre výskum (European Research Council, ERC) .	64
Opatrenia Marie Skłodowskiej-Curie	
(Marie Skłodowska-Curie Actions, MSCA)	65
Spoločné výskumné centrum (Joint Research Centre, JRC) ..	71
Európsky inovačný a technologický inštitút	
(European Institute of Innovation and Technology, EIT)	73
Horizont Európa – nový rámcový program Európskej únie	
pre výskum a inovácie na 2021 – 2027	74
COST – Európska spolupráca vo vede a technike	
(European Cooperation in Science & Technology)	76
EUREKA	77
Erasmus+ – program Európskej únie pre vzdelávanie,	
odbornú prípravu, mládež a šport	78
6. Medzinárodné programy	83
CEEPUS	83
Štipendiá Európskeho centra pre časticovú fyziku (CERN)	85
Medzinárodný výšehradský fond	86
Otto Kinne Foundation	89
UNESCO	90
Program NATO „Veda pre mier a spoločnosť“	
(Science for Peace and Security – SPS)	90
7. Financovanie z národných zdrojov	92
Národný štipendijný program SR	92
Štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd	
a ponúk zahraničných vlád	95
Mobilítne granty na základe bilaterálnych dohôd	
o vedecko-technickej spolupráci	96
Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu	
vedeckým a odborným pracovníkom	98
Nadácia Tatra banky – Grantový program Študenti do sveta ..	98
8. Prehľad štipendií podľa krajín	99
Albánsko	99
Arménsko	99
Auštália	100
Azerbajdžan	100
Belgicko	101
Bielorusko	102
Bosna a Hercegovina	102
Brazília	103
Bulharsko	103
Cyprus	104
Česká republika	104
Čierna hora	105
Čína	106
Dánsko	107
Egypt	107
Estónsko	108
Fínsko	109
Francúzsko	109
Grécko	112
Holandsko	113
Chorvátsko	114
India	115
Indonézia	115
Island	116
Izrael	116
Írsko	117
Japonsko	118
Jordánsko	120
Juhoafrická republika	120
Kanada	120
Kazachstan	123
Kórejská republika	124
Lichtenštajsko	124
Litva	125
Lotyšsko	125
Luxembursko	126
Malta	126
Maďarsko	126
Malajzia	129
Mexiko	130
Moldavsko	131
Nemecko	131
Nový Zéland	139
Nórsko	139
Poľsko	140
Portugalsko	141
Rakúsko	142
Rumunsko	146
Rusko	146
Severné Macedónsko	147
Slovinsko	148
Srbsko	149
Španielsko	149
Švajčiarsko	150
Švédsko	151
Taiwan	152
Taliano	153
Thajsko	154
Turecko	154
Ukrajina	156
USA	156
Veľká Británia	163

1. O iniciatíve EURAXESS

EURAXESS – Researchers in Motion je kľúčovou iniciatívou Európskej komisie a krajín zapojených do rámcových programov pre výskum EÚ, ktorej cieľom je podporovať výskumníkov, ktorí majú záujem o zahraničnú mobilitu a rozvoj svojej kariéry v Európe i mimo nej. Okrem informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania a pracovných príležitostiach prináša množstvo praktických informácií týkajúcich sa života a práce v krajinách, ktoré sú do iniciatívy zapojené.

Výskumní pracovníci sú hlavnou silou, ktorá stojí za novými poznatkami a zohráva kľúčovú úlohu pri ich transfere do praxe. Ak chce byť Európa konkurencieschopná na globálnej úrovni, musí urobiť všetko pre to, aby si udržala a pritiahla najväčšie talenty z oblasti výskumu a aby odstraňovala prekážky, ktoré bránia voľnému pohybu poznatkov. Európsky pracovný trh sa musí v oveľa väčšej miere otvoriť a byť pre výskumníkov atraktívny a transparentný, musí ponúkať priaznivé podmienky na rozvoj kariéry výskumníka a postupne sa vyrovnávať s administratívnymi a legislatívnymi bariérami v rôznych oblastiach spájajúcich sa s mobilitou výskumných pracovníkov, či už ide o víza a povolenia na pobyt pre výskumníkov z tretích krajín, alebo otázky súvisiace so sociálnym a dôchodkovým zabezpečením či zdaňovaním.

Iniciatíva využíva na komunikáciu s výskumníkmi a výskumnými organizáciami, ako aj s ďalšími zainteresovanými stranami, európsku sieť viac ako 600 centier EURAXESS, ktoré poskytujú informácie a bezplatné služby v 42 krajinách. Ďalším dôležitým nástrojom, ktorý iniciatíva využíva, je európsky portál EURAXESS (<https://euraxess.ec.europa.eu/>).

Európsky portál EURAXESS

Európsky portál EURAXESS je zdrojom užitočných informácií, ktoré prispievajú k hladšej mobilite, kariérenému rozvoju výskumníkov, či napredovaniu výskumných inštitúcií. Umožňuje nájsť vhodnú kariérnu príležitosť, získať zahraničnú skúsenosť, nadviazať zaujímavú spoluprácu, či prijať talentovaného výskumníka na výskumnú inštitúciu. Zároveň poskytuje množstvo praktických a bezplatných nástrojov, ktoré môžu výskumníci využiť pri plánovaní svojej kariéry.

Hlavné menu európskeho portálu EURAXESS (<https://euraxess.ec.europa.eu/>) pozostáva z piatich hlavných častí:

- **Jobs & Funding**

Časť „Jobs & Funding“ ponúka v prvom rade bezplatný a nekomplikovaný nástroj pre vyhľadávanie pracovných ponúk ako i pre nábor výskumných pracovníkov. Výskumníci tu nájdu množstvo neustále aktualizovaných informácií o voľných pracovných miestach, možnostiach financovania, štipendiách a grantoch v celej Európe ako aj ponuky organizácií na hostovanie odborníkov na svojich vedeckých pracoviskách. Výskumné organizácie (verejné či súkromné) môžu portál využívať na bezplatné zverejňovanie ponúk voľných pracovných miest a vyhľadávanie životopisov výskumných pracovníkov z iných krajín, ktorí by mohli byť vhodnými adeptmi na otvorené pozície na ich pracoviskách. Pri každej zverejnenej ponuke voľného pracovného miesta je k dispozícii aj nástroj, ktorý umožňuje výskumným organizáciám sledovať a merať návštevnosť zverejnenej ponuky.

Súčasťou tejto časti portálu je aj sekcia „Find Hosting“, ktorá umožňuje vyhľadávať ponuky výskumných organizácií na predkladanie spoločných žiadostí napr. v rámci Individuálneho štipendia **Akcií Marie Skłodowskej-Curie**, ako aj ponuky organizácií, ktoré disponujú pokročilou výskumnou infraštruktúrou (zariadenia, zdroje, služby alebo akákoľvek iná infraštruktúra jedinečnej povahy nevyhnutná na dosiahnutie excelentnosti vo výskume a inováciách), ktorú chcú sprístupniť iným výskumným pracovníkom v snahe podporiť výskumné komunity pri realizácii výskumu a podpore inovácií vo svojom odbore.

Ďalšia sekcia tejto časti portálu poskytuje praktické informácie o postupe, prostredníctvom ktorého môžu výskumné organizácie preukázať dodržiavanie zásad excelentnosti vo vytváraní priaznivých pracovných podmienok v súlade s princípmi Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov. Oba dokumenty boli Európskou komisiou prijaté ako odporúčanie v roku 2005. Charta vymedzuje práva a povinnosti výskumných pracovníkov, ako aj výskumných organizácií a organizácií finančne podporujúcich výskum. Cieľom Kódexu je zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými výskumníkmi v Európe a zvýšiť transparentnosť pri ich náboře. Chartu a Kódex doteraz podpísalo viac ako 1 200 popredných národných, európskych a medzinárodných výskumných organizácií a organizácií financujúcich výskum v 40 krajinách. Nástroj, ktorý má podporiť zavádzanie princípov Charty a Kódexu do každodenného fungovania organizácií, predstavuje Stratégia ľudských zdrojov pre výskumníkov (The Human Resources Strategy for Researchers – HRS4R). Organizácie, ktoré v tejto oblasti zaznamenajú viditeľný pokrok, môžu od Európskej komisie získať právo používať ocenenie „Excelentnosť v oblasti ľudských zdrojov vo výskume“ („HR Excellence in Research“) a zviditeľniť sa v medzinárodnej komunite výskumníkov ako dobrý zamestnávateľ. Doteraz právo používať toto ocenenie získalo už vyše 500 inštitúcií v 28 krajinách a dve medzinárodné inštitúcie.

• Career Development

Táto časť ponúka výskumníkom viacero bezplatných nástrojov, ktoré môžu využiť pri plánovaní a rozvoji svojej kariéry. No Limits Tool pomôže začínajúcim výskumníkom uvažovať o rôznorodých kariérnych cestách aj zručnostiach, ktoré potrebujú, aby mohli naplno využiť existujúce príležitosti a ponúka odkazy na množstvo tréningových a vzdelávacích zdrojov dostupných na internete. Prehľad o špecifikách kariéry v podnikateľskom sektore ponúka EURAXESS Industry Career Development Module. Aplikácia Talent Development Suite bola navrhnutá ako sprievodca pre vytvorenie osobného plánu rozvoja kariéry. Portál prináša aj praktické nástroje pre zamestnávateľov: EURAXESS REFLEX je nástroj na tvorbu inštitucionálnych stratégií kariérneho rozvoja. EURAXESS Employer Engagement Toolkit ponúka množstvo zaujímavých tipov, ako zapojiť do podpory kariérneho rozvoja výskumníkov spoluprácu s podnikateľským sektorom.

• Partnering

Časť „Partnering“ je určená iba pre zaregistrovaných užívateľov portálu EURAXESS (informácie o možnosti registrácie uvádzame v časti „Login/Register“ nižšie). Predstavuje platformu umožňujúcu spoluprácu medzi výskumníkmi, výskumnými organizáciami, ale aj súkromnými podnikmi, uchádzajúcimi sa o financovanie svojich inovatív-

nych nápadov prostredníctvom európskych programov. Výskumníci tu môžu vyhľadávať medzi potenciálnymi hosťujúcimi organizáciami či spolupracovníkmi a organizácie zase majú prístup k databáze partnerov pre pripravovaný projekt.

• Information & Assistance

Informácie a osobná asistencia sú výskumníkom poskytované prostredníctvom siete viac ako šesťsto centier nachádzajúcich sa v 42 európskych štátoch. Centrá EURAXESS pomáhajú výskumníkovi ale aj jeho rodine s plánovaním a organizovaním pobytu v zahraničí. Poskytujú bezplatné konzultácie prispôbené potrebám konkrétneho výskumníka, pomáhajú riešiť otázky spojené nielen s financovaním pobytu výskumníka, ale aj s ubytovaním, vízami, povoleniami na pobyt a pracovnými povoleniami, štúdiom jazyka, školami pre deti, sociálnym zabezpečením, zdravotnou starostlivosťou a zdaňovaním príjmov výskumníka.

Kontaktné údaje centier EURAXESS v jednotlivých krajinách sú dostupné v časti „Find personalised assistance“. Na Slovensku začala národná sieť centier vznikať v roku 2004, pričom koordinátorom siete bola od začiatku SAIA, n. o. V súčasnosti pôsobí EURAXESS Slovensko v rámci všetkých pracovísk SAIA, n. o., okrem Bratislavy aj v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach.

• EURAXESS Worldwide

EURAXESS Worldwide poskytuje služby pre európskych výskumníkov dlhodobo pôsobiacich mimo Európy, ako aj pre zahraničných výskumníkov pôsobiacich v zapojených krajinách a umožňuje im udržiavať alebo nadväzovať kontakt, väzby a spoluprácu s Európou. K dispozícii sú vysunuté pracoviská, ich portály i pravidelný elektronický newsletter; navyše sú v daných krajinách pravidelne organizované spoločné podujatia. EURAXESS Worldwide poskytuje informácie o možnostiach budovania kariéry v Európe, medzinárodnej výskumnej spolupráci a európskych politikách vo výskume. V súčasnosti pôsobí v Austrálii&Novom Zélande, Číne, Indii, Japonsku, Kórei, štátoch Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti, Severnej Amerike a štátoch Združenia národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN).

• Login/Register

Registrácia a prihlasovanie výskumníkov i výskumných organizácií sú možné prostredníctvom časti „Login/Register“. Po zadaní svojej emailovej adresy dostanete automatický email, ktorý vám umožní nastavenie prístupového hesla. Vo svojom účte si následne môžete vytvoriť profil výskumníka či profil výskumnej organizácie, ktorú reprezentujete, a tak využívať aj tie časti a funkcie portálu, ktoré sú nezaregistrovaným návštevníkom neprístupné (napr. pridávanie pracovných ponúk, sledovanie návštevnosti zverejnenej ponuky, či vyhľadávanie v databáze potenciálnych partnerov). Portál umožňuje aj uloženie zadaných vyhľadávacích kritérií a nastavenie frekvencie zasielania notifikácií. V čase, keď budete na portáli prihlásení, sa vám v hlavnom menu bude namiesto textu „Login/Register“ zobrazovať „My EURAXESS.“

Portál EURAXESS Slovensko

Okrem európskeho portálu existujú aj národné portály EURAXESS krajín zapojených do tejto iniciatívy, ktoré sú na európsky portál v niektorých častiach prepojené. Na Slovensku takýto portál vytvorila a spravuje v rámci EURAXESS Slovensko SAIA, n. o. Slovenský portál EURAXESS (www.euraxess.sk) má dve samostatné jazykové verzie. Slovenská verzia je určená slovenským výskumníkom, ktorí uvažujú o pôsobení v zahraničí, ale taktiež slovenským výskumným organizáciám, ktoré by chceli na svojej pôde privítať výskumníkov zo zahraničia. Anglická verzia poskytuje informácie dôležité pre zahraničných výskumníkov, ktorí majú záujem pôsobiť na Slovensku.

Aktuality

Táto časť poskytuje pravidelne nové informácie o aktuálnych podujatiach – konferenciách či informačných seminároch, štipendiách a grantoch ako aj zaujímavé informácie z oblasti výskumu.

Práca vo výskume

Časť „Práca vo výskume“ je rozdelená na dve sekcie. Prvá sekcia „Pracovné prostredie“ je sčasti prepojená na centrálny európsky portál EURAXESS. Obsahuje informácie o štipendijných a grantových možnostiach, ako aj priamy odkaz na databázu štipendií a grantov pre slovenských uchádzačov, ktorú vytvorila SAIA, n. o. Databáza, v ktorej môžete vyhľadávať podľa krajiny, odboru či cieľovej skupiny, je dostupná aj prostredníctvom odkazu <http://granty.saia.sk>. V tejto časti portálu sa nachádzajú aj odkazy na vybrané možnosti financovania vášho projektu a mobility z rôznych zdrojov.

Zároveň tu nechýbajú informácie o Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexe správania pre nábor výskumných pracovníkov, o Stratégii ľudských zdrojov pre výskumníkov či európskej dôchodkovej schéme RESAVER. V tejto časti je predstavená aj iniciatíva Európskej komisie „Science4Refugees“ zameraná na podporu integrácie vysoko kvalifikovaných výskumníkov z radov utečencov na európsky trh práce, možnosti opätovne naštartovať svoju kariéru a zaradiť sa do európskej výskumnej komunity.

Nájdete tu aj odkaz na celoeurópsku databázu pracovných ponúk, v ktorej môžete bezplatne vyhľadávať aktuálne pracovné ponuky vo výskume, máte po registrácii možnosť v databáze bezplatne uverejniť vašu pracovnú ponuku a vyberať si z kvalifikovaných kandidátov z celej Európy.

Kedže nájst spôsob ako financovať mobilitu patrí k najčastejšie kladeným otázkam, prehľad štipendií a grantov pre doktorandov a výskumných pracovníkov tvorí podstatnú časť tejto publikácie. Kapitola 5 poskytuje základné informácie o finančných mechanizmoch EÚ, kapitola 6 o medzinárodných podporných finančných schémach, kapitola 7 o financovaní z národných zdrojov a v kapitole 8 nájdete prehľad štipendií a grantov podľa jednotlivých krajín.

Druhá sekcia národného portálu, nazvaná „Kariérny rozvoj“, je zameraná na podporu profesionálneho rozvoja. Ponúka prehľad praktických informácií pre výskumníkov aj profesionálov, ktorí sa venujú podpore výskumu. Výskumníci tu nájdu informácie, ktoré im môžu pomôcť rozpoznať a rozvíjať ich zručnosti a objaviť rôznorodé kariérne príležitosti, a to nielen v akademickom prostredí. Sekcia zahŕňa aj prehľad aktivít, ktoré môžu výskumníci využiť pre svoj profesionálny rozvoj v regiónoch Slovenska. Tento prehľad môže byť inšpiráciou aj pre vysoké školy a výskumné organizácie, ktoré sa usilujú o vytvorenie nových príležitostí pre podporu kariéry svojich výskumníkov. Inštitúciám je určený aj sumár zdrojov a nástrojov, ktoré môžu tieto organizácie využiť pri tvorbe, či skvalitňovaní služieb podpory kariéry. Sumár stručne predstavuje aj rámec, ktorý pre podporu kariérneho rozvoja výskumníkov vytvárajú politiky v rámci Európskeho výskumného priestoru. Ponúka taktiež príklady dobrej praxe z vysokých škôl a výskumných inštitúcií v zahraničí. Bližšie informácie o možnostiach rozvoja kariéry výskumných pracovníkov poskytuje kapitola 3 a v kapitole 2 je sumár informácií určených pre vysoké školy a výskumné organizácie.

Praktické informácie

Cieľom iniciatívy EURAXESS nie je len poskytovať informácie o financovaní mobility, ale aj čo najviac zjednodušiť mobilitu výskumníkov a procesy s tým súvisiace. Preto v časti slovenského portálu EURAXESS „Praktické informácie“ zhromažďujeme relevantné informácie týkajúce sa konkrétnych reálnych situácií, s ktorými sa mobilný výskumník stretáva v bežnom živote: či už ide o otázky formalít pri vstupe do krajiny či predĺžení alebo zmene pobytu, sociálneho zabezpečenia, zdanenia jeho príjmov v zahraničí alebo možnosti kultúrneho vyžitia v danej krajine a mnohé ďalšie, ktoré s pobytom v inej krajine súvisia. Informácie sú prehľadne usporiadané do tematických oblastí v troch kategóriách: Život v zahraničí, Práca v zahraničí a EURAXESS pre výskumné organizácie a priemysel a obsahujú aj kontakty na príslušné inštitúcie, ktoré sú za danú oblasť zodpovedné. V prípade otázok o konkrétnej téme vo vybranej krajine je možné kontaktovať najbližšie centrum EURAXESS (nachádzajú sa v 42 krajinách), ktoré sa vašimi otázkami bude zaoberať. Prehľad praktických informácií nájdete aj v kapitole 4 tejto publikácie; jej prečítanie vám poskytne predstavu o tom, na čo treba myslieť v prípade presunu z krajiny do krajiny.

Pre slovenské výskumné organizácie je EURAXESS jednou z ciest ako sa viac otvoriť svetu. Predstavuje možnosť obohatovať ich činnosť o skúsenosti zahraničných výskumníkov, spolupracovať s nimi a zároveň ich oboznamovať so slovenským výskumom. Zaregistrované výskumné organizácie môžu využiť bezplatný spôsob uverejňovania svojich voľných pracovných miest, sledovania návštevnosti zverejnenej ponuky, či v databáze zverejnených životopisov vyhľadávať zahraničných výskumníkov, ktorí by mali záujem prísť pôsobiť do ich výskumného tímu. Prihlásením sa k Charte a Kódexu, implementáciou ich princípov a prípadne získaním práva používať ocenenie „Excelentnosť v oblasti ľudských zdrojov vo výskume“ môžu nielen zlepšiť svoje vlastné pracovné prostredie, ale i zatriktívniť sa v medzinárodnom prostredí. V tejto časti portálu môžu administratívni pracovníci nájsť praktické informácie týkajúce sa vstupu, pobytu a zamestnávania cudzincov na Slovensku, vrátane interaktívneho sprievodcu s otázkami, ktoré po ich zodpovedaní odkázu na texty relevantné pre daný typ pobytu a cudzinca. Zároveň v oblasti sociálneho zabezpečenia sú tu k dispozícii stručné informácie o systéme sociálneho a zdravotného zabezpečenia na Slovensku, prehľad princípov viažuci sa k sociálnemu zabezpečeniu v štátoch EÚ, EHP a tretích krajinách, ako aj odkazy na zoznamy relevantných inštitúcií sociálneho zabezpečenia

v členských štátoch EÚ a EHP. K praktickému prehľadu o komplexnosti situácií pri medzinárodnej mobilitě prispievajú spracované zoznamy – na čo myslieť pri príchode na Slovensko a pri mobilitě v zahraničí. V časti Ochrana duševného vlastníctva a transfer technológií je spracovaný prehľad najdôležitejších odkazov a kontaktov k tejto téme. Prehľad informácií určených pre slovenské výskumné organizácie poskytuje kapitola 2.

Kontakty

V centrách EURAXESS nájdete informovaných ľudí, ktorí sa venujú problematike mobilit a ktorí sa radi podelia o svoje skúsenosti. Nielenže poskytnú informácie, ale ak je to možné, pomôžu aj pri vybavovaní niektorých formalít, či odporučia svoju sieť kontaktov. Stačí si na internetovej stránke nájsť príslušné kontaktné informácie a obrátiť sa na najbližšie centrum. Slovenskú sieť EURAXESS tvoria všetky pracoviská SAIA, ktoré sídlia okrem Bratislavy aj v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach. EURAXESS Slovensko spolupracuje s koordinátormi národných sietí EURAXESS v ďalších krajinách, ako aj s ďalšími inštitúciami na európskej a národnej úrovni, ktoré sú s činnosťou centier spojené.

Login/Registrácia

Časť „Login/Registrácia“ je prepojená na európsky portál EURAXESS a umožňuje registráciu a prihlasovanie výskumníkov a výskumných organizácií. (Vid' časť „Login/Register“ na európskom portáli).

2. Informácie pre výskumné organizácie

– manažérov výskumu, riadiacich pracovníkov, pracovníkov zahraničných oddelení, kariérových poradcov, personalistov

Táto sekcia je určená organizáciám, ktoré zamestnávajú výskumníkov a profesionálov, ktorí sa venujú podpore výskumníkov a výskumu. Užitočné informácie v nej nájdete aj samotní výskumníci, ktorí sú súčasťou manažmentu svojich inštitúcií, alebo pôsobia ako vedúci katedrií, výskumných tímov, či projektov a stoja pred otázkami, ako zvládnuť proces prijatia zahraničného kolegu, vytvoriť podnetné pracovné prostredie, či podporiť profesionálny rozvoj kolegov.

V tejto kapitole sa dozviete:

- Aké princípy by sa mali uplatňovať v manažmente ľudských zdrojov v organizáciách zamestnávajúcich výskumníkov (**Charta a Kódex**);
- Ako vytvoriť lepšie pracovné podmienky pre výskumníkov a zvýšiť atraktivitu pracoviska v medzinárodnej súťaži o talenty prostredníctvom **Stratégie ľudských zdrojov pre výskumníkov**;
- Kde hľadať typy a praktické nástroje pri tvorbe inštitucionálnych stratégií na podporu **rozvoja kariéry výskumníkov (nástroj REFLEX a iné)**;
- Ako naplno využiť portál EURAXESS a nástroj **EURAXESS Jobs** pre efektívny nábor výskumníkov v medzinárodnom prostredí;
- Ako identifikovať vhodné administratívne postupy pri prijímaní zahraničných výskumníkov (**online navigácia**) a aké výhody, poskytuje pri prijímaní zahraničných výskumníkov **dohoda o hostovaní**;
- Aké sú podmienky zjednodušenej **procedúry** pri prijímaní a vysielaní študentov a výskumníkov z tretích krajín v rámci tzv. **vnútro-európskej mobility**.
- Aké sú základné princípy v oblasti **sociálneho a zdravotného poistenia**, a **zdaňovania príjmov v medzinárodnom kontexte** a na čo si dať pozor.

Charta a kódex: základné princípy pre dobré pracovné podmienky vo výskume

V marci 2005 Európska komisia prijala odporúčania obsahujúce **Európsku chartu výskumných pracovníkov** a **Kódex správania pre nábor výskumných pracovníkov**. Dokumenty, označované jednoducho ako Charta a Kódex objasňujú úlohy, povinnosti a práva výskumných pracovníkov ako aj ich zamestnávateľov a organizácií financujúcich výskum. Ich cieľom je zlepšiť pracovné podmienky a príležitosti pre profesionálny rozvoj pre výskumných pracovníkov v celej Európe a prispieť tak k zatraktívneniu európskeho výskumného priestoru pre špičkových výskumníkov z celého sveta.

Cieľom Charty a Kódexu je vytvoriť atraktívne podmienky pre pracovníkov vo výskume tak, aby v tejto oblasti zostali alebo aby sa pre ňu rozhodli. Takisto je významným nástrojom harmonizácie, aby táto vysoko mobilná a kvalifikovaná skupina ľudí našla vždy rovnaké podmienky, kdekoľvek bude potrebná ich činnosť.

Charta a Kódex zahŕňajú **40 princípov**, ktoré sa týkajú štyroch oblastí riadenia ľudských zdrojov vo výskume. Zatiaľ čo niektoré zo zásad sa vzťahujú najmä na výskumné organizácie a organizácie financujúce výskum, iné odkazujú na zodpovednosť samotných výskumníkov. Plné znenie Charty a Kódexu nájdete na stránke <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/atrativne-pracovisko>

Etické a profesionálne aspekty <ul style="list-style-type: none"> • Sloboda výskumu • Etické zásady • Profesionálna zodpovednosť • Profesionálny postoj • Zmluvné a právne povinnosti • Zodpovednosť • Správny postup vo výskume • Šírenie a využívanie výsledkov • Zapojenie verejnosti • Nediskriminácia • Systémy hodnotenia/ocenenia 	Nábor a výber zamestnancov <ul style="list-style-type: none"> • Nábor • Výber • Transparentnosť • Posudzovanie vlastností • Zmeny v chronologickom poradí v životopisoch • Uznávanie skúseností s mobilitou • Uznávanie kvalifikácií • Služobný vek • Vymenovanie po ukončení doktorandského štúdia
Tréning a profesionálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • Vzťah s vedúcimi výskumných projektov • Povinnosti spojené s kontrolou a riadením • Nepretržitý profesionálny rozvoj • Dohľad (supervízia) 	Pracovné podmienky a sociálne aspekty <ul style="list-style-type: none"> • Uznávanie profesie • Výskumné prostredie • Pracovné podmienky • Stabilita a stálosť zamestnania • Financovanie a platy • Rodová rovnosť • Rozvoj kariéry • Hodnota mobility • Prístup k odbornej príprave v oblasti výskumu a k nepretržitému rozvoju • Prístup k poradenstvu v oblasti kariéry • Práva duševného vlastníctva • Spoluautorstvo • Výučba • Sťažnosti/odvolania • Účasť v rozhodovacích orgánoch

Stratégia ľudských zdrojov pre výskumníkov (HRS4R)

Nástrojom na podporu praktickej implementácie princípov Charty a Kódexu je **Stratégia ľudských zdrojov pre výskumníkov (HRS4R)**. Stratégia ponúka podrobný postup, ktorý umožňuje organizáciám začleniť zásady týchto dokumentov do vlastných politík ľudských zdrojov a zlepšiť tak podmienky pre ich riadenie a rozvoj. Prihlásene sa k Stratégii má však aj dôležitý „propagačný“ rozmer. Organizácie, ktoré sa rozhodnú pre implementáciu Stratégie môžu vo svojej verejnej prezentácii využívať ocenenie „**HR Excellence in Research**“ a podporiť tak obraz organizácie ako podnetného a vhodného pracoviska pre výskumných pracovníkov. Do praxe Stratégiu zavádzajú samotné inštitúcie na základe dobrovoľného

rozhodnutia. Proces implementácie stratégie vychádza z internej analýzy zásad uvedených v Charte a Kódexe a ich porovnania s pravidlami a postupmi inštitúcie pre manažment ľudských zdrojov. Proces implementácie je navrhnutý tak, aby bol jednoduchý, nebyrokratický a pružný a aby bola zohľadnená variabilita východiskových situácií v jednotlivých inštitúciách.

Zoznam inštitúcií, ktoré sú držiteľmi značky je zverejnený na stránke <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/hrs4r>.¹⁾

Organizácie, ktoré sa rozhodnú pre implementáciu Stratégie musia uskutočniť nasledujúce kroky:

I. Notifikácia o začatí procesu

Prvým krokom je prihlásenie sa k princípom Charty a Kódexu a zaslanie notifikácie o začatí procesu realizácie Stratégie Európskej komisii. Od momentu zaslania notifikácie ubieha inštitúciou obdobie jedného roka, ktoré má na prípravu akčného plánu implementácie HRS4R.

II. Prípravná fáza

Počas prípravnej fázy pracuje inštitúcia na troch výstupoch, ktoré sú súčasťou dokumentácie predkladanej Európskej komisii. Týmto dokumentmi sú:

- Porovnávací analýza (gap analysis), v ktorej inštitúcia porovnáva aktuálny stav so 40 princípmi uvedenými v Charte a Kódexe.
- Tzv. „OTMR checklist“, čo je akýsi kontrolný zoznam dodržiavania princípov otvoreného, transparentného a na výsledkoch založeného náboru zamestnancov.
- Akčný plán, v ktorom inštitúcia navrhne konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených porovnávacou analýzou.

Odporúča sa vytvorenie riadiaceho výboru (steering committee), ktorý bude celý proces strategicky usmerňovať a monitorovať a pracovnej skupiny (working group), ktorá bude zodpovedná za jeho praktickú realizáciu. Ich zloženie nie je predpísané a môže zohľadňovať špecifiká danej inštitúcie. Predpokladá sa však zapojenie všetkých oddelení zainteresovaných v riadení ľudských zdrojov.

Kľúčové je aj zapojenie všetkých zainteresovaných skupín (akademickí aj neakademickí zamestnanci, výskumníci na všetkých stupňoch kariéry, vrátane doktorandov a pod.). Vyššie uvedené dokumenty teda nemôžu byť len výsledkom tzv. „desktop research“. Spôsob zapojenia opätovne závisí od podmienok v konkrétnej inštitúcii. Medzi často využívané prístupy patria napríklad prieskumy či diskusné ciele zamerané skupiny. Každá z inštitúcií, ktorá získala ocenenie, musí mať zverejnený na svojej webstránke minimálne akčný plán a teda je možné sa čiastočne inšpirovať inými príkladmi.

¹⁾ Takmer ku koncu roka 2019 malo značku „HR Excellence in Research“ viac ako 500 inštitúcií v celej Európe. Medzi nimi je napríklad aj 20 českých a viac ako 80 poľských inštitúcií. Na Slovensku je zatiaľ jediným držiteľom ocenenia Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

III. Hodnotenie a udelenie značky

Dokumenty predložené na záver prípravnej fázy hodnotí panel zahraničných expertov. Výsledky hodnotenia by mali byť inštitúciou poskytnuté do 2 mesiacov od podania v online systéme (vzhľadom na rastúci počet inštitúcií zapojených v procese však niekedy proces hodnotenia trvá dlhšie).

IV. Implementácia Stratégie

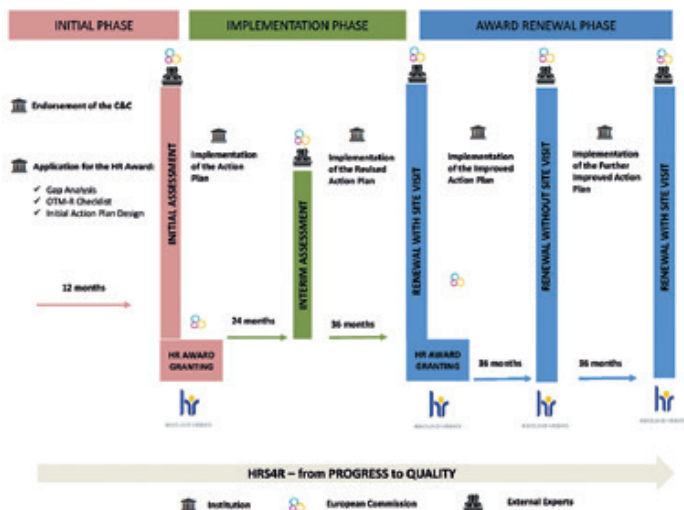
Inštitúcia, ktorá získala značku HRS4R začne postupne realizovať opatrenia, ktoré si naplánovala v Akčnom pláne.

Po dvoch rokoch od získania značky sama zhodnotí, nakoľko sa jej plán darí realizovať a či je potrebná jeho revízia. Po ďalších troch rokoch inštitúciu navštívia externí hodnotitelia, ktorý implementáciu stratégie zhodnotia priamo na mieste a rozhodnú, či si inštitúcia značku udrží.

Ani potom sa však implementácia Stratégie nekončí a proces hodnotenia sa opakuje každé tri roky. Stratégia ľudských zdrojov nie je teda jednorazovou aktivitou, ale začiatkom dlhodobého procesu vedúceho k vytváraniu priaznivejšieho a atraktívnejšieho pracovného prostredia, ktoré poskytuje výskumníkom podmienky pre plnohodnotný profesionálny rozvoj a realizáciu špičkového výskumu.

Príprava Stratégie a komunikácia s Európskou komisiou a externými hodnotiteľmi prebieha prostredníctvom **online aplikácie** dostupnej z portálu EURAXESS. Pre získanie prístupu k aplikácii je potrebné vytvoriť si **užívateľské konto na portáli EURAXESS**. Detailné informácie o príprave a implementácii stratégie sú dostupné na portáli EURAXESS. www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/atrativne-pracovisko

Grafické znázornenie krokov pre implementáciu Stratégie ľudských zdrojov pre výskumníkov

Nástroje na podporu rozvoja kariéry výskumníkov

Aktívna podpora rozvoja kariéry výskumných pracovníkov je kľúčovým aspektom inštitucionálnych stratégií v čoraz viac konkurenčnom medzinárodnom výskumnom prostredí. Táto časť stručne predstavuje nástroje, ktoré môžu výskumné organizácie využiť pri tvorbe, či skvalitňovaní služieb podpory kariéry.

REFLEX: nástroj pre inštitúcie na podporu rozvoja kariéry vo výskume

Organizácie, ktoré sa rozhodnú pre systematický prístup k podpore rozvoja kariéry výskumníkov môžu otestovať nástroj REFLEX. REFLEX ponúka modelovú schému, ktorá sumarizuje viac ako 40 aktivít, ktoré môžu inštitúcie realizovať v oblasti podpory profesionálneho rozvoja výskumníkov. Tieto aktivity pokrývajú päť kľúčových oblastí profesionálneho rozvoja výskumníkov a to:

- Rozvoj akademických zručností
- Mobilita
- Networking
- Rozvoj zručnosti pre pôsobenie v neakademickom sektore
- Kariérové poradenstvo

Modelovú schému možno využiť na:

- Facilitáciu diskusie o možnostiach podpory rozvoja profesionálneho rozvoja výskumníkov na konkrétnej inštitúcii. Príklady takéhoto využitia schémy sú dostupné v publikácii sumarizujúcej priebeh workshopov v piatich partnerských krajinách projektu REFLEX. Praktické pomôcky pre facilitáciu (kartičky REFLEX, prehľad schémy) sú dostupné na stránke: <https://euraxess-reflex.saia.sk/en/main/publications>.
- Mapovanie aktivít, ktoré už na danej inštitúcii v oblasti profesionálneho rozvoja výskumníkov existujú. Pre uľahčenie procesu mapovania je k dispozícii online aplikácia REFLEX: <https://euraxess-reflex.saia.sk/en/main/reflex-app>.

EURAXESS Employment Engagement Toolkit

Rozvoj kariéry výskumníkov zahŕňa aj prípravu na kariérne cesty v neakademických sektoroch (priemysel, verejný sektor, mimovládne neziskové organizácie a pod.). EURAXESS Employment Engagement Toolkit ponúka súbor online nástrojov a informačných zdrojov, ktoré pomôžu organizáciám zamestnávajúcim výskumníkov:

- Identifikovať rôzne spôsoby, ako rozvíjať spoluprácu s cieľom vytvoriť nové príležitosti pre rozvoj kariéry výskumníkov v neakademickom prostredí: <https://euraxess.ec.europa.eu/career-development/organisations/resources-and-tools/engagement-tool/activities>.
- Oboznámiť sa so spektrom zručností, ktoré potrebujú výskumníci hľadajúci uplatnenie mimo akademického výskumu: <https://euraxess.ec.europa.eu/career-development/researchers>.

Siete a združenia profesionálov v oblasti podpory kariéry výskumníkov

Existuje viacero medzinárodných sietí ponúkajúcich možnosť výmeny skúsenosti s inými profesionálmi, ktorí sa venujú rôznym aspektom profesionálneho rozvoja výskumníkov.

- *Professionals in Doctoral Education – PRIDE* je sieť ktorej cieľom je prepájať a podporovať profesionálov v oblasti doktorandského vzdelávania. Vznik siete iniciovalo Centrum pre doktorandské štúdium Viedenskej univerzity a na plné členstvo je potrebné uhradiť členský poplatok. Stránka siete však umožňuje aj bezplatnú registráciu, vďaka ktorej

získate prístup k množstvu zaujímavých zdrojov, či možnosť participovať na webinároch organizovaných sieťou. Viac o sieti nájdete na: www.pride-network.eu

- Career Advice for Researchers in Europe – CARE je neformálna sieť profesionálov pôsobiacich v oblasti rozvoja kariéry výskumníkov na európskych univerzitách. Ich aktivity je možné sledovať napr. v skupine na LinkedIn.
- Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry spája odborníkov pôsobiacich v oblasti kariérového poradenstva a rozvoja kariéry na Slovensku. Jeho cieľom je podporovať odborný rast a vzdelávanie odborníkov z oblasti kariérového poradenstva a rozvoja kariéry, šíriť povedomie o kariérovom poradenstve a rozvoji kariéry a zlepšovať prístup k poradenstvu pre všetkých ľudí v akomkoľvek okamihu a situácii ich života. Viac o združení nájdete na: <https://rozvojkariery.sk>
- Euroguidance je celoeurópska sieť, ktorá podporuje rozvoj služieb celoživotného poradenstva prostredníctvom výmeny príkladov dobrej praxe. Sieť Euroguidance zároveň podporuje mobilitu v Európe za účelom vzdelávania sa a odbornej prípravy. Slovenské centrum Euroguidance je súčasťou Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC). Viac o sieti nájdete na: www.euroguidance.sk

Informácie o politikách zameraných na podporu rozvoja kariéry výskumníkov nájdete na európskom portáli EURAXESS v sekcii Policy Library (<https://euraxess.ec.europa.eu/useful-information/policy-library>).

Zaujímajú vás, ako sú špecifiká kariéry vo výskume naprieč Európou? Štúdiá MORE3 ponúka najkomplexnejší prehľad o mobilite a kariérnych cestách výskumníkov v ERA: <https://www.more3.eu>.

Získavanie excelentných pracovníkov – nábor

Uverejňovanie pracovných ponúk

Európska databáza „Jobs&Funding“ ponúka bezplatný a nekomplikovaný nástroj nielen pre vyhľadávanie pracovných ponúk ale aj pre nábor výskumných pracovníkov. Výskumné organizácie (verejné či súkromné) môžu portál využívať na bezplatné **zverejňovanie ponúk voľných pracovných miest a vyhľadávanie výskumných pracovníkov**, ktorí by mohli byť vhodnými adeptami na otvorené pozície na ich pracoviskách. Zároveň môžu sledovať a merať návštevnosť zverejnenej ponuky. V súčasnosti je v databáze zverejnených viac ako 6 000 pracovných ponúk.

Pred samotným zverejnením pracovnej ponuky je potrebné sa registrovať prostredníctvom časti „Login/Register“. Po zadaní emailovej adresy organizácia dostane automatický email, ktorý jej umožní nastavenie prístupového hesla. Vo svojom účte si následne môže vytvoriť profil výskumnej organizácie a tak využívať aj tie časti a funkcie portálu, ktoré sú nezaregistrovaným návštevníkom neprístupné (napr. pridávanie pracovných ponúk, sledovanie návštevnosti zverejnenej ponuky, či vyhľadávanie v **databáze potenciálnych partnerov**). Portál umožňuje aj **uloženie zadaných vyhľadávacích kritérií** a nastavenie frekvencie zasielania **notifikácií**. Databáza je prepojená aj na iné európske pracovné platformy. Zverejnená pracovná pozícia sa automaticky odosiela na tieto platformy, v prípade, že výskumná organizácia, ktorá pracovnú pozíciu zverejňuje, nemá záujem o preposlanie zverejnenej pozície na iné pracovné platformy, môže si túto možnosť označiť vo svojom profile.

Zaregistrovaná výskumná organizácia môže zároveň v časti databázy „**Partnering**“ vyhľadávať alebo aj ponúkať možnosti **spolupráce** s inými výskumnými organizáciami ale aj súkromnými podnikmi (napr. vyhľadávať partnerov do konzorcia projektu). Zároveň má prístup k **databáze výskumníkov**, ktorých môže osloviť v súvislosti s pripravovaným projektom, či konkrétnou ponukou spolupráce. Zaregistrovaná výskumná organizácia si môže zvoliť aj „odber noviniek“ a byť tak pravidelne informovaná o aktuálnom dianí v danej oblasti.

Európska databáza pracovných a štipendijných ponúk „Jobs & Funding“:

<https://euraxess.ec.europa.eu/jobs>

Prijímanie a zamestnávanie zahraničných výskumníkov, vysokoškolských učiteľov a doktorandov

Zahranční výskumníci doktorandi a vysokoškolskí učitelia prichádzajúci na Slovensko v rámci rôznych typov akademických a výskumných mobilit, na celé doktorandské štúdium, či na účel riadneho zamestnania sa a ich rodinní príslušníci musia splniť viaceré administratívne povinnosti. Rozsah ich administratívnych povinností sa môže líšiť v závislosti od typu cudzinca a účelu pobytu, preto sme vytvorili v slovenskom a anglickom jazyku príručku „**Vstup, pobyt a zamestnávanie cudzincov na Slovensku**“ – praktickú navigáciu administratívnymi postupmi, ktorá pomôže prichádzajúcim výskumníkom ako aj ich prijímajúcim organizáciám identifikovať správne postupy uplatniteľné v konkrétnych situáciách.

Obe navigácie v pdf formáte sú dostupné na <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/zivot-v-zahranici/dokumenty/publikacie/>. Súčasne je na portáli EURAXESS Slovensko dostupná aj online aplikácia v slovenskom a anglickom jazyku:

Sprievodca pobytom cudzincov na Slovensku – praktická navigácia administratívnymi postupmi

Guide to administrative duties – Entry and stay in Slovakia

Aplikácia ponúka prehľadné a intuitívne rozhranie a podľa voľby odpovede na otázky umožňuje používateľovi dopracovať sa k informáciám k administratívnym postupom, ktoré sú uplatniteľné pre jeho špecifickú situáciu.

Informácie uvedené v praktickej navigácii a online aplikácii sú spracované na základe legislatívy platnej pre rok 2019. Úplné znenie zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti nájdete na právnom a informačnom portáli Slov-Lex: <https://www.slov-lex.sk>.

Dohoda o hostovaní (výskumníci)

Zahraniční výskumníci (vrátane doktorandov) ako aj vysokoškolskí učitelia z tretích krajín prichádzajúci na Slovensko na **viac ako 90 dní** musia požiadať o prechodný pobyt v závislosti od typu aktivity, ktorú na Slovensku plánujú vykonávať. Ak žiadajú o **prechodný pobyt na účel výskumu a vývoja**, s prijímajúcou slovenskou výskumnou inštitúciou, resp. s vysokou školou, uzatvoria v procese vybavovania prechodného pobytu dohodu o hostovaní. **Dohoda o hostovaní** je špecifický typ dohody podpísaný medzi prijímajúcou slovenskou výskumnou organizáciou (verejnou či súkromnou) a výskumníkom z tretej krajiny. Dohodu o hostovaní môžu vydávať len organizácie, ktoré získali oprávnenie od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v zmysle platnej legislatívy.

Pre výskumníkov a ich prijímajúce organizácie je výhodné uplatňovať tento postup, keďže s týmto pobytom je spojená:

- **menšia administratívna náročnosť** (napr. aj vďaka preukazovaniu bezúhonnosti vysoko mobilných výskumníkov len z jednej krajiny),
- **možnosť práce výskumníkov** bez potreby získavania potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta a **okamžite** bez prihliadania na situáciu na trhu práce,
- možnosť činnosti na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (napr. **dohoda o vykonaní práce** a pod.), či na základe poskytnutého **štipendia** z programu,
- možnosť **výučby** na stanovený počet hodín,
- možnosť zjednodušenej **vnútro-európskej mobility**,
- možnosť **predĺžiť si pobyt o 9 mesiacov** s cieľom hľadania ďalšej práce,
- **okamžitý prístup na trh práce pre manželov/manželky**,
- možnosť zjednodušenej **vnútro-európskej mobility rodinných príslušníkov**.

Bližšie informácie k dohode o hostovaní <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/prijimanie-cudzincov/dohoda-o-hostovani-a-povolenie-prijimat-cudzincov/>

Vzory dohôd o hostovaní: <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/prijimanie-cudzincov/dohoda-o-hostovani-a-povolenie-prijimat-cudzincov/co-ma-ob-sahovat-dohoda-o-hostovani>

Vnútro-európska mobilita pre študentov a výskumníkov z tretích krajín

Od mája 2018 sú na Slovensku účinné nové zjednodušené pravidlá pre mobilitu istých cieľových skupín štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci EÚ. Umožňujú študentom, výskumníkom a rodinným príslušníkom výskumných pracovníkov, ktorí sú držiteľmi povolenia na pobyt v niektorom z členských štátov EÚ, absolvovať krátkodobé pobyty na Slovensku bez povinnosti získať slovenský prechodný pobyt. Zjednodušená procedúra sa uplatňuje na základe zmien v novele Zákona o pobyte cudzincov č. 404/2011 Z. z. vyplývajúcich z transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdia, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair do národnej legislatívy.

Slovenské vysoké školy a výskumné organizácie tak môžu prijímať **študentov** (potenciálne aj **doktorandov**) z tretích krajín, ktorým bol udelený prechodný pobyt na účel štúdia v niektorom z členských štátov EÚ a ktorí prichádzajú na mobilitu, ktorá sa uskutočňuje v rámci programu EÚ (napr. Erasmus+), programu slovenskej vlády (napr. Národný štipendijný program), viacstranného programu, ktorý podporuje mobilitu (napr. program CEEPUS) alebo v rámci dohody medzi vysokými školami v trvaní **max. 360 dní**. Obdobne, môžu slovenské vysoké školy a výskumné organizácie prijímať **výskumníkov**, ktorí sú držiteľmi prechodného pobytu na účel výskumu a vývoja v niektorom z členských štátov EÚ na výskumné pobyty v trvaní maximálne **jedného roka**.

V rámci zjednodušenej vnútroeurópskej mobility môžu slovenské vysoké školy a výskumné organizácie aj vysilať študentov a výskumníkov z tretích krajín, ktorí sú držiteľmi dokladu o pobyte na účel štúdia alebo výskumu a vývoja na Slovensku, na študijné a výskumné pobyty do iných členských štátov EÚ, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica.

Bližšie informácie k podmienkam vnútroeurópskej mobility: <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/zjednodusena-vnutroeuropska-mobilita-studentov-a-vyskumnikov>

Osvedčenie dokladov vydaných v cudzine na použitie v Slovenskej republike

Listiny vydávané súdmi alebo inými úradmi v cudzine, ktoré sú v krajine vydania považované za verejné listiny, môžu byť ako verejné listiny použité aj na Slovensku, ak sú opatrené predpísanými osvedčeniami. Špeciálne osvedčenia sa nevyžadujú, ak tak ustanovujú mnohostranné a dvojstranné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Apostila

Haagsky dohovor o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín z 5. októbra 1961 je medzinárodný dohovor, ktorý špecifikuje spôsob, akým sa môže dokument vydaný v krajine, ktorá dohovor podpísala, použiť na legálne účely v ostatných krajinách, ktoré sú stranami dohovoru.

Ak krajina, ktorá pristúpila k Haagskemu dohovoru, osvedčí listinu tzv. apostilou (viac o apostile na www.hcch.net), takto overený doklad sa ďalej neosvedčuje, predloží sa na preklad z cudzieho jazyka do slovenčiny úradnému prekladateľovi (na Slovensku) a je pripravený na predloženie slovenským úradom.

Zoznam krajín, ktoré podpísali Haagsky dohovor, nájdete na <https://www.hcch.net/en-instruments/conventions/status-table/?cid=29>.

Zoznam inštitúcií, ktoré sú v jednotlivých štátoch kompetentné vydávať apostily, spolu s ich kontaktnými údajmi a výškou poplatku, nájdete na <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/authorities1/?cid=41>.

Superlegalizácia

V prípade, že krajina, v ktorej bola listina vydaná, nie je stranou Haagskeho dohovoru a jednoduchší postup (použitím apostily) sa nemôže aplikovať, cudzozemské listiny určené na použitie na území Slovenskej republiky podliehajú legalizácii (ministerstvom zahraničných vecí vydávajúceho štátu) a superlegalizácii (zastupiteľským úradom SR príslušným pre štát vydania listiny). Zastupiteľský úrad SR superlegalizáciou potvrdzuje pravosť úradnej počiатky ministerstva zahraničných vecí štátu, z ktorého doklad pochádza. Honorárne konzuláty nie sú oprávnené superlegalizovať dokumenty.

Osvedčovanie pravosti podpisu, zhody odpisu alebo kópie listiny

Zastupiteľské úrady SR v zahraničí osvedčujú pravosť podpisu alebo uznanie podpisu za vlastný na listine ako aj zhodu odpisu alebo kópie listiny s predloženým originálom.

Ako zabezpečiť oficiálny preklad do slovenčiny?

Ak sú prekladateľské služby dostupné na zastupiteľskom úrade, zastupiteľský úrad môže vyhotoviť preklad dokumentov. V prípade, ak bol dokument preložený slovenským zastupiteľským úradom, nie je nutné žiadne ďalšie overovanie.

V prípade, že zastupiteľský úrad prekladateľské služby neposkytuje, každý dokument vydaný v inom ako slovenskom jazyku (okrem dokumentov v češtine) musí byť preložený do slovenčiny úradným prekladateľom. Zoznam úradných prekladateľov je dostupný na stránke <https://obcan.justice.sk/infosud-registre/-/isu-registre/zoznam/prekladatel>.

Dokumenty overené apostilou alebo superlegalizáciou a úradne preložené do slovenského jazyka môžu byť predložené inštitúciám v Slovenskej republike.

Medzinárodný rozmer sociálneho poistenia zamestnancov

Sociálne poistenie na Slovensku upravuje predovšetkým zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. V širšom kontexte je potrebné zohľadňovať aj európske Nariadenie EP a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia vzťahujúce sa na členské štáty EÚ/EHP a Švajčiarsko a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009 a bilaterálne medzinárodné zmluvy, ktoré má SR uzavreté v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia je súbor pravidiel, ktorých zámerom je zlepšiť efektivitu spolupráce príslušných inštitúcií, zodpovedných za aplikáciu pravidiel sociálneho zabezpečenia v rámci členských štátov **EÚ/EHP a Švajčiarska**. Uplatňuje sa na Slovensku od vstupu do EÚ od 1. mája 2004. Hlavnou zásadou európskeho nariadenia je, že zamestnanci, na ktorých sa koordinačné predpisy vzťahujú, podliehajú právnym predpisom len **jedného členského štátu**. Obvykle sa na osobu uplatňuje legislatíva členského štátu, v ktorom činnosť ako zamestnanec vykonáva. Zamestnávateľ so zamestnancom v inom členskom štáte plní povinnosti podľa legislatívy platnej na území štátu miesta výkonu činnosti zamestnanca.

V niektorých situáciách sú však opodstatnené aj iné kritériá, ako je skutočné miesto výkonu práce. Ide napríklad o dočasné vyslanie zamestnanca do iného členského štátu, alebo keď osoba pracuje v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch.

Vysielanie pracovníkov do štátov EÚ/EHP/Slovenska

Zamestnanec môže byť dočasne vyslaný zamestnávateľom na územie iného členského štátu EÚ/EHP/Švajčiarska (prijímajúci štát), aby tam vykonával prácu pre tohto zamestnávateľa a naďalej podlieha právnym predpisom Slovenska, ak predpokladané trvanie tejto práce nepresiahne **24 mesiacov a nenahrádza tam inú vyslanú osobu**.

Z hľadiska aplikácie základného nariadenia EÚ sa podľa inštrukcií Sociálnej poisťovne nerozlišuje medzi vyslaním zamestnanca a **zahraničnou pracovnou cestou**, obe sa považujú z hľadiska výkonu činnosti zamestnanca pre zamestnávateľa za dočasné vyslanie týmto zamestnávateľom na územie iného členského štátu.

Medzi vysielajúcim zamestnávateľom a vyslaným zamestnancom musí byť dodržaná podmienka priameho vzťahu, ktorú charakterizuje, podpísanie pracovnej zmluvy, povinnosť vyplácať mzdu, právomocou rozviazať pracovnoprávny vzťah, určiť povahu práce či začať disciplinárne konanie voči zamestnancovi.

Ten istý zamestnanec môže byť vyslaný do iného prijímajúceho členského štátu EÚ/EHP/Švajčiarska, bezprostredne po jeho prvom vyslaní a považuje sa to za nové vyslanie, ktoré **môže trvať najviac 24 mesiacov**. Do toho istého prijímajúceho členského štátu EÚ/EHP/Švajčiarska môže zamestnávateľ vyslať toho istého zamestnanca **najskôr po dvoch mesiacoch** odo dňa skončenia predchádzajúceho obdobia vyslania.

Vysielajúci zamestnávateľ pred vyslaním kontaktuje príslušnú inštitúciu vysielajúceho štátu – na území SR podaním žiadosti o **vystavenie PD A1 z dôvodu vyslania** príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne. Inštitút vyslania sa uplatní aj v prípade krátkodobého vyslania, ktoré môže trvať aj jeden deň. Ak nie je možné z objektívnych dôvodov požiadať o vystavenie PD A1 v dostatočnom časovom predstihu pred vyslaním, PD A1 možno vystaviť aj počas obdobia vyslania, aj po jeho ukončení so spätným účinkom, ak sú splnené podmienky vyslania a ak je ich možné preskúmať.

Žiadosť o vystavenie PD A1 z dôvodu vyslania zamestnanca

Ak sú splnené podmienky vyslania, pobočka Sociálnej poisťovne vystaví PD A1 najneskôr v lehote **45 dní odo dňa doručenia** žiadosti o vystavenie PD A1, ktorým sa osvedčuje, že v určitom období zamestnanec podlieha slovenským právnym predpisom, a zašle ho zamestnávateľovi/zamestnancovi. Zamestnávateľ bude za zamestnanca naďalej odvádzať poisťné do slovenského systému, z ktorého bude mať zamestnanec naďalej právo v prípade splnenia podmienok čerpať dávky sociálneho zabezpečenia. Zamestnanec by ho mal mať počas svojho vyslania v zahraničí pri sebe, doložiť ním zahraničnej inštitúcii, že sa na nich vzťahujú slovenské právne predpisy sociálneho zabezpečenia a vyžadujú ho aj orgány vykonávajúce kontrolu v sociálnom zabezpečení. Počas obdobia vyslania pobočka Sociálnej poisťovne kontroluje, či sú aj naďalej splnené všetky podmienky vyslania.

Ak nie sú splnené podmienky vyslania, dotknutý zamestnanec podlieha legislatíve členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť (platí teda základná zásada *lex loci laboris*). Zamestnávateľ, zamestnanec plnia všetky povinnosti súvisiace s registráciou a platením príspevkov na sociálne zabezpečenie podľa legislatívy štátu výkonu činnosti. V súlade so zásadou jednej uplatniteľnej legislatívy, ak zamestnanec podlieha legislatíve štátu výkonu činnosti, nemôže platiť príspevky podľa slovenských právnych predpisov sociálneho zabezpečenia, aj keď má bydlisko na Slovensku.

**Praktická príručka o vyslaní pracovníkov (2019)
v angličtine na stránke Európskej komisie**

Zamestnanci pracujúci vo viacerých členských štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku

Ak zamestnanec pracuje súbežne vo viacerých krajinách EÚ/EHP/Švajčiarska, má povinnosť požiadať o určenie príslušnej legislatívy pre účely sociálneho zabezpečenia. Keďže odvody na zdravotné a sociálne zabezpečenie sú viazané na krajinu zamestnania, v prípade viacerých zamestnaní je potrebné určiť prevažujúcu krajinu a odvádzať odvody len tam. Nie je možné, aby mal pracovník súčasne dve verejné zdravotné či sociálne poistenia v rôznych štátoch EÚ a ďalších štátoch, na ktoré sa vzťahujú koordinačné nariadenia (t. j. Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko).

Prevažujúcu legislatívu určuje príslušný orgán sociálneho zabezpečenia v domovskej krajine na základe žiadosti občana. V Slovenskej republike je takýmto orgánom **Sociálna poisťovňa**. Na jej stránke, v sekcii Práca v EÚ (www.socpoist.sk/vykonpracev-eu/1561s), je možné nájsť podrobnejšie informácie.

Pri posúdení je dôležité, či zamestnanec vykonáva podstatnú časť činnosti, t. j. najmenej 25 % z celkového pracovného času a/alebo dosahuje najmenej 25 % z celkovej odmeny, v členskom štáte bydliska. Ak áno, uplatňujú sa na neho právne predpisy štátu bydliska. Ak nie, posudzujú sa následne sídla zamestnávateľov.

Ak zamestnávateľ zamestnáva zamestnanca, na ktorého sa uplatňuje legislatíva iného štátu EÚ/EHP/Švajčiarska, je povinný sa registrovať ako platiteľ poistného v danom štáte a následne odvádzať príspevky podľa legislatívy toho štátu.

Zoznam **organizácií sociálneho zabezpečenia v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku** na stránke Európskej komisie: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1028&langId=sk>

Zoznam **organizácií sociálneho zabezpečenia v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku** na stránke Sociálnej poisťovne: <https://www.socpoist.sk/institucie-socialneho-zabezpecenia/8914s>

Prehľad liniek o systémoch sociálneho poistenia a zabezpečenia v členských štátoch EÚ, EHP a Švajčiarsku, ako aj v ďalších štátoch zapojených do iniciatívy EURAXESS, vrátane zodpovedných inštitúcií sociálneho poistenia, nájdete na portáli EURAXESS: <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/socialne-zabezpecenie/socialne-zabezpecenie-v-zahranici/zodpovedne-institutie-na-slovensku-a-v-zahranici>

O sociálnom poistení v jednotlivých členských štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku informuje detailne stránka Európskej komisie: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=858&langId=en>. K dispozícii sú tam aj sumárne brožúry krajín vo formáte pdf.

Materiál spracovaný Sociálnou poisťovňou pre účely seminára pre zástupcov VŠ a výskumných organizácií (2019)

Praktická príručka o uplatniteľných právnych predpisoch v Európskej únii, EHP a vo Švajčiarsku (v slovenčine, 2013) na stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, v iných jazykoch dostupná na stránke Európskej komisie <https://ec.europa.eu/social>.

(Pozri aj časť o **Sociálnom zabezpečení výskumníkov** v kapitole 4 „Praktické informácie o mobilite pre výskumníkov“).

Zamestnanci z tretích krajín a vyslanie zamestnancov do týchto krajín

V prípade výkonu práce zamestnanca mimo územia EÚ, EHP a Švajčiarska je potrebné rozlišovať, či ide o situáciu upravenú dvojstrannou medzinárodnou zmluvou alebo nie. V prípade situácie upravenej dvojstrannou medzinárodnou zmluvou o sociálnom zabezpečení, ktorú má uzatvorenú SR s treťou krajinou, tak v prípade, že medzinárodná zmluva obsahuje ustanovenia o vyslaní, vyslanie sa potvrdzuje na predpísanom tlačive príslušnou pobočkou Sociálnej poisťovne. Každý prípad výkonu práce mimo členských štátov sa posudzuje individuálne, či už ide o vyslanie alebo o súbežný výkon činnosti s ohľadom na medzinárodnú zmluvu uzatvorenú medzi SR a konkrétnym štátom.

Z hľadiska medzinárodných zmlúv je v súčasnosti platných **13 bilaterálnych zmlúv o sociálnom zabezpečení**, a to s Kanadou, Quebecom, Spojenými štátmi americkými, Izraelom, Severným Macedónskom, Čiernou Horou, Ruskom, Srbskom, Tureckom, Ukrajinou, Juho-sláviou (vo vzťahu k Bosne a Hercegovine), Austráliou a Kóreou. Predmetom týchto medzi-

národných zmlúv je najmä oblasť dôchodkov, pričom ich štandardnou súčasťou je aj inštitút vyslania (vo všeobecnosti platí, že v prípade krátkodobého výkonu práce v tretej krajine, s ktorou má SR uzavretú medzinárodnú zmluvu, osoba naďalej podlieha v oblasti sociálneho zabezpečenia slovenským právnym predpisom).

Ak sa jedná o situáciu vyslania alebo súbežnej činnosti zamestnanca, ktorá nie je upravená dvojstrannou medzinárodnou zmluvou, situácia sa posudzuje individuálne.

Medzinárodný rozmer zdravotného poistenia zamestnancov

Zdravotné poistenie na Slovensku upravuje predovšetkým zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. V európskom kontexte je, identicky, ako pri sociálnom postení, potrebné zohľadňovať aj európske Nariadenie EP a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia vzťahujúce sa na členské štáty EÚ/EHP a Švajčiarsko a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009. Bilaterálne medzinárodné zmluvy, ktoré má SR uzavreté v oblasti sociálneho zabezpečenia s tretími krajinami, môžu taktiež obsahovať ustanovenia o poskytovaní dávok zdravotného poistenia a zabezpečenia.

Zamestnanci z členských štátov EÚ/EHP/Švajčiarska a vyslanie do týchto štátov

Keďže európske Nariadenia koordinujúce sociálne zabezpečenie zahŕňajú aj oblasť zdravotného poistenia, pre členské štáty EÚ/EHP a Švajčiarsko platia obdobne princípy opísané v predchádzajúcej kapitole.

V prípade vyslaných pracovníkov do iného členského štátu EÚ/EHP a Švajčiarska platí:

- zamestnanec vyslaný svojim zamestnávateľom do iného členského štátu EÚ, naďalej podlieha právnym predpisom vysielajúceho členského štátu;
- doba vyslania nemôže presiahnuť 24 mesiacov;
- zamestnávateľ, ktorý vysiela zamestnancov, musí spĺňať stanovené podmienky a rovnako aj zamestnanec;
- vyslaný zamestnanec musí disponovať formulárom **PD A1**, vydaným kompetentnou inštitúciou v štáte bydliska; o vydanie žiada **zamestnávateľ** v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne;
- formulárom PD A1 zamestnanec deklaruje v štáte výkonu činnosti, že naďalej podlieha legislatíve vysielajúceho štátu a v štáte výkonu pracovnej činnosti nemá v oblasti sociálneho zabezpečenia žiadne povinnosti;
- aj krátkodobé pracovné cesty (aj jednodňové) do iného členského štátu EÚ sa považujú za vyslanie a zamestnanec by mal mať **PD A1**, v prípade **pracovných úrazov** je to nevyhnutné;
- vyslaní zamestnanci majú v štáte vyslania, t. j. v štáte výkonu pracovnej činnosti nárok na **potrebnú zdravotnú starostlivosť** na základe Európskeho preukazu zdravotného poistenia (**EPZP**) vydaného poisťovňou zamestnanca vo vysielajúcom štáte.

V prípade **súbehu činností vo viacerých členských štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku** zamestnanec zamestnaný na území dvoch a viacerých členských štátov EÚ podlieha legislatíve toho štátu, na území ktorého má bydlisko, ak vykonáva podstatnú časť svojej činnosti v štáte bydliska. Za podstatnú časť sa považuje **viac ako 25 % činnosti**. V prípade zamestnania sa posudzuje pracovný čas, resp. odmena zamestnanca v jednotlivých členských štátoch. Pri

súbehu činností vo viacerých členských štátoch **zamestnanec** požiada kompetentnú inštitúciu v štáte bydliska o určenie štátu uplatniteľnej legislatívy a vydanie formulára **PD A1** (pri súbehu činností neplatí podmienka 24 mesiacov).

Pre osoby s bydliskom v Slovenskej republike posudzuje štát uplatniteľnej legislatívy a vydáva formulár **PD A1 Sociálna poisťovňa**. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne platí pre celú oblasť sociálneho zabezpečenia **vrátane zdravotného poistenia**.

Ak zamestnávateľ zamestnáva pracovníka, na ktorého sa vzťahujú **právne predpisy iného členského štátu EÚ/EHP/Švajčiarska**, musí splniť všetky povinnosti, ktoré mu ukladajú právne predpisy daného štátu tak, ako keby sa jeho sídlo nachádzalo v tomto členskom štáte. Najmä je jeho povinnosťou:

- prihlásiť sa ako zamestnávateľ – platiteľ do zdravotnej poisťovne zamestnanca;
- zasilať mesačné výkazy o preddavkoch na poistné, oznámenia o zmenách;
- platiť preddavky na poistné, resp. poistné vo výške určenej právnymi predpismi štátu poistenia zamestnanca.

Zamestnávateľ sa môže so zamestnancom dohodnúť, že tento prevezme povinnosti zamestnávateľa na platenie príspevkov bez toho, aby tým boli dotknuté ďalšie existujúce práva a povinnosti zamestnávateľa. V takom prípade zamestnávateľ informuje o takejto dohode so zamestnancom príslušnú inštitúciu v štáte poistenia.

Podmienky pre vstup do systému verejného zdravotného poistenia v Slovenskej republike

Do systému verejného zdravotného poistenia SR vstupujú pracovníci, ktorí **nemajú trvalý pobyt na Slovensku a nie sú zdravotne poistení v inom členskom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku** len v prípade, ak spĺňajú podmienky národnej legislatívy, t. j. ak majú nárok na príjem zo závislej činnosti (okrem napr. dohody o brigádnickej práci študentov, dohody o vykonaní práce/pracovnej činnosti poberateľov dôchodku, zmluvy o výkone činnosti športového odborníka, ak má štatút žiaka strednej školy alebo štátút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia do 26 rokov veku), a zároveň ich mesačný príjem je najmenej vo **výške minimálnej mzdy** (minimálna mesačná mzda platná od **1. 1. 2020 je 580 €**) (presné znenie vid' § 3 ods. 3 zákona č. 580/2004 Z. z.). Ak je pracovník odmeňovaný mesačnou mzdou, ktorá nedosahuje výšku minimálnej mesačnej mzdy (napr. na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti), takáto osoba **nevstupuje do systému verejného zdravotného poistenia**.

V prípade pracovníkov z členských štátov EÚ/EHP/Švajčiarska nie je rozhodujúce, na základe akého typu zmluvy (napr. aj na „dohodu“) dochádza k výkonu napr. lektorskej, výskumnej či inej činnosti. Ich situácia sa vždy posudzuje podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia 883/2004, t. j. ak ide o jedinú ekonomickú aktivitu, osoba podlieha legislatíve SR z titulu výkonu ekonomickej aktivity v SR. Ak osoba nevstúpi do systému verejného zdravotného poistenia, lebo nebude splnená žiadna z podmienok osobného rozsahu verejného zdravotného poistenia podľa § 3 zákona č. 580/2004 Z. z., neznamená, že prichádza k zmene štátu uplatniteľnej legislatívy SR. Takáto osoba bude podliehať legislatíve SR pre ostatné oblasti sociálneho zabezpečenia, len nebude verejne zdravotne poistená na území SR. Takáto osoba však nemôže byť verejne zdravotne poistená ani v štáte pôvodu a musí využiť len komerčné poistenie liečebných nákladov. Registrovaný pobyt občana EÚ (na oddelení cudzineckej polície) je možné posudzovať ako trvalý pobyt na Slovensku.

**Prezentácia zdravotnej poisťovne na seminári pre zástupcov VŠ
a výskumných organizácií (2019)**

(Pozri aj časť o **Zdravotnom poistení** výskumníkov v kapitole 4
„Praktické informácie o mobilite pre výskumníkov“).

Medzinárodný rozmer zdaňovania príjmov zamestnancov

Z pohľadu zamestnávateľa je pri zamestnávaní cudzincov potrebné si vopred zistiť, či s danou krajinou, z ktorej cudzinec prichádza, je uzavretá zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia. Aktuálny zoznam platných a účinných **zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia** je k dispozícii na web stránke Ministerstva financií SR <https://www.mfsr.sk/sk/dane-cla-uc-tovnictvo/priame-dane/dane-z-prijmu/zmluvy-zamedzeni-dvojiteho-zdanenia/zmluvy-zamedzeni-dvojiteho-zdanenia/zoznam-platnych-ucinnych-zmluv-zamedzeni-dvojiteho-zdanenia/>, aj na portáli Finančnej správy SR (<https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/obcania-sr-v-zahranici#ZoznamZmluvOZamedzeniDvojitehoZdanenia>). Texty zmlúv sa zverejňujú v Zbierke zákonov, ktorej elektronická verzia je dostupná prostredníctvom právneho a informačného portálu SloVex (www.slov-lex.sk).

Je potrebné určiť, v ktorom štáte je zamestnanec **daňovým rezidentom**. Ak existuje zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia, má prednosť pred národnou legislatívou. Ak takáto zmluva neexistuje, postupuje sa podľa ustanovení Zákona o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z. (§ 2):

- **daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo sa tu obvykle zdržiava (nemá v SR trvalý pobyt, ale zdržiava sa tu aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach; pričom do tohto obdobia sa započítava každý, aj začatý deň pobytu). **Predmetom dane** je príjem plynúci zo zdrojov na území Slovenskej republiky a aj zo zdrojov v zahraničí (tzv. celosvetové príjmy),
- **daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou; osoba, ktorá sa na území SR obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia, alebo ktorá hranice SR prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území SR. **Predmetom dane** je príjem plynúci len zo zdrojov na území Slovenskej republiky.

Problematika dvojitého zdanenia je upravená v § 45 Zákona o dani z príjmov.

Na základe dvojstranných **zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia** sa pri určovaní daňovej rezidencie zohľadňujú nasledujúce faktory (zvyčajne článok 4 týchto zmlúv), pričom stanovenie rezidencie postupuje porade podľa týchto bodov (napr. ak sa rezidencia rozhraničí na 1. bode, už sa nepostupuje ďalej):

- existencia stáleho bytu,
- užšie osobné a hospodárske vzťahy (stredisko životných záujmov),
- miesto, kde sa osoba obvykle zdržiava,
- štátne občianstvo,
- dohoda kompetentných orgánov zmluvných štátov.

Pri určení krajiny, kde bude musieť daňovník zdaňovať príjem (a teda aj platiť preddavky), je dôležité zistiť, či zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia s cieľovou krajinou obsahuje **špeciálne ustanovenia pre zdaňovanie príjmu učiteľov, výskumníkov, lektorov alebo študentov (vrátane doktorandov)** (zvyčajne články 20 resp. 21). Tieto články môžu napríklad ustanoviť, že príjmy zahraničného učiteľa, či výskumníka, za jeho pedagogickú, či výskumnú činnosť, po dobu nepresahujúcu určité obdobie (typicky prvé 2 roky) sa zdania v domovskom štáte, z ktorého prišiel, nie na Slovensku. Ide o výnimku zo všeobecného pravidla, nakoľko v zásade by sa mala uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom pracuje. Ak takýto článok zmluva neobsahuje, alebo sa na danú osobu jeho ustanovenia nevzťahujú, postupuje sa podľa článku, upravujúceho zdaňovanie v prípade zamestnania/závislej činnosti (ak je to relevantná forma činnosti).

Napríklad špeciálne ustanovenia týkajúce sa **profesorov, učiteľov a výskumných pracovníkov** zo Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Indiou (čl. 21):

1. *Profesor alebo učiteľ, ktorý má alebo mal bydlisko v jednom zmluvnom štáte prv, ako navštívil druhý zmluvný štát, aby tam vyučoval alebo pracoval vo výskume alebo aby tam vykonával obe tieto činnosti na univerzite, internáte, škole alebo inom uznávanom ústave v tomto druhom zmluvnom štáte, bude v tomto druhom štáte oslobodený od dane z odmeny za také vyučovanie alebo výskum po dobu nepresahujúcu dva roky od dátumu príchodu do tohto druhého štátu.*
2. *Tento článok sa nepoužije na príjem z výskumu, ak sa taký výskum vykonáva predovšetkým pre súkromný prospech určitej osoby alebo určitých osôb.*
3. *Na účely odseku 1 sa „uznávaným ústavom“ rozumie ústav, ktorý bol v tomto ohľade schválený príslušným úradom dotknutého zmluvného štátu.*

Texty podobných ustanovení sa odlišujú od zmluvy k zmluve a často obsahujú aj znenie, že príjmy, ktoré sa v štáte výkonu činnosti nezdania, musia pochádzať zo zdrojov mimo tohto štátu.

Napríklad znenie čl. 15 zo Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Indiou:

1. *Mzdy, platy a iné podobné odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom zmluvnom štáte poberá zo zamestnania, podliehajú s výhradou ustanovení článkov 16, 17, 18, 19, 20 a 21 zdaneniu len v tomto štáte, pokiaľ sa zamestnanie nevykonáva v druhom zmluvnom štáte. Ak sa tam zamestnanie vykonáva, môžu sa odmeny prijať z toho zamestnania zdať v tomto druhom štáte.*
2. *Odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom zmluvnom štáte poberá zo zamestnania vykonávaného v druhom zmluvnom štáte, podliehajú bez ohľadu na ustanovenie odseku 1 zdaneniu len v prvom štáte, ak:*
  - a) *príjemca sa zdržiava v druhom štáte počas jedného alebo viacerých období, ktoré spolu neprekročia 183 dní v príslušnom „predchádzajúcom roku“ alebo v „roku príjmu“ podľa okolností prípadu, a*
  - b) *odmeny vypláca zamestnávateľ alebo sa vyplácajú na účet zamestnávateľa, ktorý nemá bydlisko alebo sídlo v druhom štáte, a*
  - c) *odmeny nejdú na ťarchu stálej prevádzkárne alebo stálej základne, ktorú má zamestnávateľ v druhom štáte.*

Podmienky ods. 2 a) – c) musia platiť všetky súčasne.

Bližšie informácie

portál Daňovej sekcie Finančnej správy SR www.financnasprava.sk

Stránka Finančnej správy v časti Občania poskytuje špecifické informácie pri príjmoch zo zahraničia, vrátane ilustračných príkladov

<https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/obcania-sr-v-zahranici>.

(Pozri aj časť o **Zdaňovaní príjmov** výskumníkov v kapitole 4 „Praktické informácie o mobilite pre výskumníkov“).

3. Rozvoj kariéry doktorandov a výskumníkov

V súčasnosti majú výskumníci k dispozícii množstvo príležitostí pre svoj profesionálny rozvoj. Aby dokázali správne identifikovať tie, ktoré sú pre ich kariéru najviac prínosné, je dobré poznať zručnosti, ktoré sú pre prácu vo výskume kľúčové. Rovnako tak je dobré a nie vždy samozrejmé, aby výskumníci poznali zručnosti, ktoré získali počas svojho doktorandského štúdia, či práce vo výskume – mnohé z nich sú totiž atraktívne nielen pre akademický sektor, ale aj pre zamestnávateľov v súkromnom sektore, či inštitúcie štátnej a verejnej správy. A práve príležitosti v týchto sektoroch sa v čoraz väčšej miere stávajú nielen alternatívou voči akademickej kariére, ale aj prvou voľbou v kariére výskumníkov. V tejto časti sprievodcu preto stručne predstavíme viaceré rámce zachytávajúce zručnosti výskumníkov a ponúkneme prehľad bezplatne dostupných nástrojov pre kariérne plánovanie.

Kariérne stupne vo výskume

Existuje viacero prístupov k charakteristike kariérnych ciest výskumníkov a ich jednotlivých stupňov. Na Slovensku sa napríklad v akademickom prostredí jednotlivé kariérne stupne zvyčajne viažu na postupne získavané akademické tituly. Keďže sa však výskum stáva čoraz viac medzinárodným, a v čoraz väčšej miere sa realizuje napríklad v súkromných firmách, či mimovládnom neziskovom sektore, vznikla potreba zadefinovať a zjednotiť kariérne štruktúry v rámci rôznych krajín a sektorov. V reakcii na túto potrebu prijala Európska komisia v roku 2011 odporúčanie zahŕňajúce **Európsky rámec pre kariéru vo výskume** (European Framework for Research Careers). Rámec poskytuje referenčný bod pre výskumných pracovníkov a ich zamestnávateľov tak, že zachytáva základné charakteristiky a kompetencie, ktoré nadobúdajú výskumníci počas svojej kariéry bez ohľadu na sektor, v ktorom pôsobia. Rozlišuje pritom štyri základné stupne kariéry:

- **R1** – výskumný pracovník prvého stupňa resp. začínajúci výskumník (First Stage Researcher). Tento stupeň zahŕňa začínajúcich výskumníkov (vrátane doktorandov), ktorí realizujú výskum zvyčajne pod vedením skúsenejšieho výskumníka.
- **R2** – uznávaný výskumný pracovník (Recognised Researcher). Do tejto skupiny patria výskumníci, ktorí už ukončili doktorandské štúdium, ale ešte nerealizujú svoj výskum v plnej miere samostatne, ako aj výskumníci bez PhD s porovnateľnou mierou skúseností a kompetencií.
- **R3** – etablovaný výskumný pracovník (Established Researcher). Na tomto stupni sa nachádzajú skúsení výskumníci s výraznou mierou samostatnosti pri realizácii svojich úloh.
- **R4** – popredný výskumný pracovník (Leading Researcher). Tento stupeň zahŕňa výskumníkov, ktorí určujú smerovanie výskumu vo svojom odbore či disciplíne. Sú to napríklad profesori, vedúci katedier a výskumných tímov, či lídri výskumných laboratórií v priemysle.

Charakteristiku jednotlivých stupňov, ako aj kompetencií, ktoré sa na ne viažu, nájdete na stránke: www.euraxess.sk/sk/main/jobs-funding/karierny-rozvoj/kariera/organizacie/europsky-ramec-pre-karieru-vo-vyskume

Zručnosti pre kariéru vo výskume

Zručnosti, ktoré výskumníci potrebujú a ktoré si zároveň osvojujú počas svojho doktorandského štúdia, či práce vo výskume zd'aleka nezahŕňajú len znalosť výskumných metód, či akademické písanie a publikovanie. Zahŕňajú aj celý rad mäkkých a prenosných zručností. Široký a zároveň veľmi podrobný výpočet takýchto zručností ponúka napr. **Rámec pre rozvoj kariéry výskumníkov** (Researcher Development Framework) vytvorený britskou organizáciou VITAE. Rámec zahŕňa 62 zručností a kompetencií v štyroch oblastiach:

Vedomosti a intelektuálne schopnosti <ul style="list-style-type: none"> • Znalosť odboru • Výskumné metódy: teoretická znalosť a praktická aplikácia • Vyhľadávanie informácií • Jazyková vybavenosť • Akademická gramotnosť (znalosť fungovania akademického prostredia) • Analytické zručnosti • Inovatívnosť • Schopnosť argumentácie • Intelektuálny risk • Entuziazmus • Vytrvalosť • Profesionálna integrita 	Osobná efektívnosť <ul style="list-style-type: none"> • Sebadôvera • Schopnosť sebareflexie • Preberanie zodpovednosti • Príprava a prioritizácia úloh • Časový manažment • Schopnosť prispôbiť sa zmenám • Rovnováha pracovného a súkromného života • Manažment kariéry • Profesionálny rozvoj • Otvorenosť novým príležitostiam • Networking
Organizácia a riadenie výskumu <ul style="list-style-type: none"> • Zdravie a bezpečnosť pri práci • Etika vo výskume • Legislatívne požiadavky a obmedzenia • Ochrana duševného vlastníctva • Vzájomný rešpekt a dodržiavanie pravidiel dôvernosti • Korektné citovanie a spoluautorstvo • Vhodná prax • Porozumenie strategickému kontextu výskumu • Plánovanie a realizácia projektov • Manažment rizika • Získavanie finančných zdrojov na výskum • Finančný manažment 	Zapojenie a dopad <ul style="list-style-type: none"> • Tímová práca • Manažment ľudí • Odborné vedenie • Mentoring • Vplyv a vodcovstvo • Spolupráca • Rodová citlivosť a akceptácia rôznorodosti • Kolegialita • Komunikačné a prezentačné zručnosti • Využitie komunikačných a prezentačných médií • Publikačná činnosť • Učenie a pedagogické zručnosti • Verejná angažovanosť • Podnikavosť • Tvorba verejných politík • Dopad výskumu na spoločnosť a kultúru • Globálne občianstvo

Každá kariérna cesta vo výskume sa vyznačuje dôrazom na iné z týchto zručností a mix zručností potrebný napr. pre kariéru vysokoškolského učiteľa je iný, ako pri uplatnení v priemyselnom výskume. Úroveň jednotlivých zručností zároveň závisí od miery skúseností a praxe. Rámec preto zahŕňa aj charakteristiku jednotlivých zručností a ich požadovanú úroveň v závislosti od kariérneho stupňa. Viac informácií o rámci nájdete na stránke: <https://www.vitae.ac.uk/researchers-professional-development/about-the-vitae-researcher-development-framework-planner>

Mnohé zo zručností, ktorými disponujú výskumníci sú žiadané aj v súkromnom sektore. Niekedy je však potrebné „pretlmočiť“ ich do jazyka zamestnávateľov v tomto sektore. Práve to si kladie za cieľ nástroj **DocPro**, ktorý je dostupný aj bezplatne v online forme: <http://www.mydocpro.org/en>.

Nástroje na podporu rozvoja kariéry

Prvým krokom k efektívnemu kariérnemu rozvoju je poznať sám seba. Osobnostné charakteristiky, zručnosti, záujmy, hodnoty – to všetko zohráva kľúčovú úlohu vo výbere kariérnej cesty a podporuje, či naopak brzdí kariérny rast výskumníka. Nie všetci výskumníci majú možnosť využívať služby centier kariérneho poradenstva. K dispozícii je však celý rad online nástrojov na podporu kariérneho plánovania:

- **EURAXESS No Limits** – sada nástrojov dostupná na portáli EURAXESS. No Limits zahŕňa jednoduchú online aplikáciu na sebareflexiu v oblasti kariérnych priorít a odkazy na množstvo bezplatných zdrojov, ktoré výskumníkom pomôžu identifikovať príležitosti v rôznych sektoroch a zručnosti potrebné na ich uchopenie. Nástroj je dostupný na: <https://euraxess.ec.europa.eu/career-development/researchers>
- **MyIDP** – My Individual Development Planner je online nástroj vytvorený magazínom Science, ktorý umožňuje sebahodnotenie v oblasti zručností, hodnôt a záujmov. Na základe výsledkov tohto sebahodnotenia nástroj vyhodnotí zhodu s dvadsiatimi rôznorodými kariérnymi cestami, ktoré umožňujú uplatnenie zručností získaných počas doktorandského štúdia. Nástroj je dostupný na: <https://myidp.sciencecareers.org>
- **Talent Development Suite** – online aplikácia navrhnutá ako sprievodca pre vytvorenie osobného plánu rozvoja kariéry. Nástroj je dostupný na: <https://science-stories.ch/tds>
- **DocPro** – nástroj, ktorý pomáha „pretlmočiť“ zručnosti nadobudnuté počas doktorandského tréningu do jazyka zamestnávateľov v súkromnom sektore. Nástroj je dostupný na: <http://www.mydocpro.org/en>

Množstvo hodnotných kariérnych tipov a odporúčaní ponúkajú taktiež rôzne **online publikácie a blogy**. Medzi najznámejšie patria:

- The Thesis Whisperer: <https://thesiswhisperer.com>
- Sekcia magazínu Science venovaná kariére: www.sciencemag.org/careers
- Nature Careers: www.nature.com/careers
- Research Careers Beyond Academia: <http://research-careers.org>

Podpore kariéry na Slovensku sa venujú aj viaceré **iniciatívy a občianske združenia**, medzi nimi napríklad:

- Asociácia doktorandov Slovenska: www.facebook.com/Asociacia.doktorandov.Slovenska
- Mladí vedci SAV: <https://mladi.sav.sk>
- Žijem vedu: <https://zijemvedu.sk>

4. Praktické informácie o mobilite pre výskumníkov

Rozvoj kariéry výskumníka dnes čoraz viac súvisí so zbieraním poznatkov a skúseností v zahraničí ako aj s medzinárodným uznaním výskumníka. To prináša potrebu viac cestovať a takisto potrebu orientovať sa v administratívnych postupoch s tým spojených. Keďže tieto zahŕňajú široké spektrum oblastí (od získavania víz a povolení na pobyt, cez sociálne a zdravotné zabezpečenie, až po zdaňovanie medzinárodných príjmov), ide o značné množstvo informácií, ktoré sú roztrúsené po rôznych informačných zdrojoch.

Cieľom tejto kapitoly je zhromaždiť pre čitateľa relevantné informácie, a poskytnúť tak praktický prehľad o tom, čím všetkým sa treba zaoberať a aké kroky podniknúť. Aj keď ide o oblasti pomerne náročné na spracovanie, usilovali sme sa podať informácie tak, aby ste sa v nich mohli jednoduchšie zorientovať a v prípade potreby odkazujeme aj na internetové stránky s ďalšími informáciami inštitúcií, ktoré danú oblasť priamo riešia.

Oblasti spracované v tejto časti publikácie môžete nájsť aj v online podobe na portáli EURAXESS Slovensko www.euraxess.sk v sekcii „Praktické informácie – Život/Práca v zahraničí“, kde sú informácie pravidelne aktualizované. Informácia o legislatíve má len informatívny charakter a v prípade nejasností v konkrétnych prípadoch odporúčame kontaktovať príslušnú inštitúciu, ktorej pracovníci vám odpovedia aj s prihliadnutím na aktuálny stav danej problematiky, ktorá môže pomerne často podliehať zmenám. S vašimi otázkami sa môžete vždy obrátiť aj na centrá EURAXESS na Slovensku, či v cieľovej krajine v rámci Európy <https://euraxess.ec.europa.eu/information/centres/search>.

Všetky oficiálne právne dokumenty nájdete na nasledujúcich webových stránkach:

- www.slov-lex.sk (Právny a informačný portál Slovenskej republiky)
- <http://eur-lex.europa.eu/> (Prístup k právu Európskej únie)
- www.slovensko.sk (Ústredný portál verejných služieb ľuďom – centrálny a jednotný prístup k informačným zdrojom a službám verejnej správy)

Legálny pobyt Slovákov v zahraničí

Pre pracovný alebo študijný pobyt v zahraničí je rozhodujúce, či krajina, v ktorej plánuje občan SR pracovať alebo študovať, je členským štátom Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru, prípadne Švajčiarsko alebo ide o inú krajinu.

Pobyt v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku

V prípade, že cieľovou krajinou je krajina EÚ/EHP/Švajčiarsko, je nevyhnutné zodpovedať na otázku, či občan plánuje v krajine zostať **dlhšie ako 3 mesiace** a či tam bude **pracovať**. Konkrétne postupy registrácie pobytu sa líšia, nakoľko závisia od úpravy v danom štáte. Podrobnejšie informácie nájdete na stránke siete Európskych služieb zamestnanosti (EURES) <https://ec.europa.eu/eures>, alebo na národných portáloch siete EURAXESS <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>. Proces nahlasovania sa v takýchto prípadoch býva pomerne jednoduchý. Je však potrebné rátať s nejakou formou registrácie,

preto si vždy zistíte vopred, či, kde a v akej lehote je nutné svoj pobyt nahlásiť. Takisto si zistíte, aké dokumenty budete na tento úkon potrebovať – okrem dokladu totožnosti to môže byť napríklad potvrdenie o návšteve školy či pracovná zmluva.

Blížšie informácie

Národné portály EURAXESS a sieť centier EURAXESS:

<https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>

Sieť európskych služieb zamestnanosti EURES: <https://ec.europa.eu/eures>

Ústredná vstupná brána k životu v Európskej únii Your Europe:

<https://europa.eu/youreurope>

Pobyt v tretích krajinách

Tretia krajina je termín používaný na zadefinovanie akejkoľvek krajiny sveta, ktorá nie je jedným z členských štátov Európskej únie, členom Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Švajčiarskom. Pokiaľ ide o tretie krajiny, bližšie informácie o podmienkach vstupu slovenských občanov do jednotlivých krajín a pobytu v nich sú k dispozícii na webstránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR www.mzv.sk, ako aj na webstránkach zastupiteľských úradov SR v zahraničí www.mzv.sk/ministerstvo/slovenske_zastupitelstva-vsetky_zastupitelstva.

Vo všeobecnosti je potrebné sa pripraviť na formality spojené:

- so vstupom do krajiny – napr. víza,
- s legalizáciou pobytu – napr. nahlásenie pobytu, získanie povolenia na pobyt,
- so zaevidovaním na príslušných úradoch – napr. ohľadom sociálneho a zdravotného zabezpečenia, daní,
- s udelením pracovného povolenia – napr. písomný prísľub budúceho zamestnávateľa.

Príprava v zásade začína zistením si všetkých podmienok dostatočne dopredu (vzhľadom na to, že niektoré administratívne záležitosti môžu trvať pomerne dlho) a pokračuje následným získavaním potrebných dokumentov.

Príklady dokumentov, ktoré môžu byť požadované úradmi v závislosti od krajiny a od typu a dĺžky pobytu:

- doklad totožnosti,
- doklad preukazujúci účel pobytu v danej krajine – napr. pracovná zmluva, doklad preukazujúci zápis na vzdelávaciu inštitúciu alebo doklad o jej návšteve, pozvanie na konferenciu, dekrét o udelení štipendia,
- výpisy z registra trestov krajiny odkiaľ pochádzate, krajiny, do ktorej sa chystáte a krajiny, v ktorej ste mali prihlásený pobyt – všetky úradne overené a preložené do požadovaného jazyka (viď aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),
- úradne overený a preložený matričný doklad (rodný list, sobášny list) (pozri aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),
- úradne overený a preložený doklad o vzdelaní (diplom) (pozri aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),
- doklad preukazujúci dostatočné finančné zabezpečenie (výpis z účtu, pracovná zmluva, dekrét o udelení štipendia),
- doklad preukazujúci ubytovanie v danej krajine,
- doklad preukazujúci zdravotné poistenie v danej krajine.

Uvedený zoznam slúži len na ilustráciu a poskytnutie predstavy o tom, čo všetko môžete potrebovať. V žiadnom prípade nemusí byť vyčerpávajúci.

Upozorňujeme, že získanie niektorých dokladov môže trvať pomerne dlho. Odporúčame teda, aby ste svoju prípravu rozhodne nepodceňovali a začali so zhromažďovaním potrebných informácií v dostatočnom predstihu. So zisťovaním, čo všetko potrebujete predložiť v konkrétnej krajine, vám ochotne pomôžu miestne centrá EURAXESS v danej krajine. V prípade, že vo vašej cieľovej krajine takéto centrum nie je, vždy sa môžete obrátiť na príslušné veľvyslanectvo či konzulát.

Pri doprave do cieľovej krajiny (najmä autom, autobusom alebo vlakom) si overte, či s krajinami, ktorými budete prechádzať, má Slovensko bezvízový styk. V prípade cesty autom sa informujte, či v danej krajine platí slovenský vodičský preukaz.

Niekoľko odporúčaní

- Zistíte si na veľvyslanectve príslušného štátu alebo na konzulárnom odbore Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR podmienky pre vstup na územie cudzieho štátu a prejazd krajinami po trase do cieľového štátu, ako aj podmienky pobytu v cieľovej krajine, vrátane povinnosti registrácie na imigračnom alebo policajnom úrade.
- Zabezpečte si adresy a telefónne čísla slovenských zastupiteľských úradov v navštevovaných krajinách, na ktoré sa môžete v prípade potreby obrátiť.
- Podľa zákona o hlásení pobytu občanov má občan s trvalým pobytom na Slovensku, ktorý plánuje pobyt v zahraničí dlhší ako 90 dní povinnosť ohlásiť túto skutočnosť ohlasovní v mieste trvalého alebo prechodného pobytu (obecné a mestské úrady, obyvatelia Bratislavy a Košíc v príslušnej mestskej časti).
- Pri pobyte v zahraničí je možné využiť bezplatnú dobrovoľnú registráciu pobytu na stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR www.mzv.sk/register. Odporúčaná služba predstavuje systém pomoci slovenským občanom v prípade núdze pri cestách do zahraničia, poskytovanie informácií a včasného varovania pred hroziacim nebezpečenstvom. Na vznik krízových situácií sú občania SR upozornení formou SMS, prípadne telefonicky.

Bližšie informácie

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR: www.mzv.sk

Národné portály EURAXESS a sieť centier EURAXESS:

<https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>

Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine

Verejné listiny vydané na území jedného štátu, ktoré sa majú predložiť v inom štáte (zahraničné verejné listiny), musia byť overené, ak majú byť v druhom štáte uznané. Podliehajú procesu legalizácie a superlegalizácie podľa príslušných právnych predpisov.

Dňa 18. februára 2002 nadobudol pre Slovenskú republiku účinnosť **Dohovor o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín**, prijatý 5. októbra 1961 v Haagu (ďalej len „dohovor o apostile“ alebo „Haagsky dohovor“)¹⁾. Bližšie informácie týkajúce sa dohovoru nájdete na oficiálnej internetovej stránke Haagskej konferencie pre medzinárodné právo súkromné www.hcch.net. Pristúpenie Slovenskej republiky k Dohovoru o apostile zjednodušilo podmienky použitia slovenských verejných listín na území iného zmluvného štátu a použitia listín, vydaných orgánmi iného zmluvného štátu, na Slovensku.

Zoznam štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, je k dispozícii na webovej stránke Haagskej konferencie: www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41.

Apostila

Apostila je osvedčenie vydané príslušným orgánom štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru. Verejnú listinu opatrenú apostilou možno použiť bez ďalšieho overenia na území ktorejkoľvek inej zmluvnej strany dohovoru a pred ktorýmkoľvek jej orgánom. Osvedčenie sa vydáva na žiadosť osoby, ktorá listinu podpísala, alebo na žiadosť jej predkladateľa. Ak je osvedčenie riadne vyplnené, osvedčuje hodnovernosť podpisu, funkciu osoby, ktorá listinu podpísala, a prípadne pravosť pečate alebo odtlačku pečiatky na listine (čl. 5 dohovoru). Apostila neosvedčuje pravdivosť obsahu verejnej listiny, ku ktorej je pripojená. Osvedčenie sa umiestni priamo na listine (prax v SR) alebo na jej nadstavení v podobe uvedenej v prílohe dohovoru. Vzor apostily je k dispozícii na www.apostille.sk/navody-a-vzory.

Verejné listiny

Za verejné listiny sa podľa Haagskeho dohovoru a na účely jeho aplikácie považujú:

- a) listiny **vydané justičným orgánom štátu** alebo justičným pracovníkom, vrátane listín vydaných verejným žalobcom, vyšším súdnym úradníkom alebo procesným doručovateľom („huissier de justice“),
- b) správne listiny (napr. matričné doklady – **rodný list**, **sobášny list**, úmrtný list),
- c) **notárske písomnosti** (napr. notárom osvedčené (notarizované/legalizované) listiny),
- d) **doklady o zdokonalení** (vysvedčenia, diplomy a dodatky k diplomu) a **potvrdenia o štúdiu**
- e) **úradné osvedčenia**, ktoré sa umiestňujú na listiny podpísané súkromnými osobami, ako sú úradné osvedčenia potvrdzujúce registráciu listiny alebo skutočnosť, že listina existovala v určitom čase, a úradné a notárske osvedčenia podpisov.

Dohovor sa **nevzťahuje na**:

- a) listiny vystavené diplomatickými alebo konzulárnymi úradníkmi,
- b) správne listiny bezprostredne sa týkajúce obchodných alebo colných činností.

Overovanie dokladov na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR)

Správny poplatok za každý legalizačný úkon na MZVaEZ SR je 20 €; úhrada poplatku je možná len formou „potvrdenia o úhrade správneho/súdneho poplatku“ (tzv. e-kolok s QR kódom), ktorý je možné zakúpiť výlučne na pobočkách Slovenskej pošty.

¹⁾ Text dohovoru bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 213/2002 Z. z.).

Zákonná vybavovacia lehota za legalizačný úkon na MZVaEZ SR:

- 30 dní,
- na počkanie, ak sa nevyskytnú skutočnosti brániace vo výkone legalizačného úkonu.

MZVaEZ SR zabezpečuje overovanie listín vydaných úradmi Slovenskej republiky na použitie v zahraničí osobne počas úradných hodín alebo aj poštou.

Bližšie informácie

Konzulárny odbor MZVaEZ SR

www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/overovanie_dokladov-pracovisko_overovania_dokladov

Spôsoby, ako legalizovať rôzne typy dokumentov (napr. matričné doklady – rodný list, sobášny list; doklady o vzdelaní, ako aj výpisy z registra trestov) formou apostily alebo vyššieho overenia sú zverejnené na webovej stránke MZVaEZ SR: www.mzv.sk/cestovanie-a-konzularne-info/doklad-vydany-v-sr-na-pouzitie-v-cudzine a v ich praktickom manuáli na osvedčovanie dokladov www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/overovanie_dokladov-manual_osvedcovania_dokladov_prakticke_rady_prikklady, z ktorých vyberáme najdôležitejšie fakty pre účely tejto publikácie.

Matričný doklad

Matričný doklad (**originál** rodného listu či sobášneho listu) vydáva príslušný matričný úrad, v ktorého matrike je udalosť zapísaná.

Postup pri **overovaní matričných** dokladov na použitie do krajiny, ktorá **nepodpísala Haagsky dohovor** – tzv. konzulárne overenie:

- originál matričného dokladu na použitie v zahraničí si klient zabezpečí na matričnom úrade v mieste narodenia (doklad určený na vyššie overenie spravidla nesmie byť starší ako 6 mesiacov – podľa požiadaviek cieľovej krajiny). Následne ho:
- overí príslušný okresný úrad (www.minv.sk/?miestna_statna_sprava), (rodný list, sobášny list a úmrtný list vydaný Osobitnou matrikou osvedčuje Ministerstvo vnútra SR),
- legalizuje Konzulárny odbor MZVaEZ SR,
- preloží súdny prekladateľ (pozri aj časť „Preklad dokladu do iného jazyka“; pozn. Niektoré krajiny neuznávajú slovenských súdnych prekladateľov),
- súdneho prekladateľa overí príslušný krajský súd,
- takto overené doklady sa predložia na ďalšie overenie Konzulárnemu odboru MZVaEZ SR,
- po overení Konzulárnym odborom MZVaEZ SR sa doklady predložia na veľvyslanectvo krajiny, v ktorej budú použité, na superlegalizáciu.

Postup pri **overovaní matričných** dokladov na použitie do krajiny, ktorá **podpísala Haagsky dohovor**:

- originál matričného dokladu na použitie v zahraničí si klient zabezpečí na matričnom úrade v mieste narodenia (doklad určený na vyššie overenie spravidla nesmie byť starší ako 6 mesiacov – podľa požiadaviek cieľovej krajiny). Následne ho:
- overí príslušný okresný úrad formou apostily,
- preloží súdny prekladateľ (pozri aj časť „Preklad dokladu do iného jazyka“; pozn. Niektoré krajiny neuznávajú slovenských súdnych prekladateľov.),
- súdneho prekladateľa overí príslušný krajský súd formou apostily.

Ak je na doklade a na preklade osvedčenie formou apostily, týmto je ukončené overovanie dokladu a môže byť predložený v krajine určenia. Osvedčenie formou apostily musí byť na prvotnom doklade aj na priloženom preklade.

Pred použitím apostilovaného dokumentu v zahraničí si overte, či má vaša cieľová krajina výhradný zoznam oficiálnych prekladateľov, ktorých preklady v oficiálnom styku akceptuje. V prípade, že to tak je, dajte si dokument preložiť až v danej krajine.

Doklady o vzdelaní

Vysvedčenia, diplomy, potvrdenia o návšteve školy a pod., vydané základnými, strednými a vysokými školami podliehajú overeniu Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR – MŠVVaŠ SR (www.minedu.sk).

Vysvedčenia, diplomy, certifikáty a pod. vydané zdravotníckymi školami alebo univerzitami musia mať prvotné overenie z Ministerstva zdravotníctva SR, nie z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR! (Doklady o vzdelaní v odbore fyzioterapia, balneológia a liečebná rehabilitácia potvrdzuje MŠVVaŠ SR). Doklady o vzdelaní vydané vojenskými školami podliehajú overeniu Ministerstvom obrany SR.

Slovenský národný archív a ostatné štátne archívy poskytujú úplné reprodukcie archívnych dokumentov, vrátane reprodukcí dokladov o vzdelaní. Na použitie v zahraničí overuje tieto reprodukcie priamo Slovenský národný archív, následne MZVaEZ SR a veľvyslanectvo cieľovej krajiny.

Postup pri **overovaní dokladov o vzdelaní** do krajiny, ktorá **nepodpísala Haagsky dohovor**:

- originál dokladu prvotne overí MŠVVaŠ SR,
- z originálu dokladu s prvotným overením MŠVVaŠ SR sa predloží kópia na overenie notárovi (nie pracovníkovi poverenému notárom),
- pečiatku a podpis notára osvedčí príslušný krajský súd,
- následne dokument legalizuje Konzulárny odbor MZVaEZ SR,
- takto overený doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi (pozri aj časť „Preklad dokladu do iného jazyka“; pozn. Niektoré krajiny neuznávajú slovenských súdnych prekladateľov.),
- súdneho prekladateľa overí krajský súd,
- takto overené doklady sa predložia na overenie na Konzulárny odbor MZVaEZ SR,
- napokon dokument overí (superlegalizuje) veľvyslanectvo krajiny, v ktorej budú použité.

Postup pri **overovaní dokladov o vzdelaní** do krajiny, ktorá **podpísala Haagsky dohovor**:

- originál dokladu overí MŠVVaŠ SR pečiatkou apostily,
- z originálu dokladu s prvotným overením MŠVVaŠ SR sa predloží kópia na overenie notárovi (nie pracovníkovi poverenému notárom),
- pečiatku a podpis notára overí príslušný krajský súd formou apostily,
- takto overený doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi (pozri aj časť „Preklad dokladu do iného jazyka“; pozn. Niektoré krajiny neuznávajú slovenských súdnych prekladateľov.),
- súdneho prekladateľa overí krajský súd formou apostily,

Takto overený doklad je pripravený na predloženie v krajine, ktorá podpísala Haagsky dohovor.

Výpis z registra trestov

Výpis z registra trestov vydávajú pobočky Slovenskej pošty a Register trestov Generálnej prokuratúry SR. **Ak má byť výpis z registra trestov použitý v zahraničí, je potrebné požiadať o osvedčenie výpisu z dôvodu použitia v zahraničí na pracovisku Registra trestov Generálnej prokuratúry v Bratislave.** Od 1. 8. 2019 sa zaviedol poplatok za vyhotovenie viacjazyčného štandardného formulára podľa osobitného predpisu v sume **5 eur**.

Postup osvedčenia **výpisu z registra trestov** do krajiny, ktorá **nepodpísala Haagsky dohovor**:

- originál aktuálneho výpisu z registra trestov si klient zabezpečí na pobočke Slovenskej pošty, príp. na Generálnej prokuratúre SR
- Generálna prokuratúra Register trestov v Bratislave, Kvetná ul. č. 13 potvrdí listinu na použitie v zahraničí
- Konzulárny odbor MZVaEZ SR listinu osvedčí
- doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi
- súdnemu prekladateľovi osvedčí ktorýkoľvek krajský súd
- osvedčený preklad sa predloží na overenie Konzulárnym odborom MZVaEZ SR
- po legalizácii dokladu a prekladu na MZVEZ SR žiadate o tzv. superlegalizáciu na veľvyslanectve štátu, kde bude listina použitá

Postup osvedčenia **výpisu z registra trestov** pre krajiny **Haagskeho dohovoru**:

- originál aktuálneho výpisu z registra trestov si klient zabezpečí na pobočke Slovenskej pošty, príp. na Generálnej prokuratúre SR
- Generálna prokuratúra Register trestov v Bratislave, Kvetná ul. č. 13 potvrdí listinu na použitie v zahraničí
- Konzulárny odbor MZVaEZ SR listinu apostiluje
- doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi
- súdnemu prekladateľovi osvedčí ktorýkoľvek krajský súd apostilou

Upozornenie: Výpisy z registra trestov Slovenskej republiky, ktoré boli vydané prostredníctvom zastupiteľských úradov SR vo svete nie je možné dodatočne osvedčovať Konzulárnym odborom MZVEZ SR.

Výpis z registra trestov musí byť vždy predkladaný v origináli. Platnosť výpisu z registra trestov je 90 dní.

Register trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky:

www.genpro.gov.sk/register-trestov-izad.html

Výpis z registra trestov v zahraničí

Služba je určená pre občanov Slovenskej republiky a cudzincov v zahraničí. Prostredníctvom služby je možné odoslať žiadosť o výpis z registra trestov príslušnému zastupiteľskému úradu Slovenskej republiky, na ktorom si žiadateľ rezervuje stretnutie pre vybavenie žiadosti v čase jeho pobytu v zahraničí. Výstupom služby je odovzdanie výpisu z registra trestov občanovi Slovenskej republiky v zahraničí.

V prípade použitia eID karty prebieha komunikácia s občanom prostredníctvom eDesk schránky, vďaka čomu sa urýchli proces podania žiadosti a výrazne sa zníži riziko, že žiadateľ pri podávaní žiadosti musí prísť na zastupiteľský úrad viackrát. Službu je však možné využiť

aj bez použitia eID karty. Zaručený elektronický podpis občana sa pre spracovania elektronického formulára nevyžaduje. Služba je dostupná 24 hodín denne: <https://www.mzv.sk/externalesmzvportlet?eGovCode=%27RT%27>.

Preklad dokladu do iného jazyka

Preklady dokladov na použitie v zahraničí musia byť vyhotovené súdnym prekladateľom.

Nakoľko väčšinu dokladov vydávaných orgánmi Slovenskej republiky si klienti potrebujú ponechať pre vlastné potreby v origináli (napr. maturitné vysvedčenie, vysokoškolský diplom), je možné z dokladu vyhotoviť fotokópiu, nakoľko doklady bývajú neoddeliteľne spojené s vyhotoveným prekladom, a tým dochádza k ich poškodeniu.

Doklad musí mať vykonané prvostupňové osvedčenie, aby v preklade bola zahrnutá aj doložka o platnosti pôvodného dokladu, to znamená, ak ide o preklad slovenskej verejnej listiny do iného jazyka, musí byť aj táto verejná listina opatrená vyšším overením príslušným orgánom. Register súdnych prekladateľov vedie Ministerstvo spravodlivosti SR a krajské sudy. Zoznam súdnych prekladateľov je dostupný na: <https://obcan.justice.sk/en/web/guest/infosud-registre/~isu-registre/zoznam/prekladatel>. Prvostupňové osvedčenie prekladov vykonáva krajský súd.

Upozornenie: Niektoré krajiny neuznávajú slovenských úradných prekladateľov ani v prípade, ak je pravosť ich pečiatky a podpisu legalizovaná. Odporúčame preto, aby ste si na príslušnom úrade v zahraničí, ktorý od Vás žiada legalizovaný doklad zistili, či tento doklad môžete predložiť na preklad do jazyka krajiny určenia na Slovensku (s overením formou apostily – ak krajina podpísala Haagsky dohovor, alebo klasickým konzulárnym overením, ak krajina nepodpísala uvedený dohovor) alebo či je možné/nevyhnutné žiadať doklad preložiť zo slovenského jazyka v krajine určenia. Odporúčame kontaktovať zastupiteľský úrad danej krajiny akreditovaný pre Slovenskú republiku a overiť, či neposkytujú možnosť úradného prekladu.

Fotokópie dokladov

Originál dokladu musí mať prvostupňové overenie, to znamená, že ak ide napr. o diplom, musí byť overený na MŠVVaŠ SR, až potom sa kópia predkladá na overenie notárovi.

Matričné úrady vyhotovujú na požiadanie nový matričný doklad na použitie v zahraničí. Kópie matričných dokladov sa na použitie v zahraničí neoverujú.

Pravosť fotokópie musí byť potvrdená a podpísaná len notárom. Prvostupňové osvedčenie potvrdením oprávnenosti notára vykoná príslušný krajský súd (udelí apostilu alebo dokumenty potvrdí pre ďalšie osvedčenie Konzulárnym odborom MZVaEZ SR).

Sociálne zabezpečenie

Systém sociálneho zabezpečenia v SR

Systém sociálneho zabezpečenia v SR má tri časti:

1. sociálne poistenie,
2. štátna sociálna podpora,
3. sociálna pomoc.

Vo väčšine krajín **Európskej únie patrí do systému sociálneho zabezpečenia aj zdravotná starostlivosť**; v SR je zdravotné poistenie riešené samostatne.

Sociálne poistenie

Hlavným orgánom verejnej správy vo veciach sociálneho poistenia je na Slovensku Sociálna poisťovňa (www.socpoist.sk). Sociálne poistenie je najrozsiahljšou časťou systému sociálneho zabezpečenia. Ide o povinné verejnoprávne poistenie založené na platení odvodov a poberaní dávok.

Systém sociálneho poistenia na Slovensku upravuje Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý sa vzťahuje na všetkých zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby (výnimkou sú silové rezorty – príslušníci Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, colníci a profesionálni vojaci ozbrojených síl a vojaci mimoriadnej služby).

Sociálne poistenie sa skladá z:

- **nemocenského poistenia** (poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva),
- **dôchodkového poistenia** (**starobné poistenie** je poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia a **invalidné poistenie** je poistenie pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu poistenca a pre prípad úmrtia),
- **úrazového poistenia** (poistenie zamestnávateľa pre prípad zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo úmrtie zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu a choroby z povolania),
- **garančného poistenia** (poistenie pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa, na uspokojovanie nárokov zamestnanca, na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom a do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie),
- **poistenia v nezamestnanosti** (poistenie pre prípad straty príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti a na zabezpečenie jeho príjmu).

Nemocenské poistenie má za cieľ zabezpečiť príjem osoby v prípade straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti v prípade dočasnej pracovnej neschopnosti, potreby ošetrovania, opatrovania, tehotenstva alebo materstva. Z poistenia sú poskytované dávky: nemocenské, ošetrovné, vyrovnávací dávka a materské.

Zamestnanci majú nárok na **náhradu príjmu**, ak boli pre chorobu alebo úraz uznaní za dočasne práceneschopných (PN) na výkon zárobkovej činnosti. Táto náhrada nie je súčasťou nemocenského poistenia a počas prvých 10 kalendárnych dní PN platí náhradu príjmu zamestnanca zamestnávateľ. Výška poskytovanej náhrady sa odvodzuje od výšky zárobku zamestnanca. Na overenie PN sa od prvého dňa vyžaduje lekárske potvrdenie od ošetrojúceho lekára.

Počas prvých 3 dní pracovnej neschopnosti je náhrada príjmu vo výške 25 % denného vymeriavacieho základu zamestnanca (priemerného denného zárobku vypočítaného z príjmov predchádzajúceho roku). Od 4. do 10. dňa je to 55 % denného vymeriavacieho základu. Od 11. dňa PN vzniká zamestnancovi nárok na **nemocenské** vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu. Nemocenské zamestnanec poberá do skončenia dočasnej PN, najneskôr do konca 52. týždňa od vzniku PN. V prípade porušenia liečebného režimu nemá poistenec nárok na dávku odo dňa porušenia liečebného režimu do skončenia dočasnej PN, avšak maximálne po dobu 30 dní.

Dôchodkový systém sa na Slovensku skladá z troch pilierov:

- **1. pilier – povinné dôchodkové poistenie**, ktorý tvoria dva podsystémy – starobné poistenie (z neho poskytované dávky: starobný, predčasný starobný, vdovský/vdovecký a sirotský dôchodok), a invalidné poistenie (z neho poskytované dávky: invalidný, vdovský/vdovecký a sirotský dôchodok). Štátne dôchodkové poistenie je financované priebežným spôsobom a odvody do Sociálnej poisťovne sú použité na výplaty dôchodkových dávok. Dôchodok zohľadňuje všeobecný vymeriavací základ, obdobie dôchodkového poistenia, priemerný osobný mzdový bod, dôchodkovú hodnotu a dôchodkový vek. 1. pilier je spravovaný Sociálnou poisťovňou na základe Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
- **2. pilier – starobné dôchodkové sporenie**, financované v režime kapitalizačného systému. Úspory spravujú špeciálne spoločnosti – dôchodkové správcovské spoločnosti. Príspevky sporiteľov v podobe odvodov sa sporia na osobnom dôchodkovom účte a sú vlastníctvom sporiteľa. 2. pilier upravuje Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení. Osoby, ktoré boli aspoň raz dôchodkovo poistené (I. pilier), sa môžu rozhodnúť pre vstup do II. piliera do dovŕšenia veku 35 rokov. Po vstupe do II. piliera už z neho nie je možné vystúpiť. Časť bežných odvodov sa rozdelí medzi Sociálnu poisťovňu a príslušnú dôchodkovú správcovskú spoločnosť.
- **3. pilier – doplnkové dôchodkové sporenie** je dobrovoľné. Finančné prostriedky jeho účastníkov spravujú doplnkové dôchodkové spoločnosti. 3. pilier upravuje Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení.

Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Zamestnávateľ môže s fyzickou osobou okrem pracovnej zmluvy uzatvoriť aj dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak ide o prácu vymedzenú výsledkom alebo príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce. Podľa typu dohody, kategórie zamestnanca, aj typu príjmu sú pre zamestnanca a zamestnávateľa povinné odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne, pričom zamestnávateľ je povinný prihlásiť „dohodára“ do Sociálnej poisťovne. Už pri uzatváraní dohody je potrebné určiť typ príjmu z dohody (pravidelný alebo nepravidelný), z ktorého ďalej vyplývajú povinnosti v zmysle zákona o sociálnom poistení. Nepravidelný mesačný príjem nie je zúčtovaný pravidelne na mesačnej báze a iná splatnosť odmeny je určená v dohode. Aj dohoda, ktorá je uzatvorená na obdobie kratšie ako jeden mesiac, je považovaná za dohodu s nepravidelným príjmom.

- **Dohoda o brigádnickej práci študentov** – dohodu je možné uzatvoriť so študentom strednej alebo vysokej školy do 26 rokov veku na vykonanie práce v rozsahu najviac 20 hodín týždenne v priemere:
  - pre zamestnávateľa a zamestnanca vzniká povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové poistenie (študent dohodár si môže u jedného zamestnávateľa uplatniť právo na oslobodenie od platenia odvodov dôchodkového poistenia, ktoré sa neplatia do dosiahnutia maximálnej sumy mesačného resp. priemerného mesačného príjmu – 200 €), pričom v prípade neprekročenia tejto sumy sa neplatia preddavky na zdravotné poistenie.
- **Dohoda o vykonaní práce** – dohodu je možné uzatvoriť, ak rozsah dohodnutej práce nepresiahne 350 hodín v kalendárnom roku u jedného zamestnávateľa:
  - v prípade pravidelného príjmu, t.j. časť z celkovej mzdy je vyplácaná každý mesiac, vzniká pre zamestnávateľa aj zamestnanca povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové, nemocenské poistenie aj poistenie v nezamestnanosti (s výnimkou osôb, ktoré poberajú starobný alebo invalidný dôchodok, výsluhový dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek alebo invalidný výsluhový dôchodok, podmienky pre tieto skupiny poistencov upravuje zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení); v prípade nepravidelného príjmu sa odvody platia iba na dôchodkové poistenie,
  - z príjmu na základe dohody o vykonaní práce sa platia preddavky na zdravotné poistenie (nie v prípade poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového a invalidného výsluhového dôchodku).
- **Dohoda o pracovnej činnosti** – dohodu je možné uzatvoriť na vykonávanie pracovnej činnosti v rozsahu najviac 10 hodín týždenne:
  - v prípade pravidelného príjmu vzniká pre zamestnávateľa aj zamestnanca povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové, nemocenské poistenie aj poistenie v nezamestnanosti (s výnimkou osôb, ktoré poberajú starobný alebo invalidný dôchodok, výsluhový dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek alebo invalidný výsluhový dôchodok, podmienky pre tieto skupiny poistencov upravuje zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení); v prípade nepravidelného príjmu sa odvody platia iba na dôchodkové poistenie, z príjmu na základe dohody o pracovnej činnosti sa platia preddavky na zdravotné poistenie (nie v prípade poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového a invalidného výsluhového dôchodku).

Štátna sociálna podpora

V rámci štátnej sociálnej podpory sa poskytujú **jednorazové a opakované sociálne dávky**. Pre každú dávku sú definované podmienky, ktoré musí žiadateľ spĺňať.

Všeobecný prehľad sociálnych dávok a príspevkov ako aj vzory tlačív žiadostí sú zverejnené na web stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, v časti Rodina a sociálna pomoc – www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/.

Jednorazové dávky sú: príspevok pri narodení dieťaťa, niektoré z príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, príspevok na pohreb.

Opakované dávky sú: prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovanne narodili dvojčatá, príspevok na starostlivosť o dieťa, náhradné výživné, niektoré z príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa.

Rodičovský príspevok

Rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečovanie riadnej starostlivosti o dieťa spravidla do troch rokov veku dieťaťa, avšak v prípade, že má dieťa dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, príspevok je vyplácaný až do šiestich rokov veku dieťaťa. Rovnako maximálne do šiestich rokov veku dieťaťa môže byť príspevok vyplácaný osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to najdlhšie po dobu troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti.

Oprávnenou osobou na poberanie príspevku je rodič dieťaťa, osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov alebo manžel/ka rodiča dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti. Táto osoba musí zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa a zároveň mať trvalý alebo prechodný pobyt na Slovensku.

Oprávnená osoba si nárok na príspevok uplatňuje na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušnom podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu.

Rodičovský príspevok sa neposkytuje ani jednému rodičovi, ak jeden z nich má nárok na materské alebo na obdobnú dávku v cudzine a suma materského alebo obdobnej dávky je vyššia ako suma rodičovského príspevku.

Prídavok na dieťa

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa. Prídavok sa vypláca mesačne.

Oprávnenou osobou na poberanie prídavku na dieťa je spravidla rodič dieťaťa (prípadne osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov a v určitých prípadoch aj samotné nezaopatrené dieťa). Nárok na prídavok má v prípade, že je držiteľom trvalého alebo prechodného pobytu na Slovensku a o nezaopatrené dieťa sa stará.

Oprávnená osoba si nárok na prídavok uplatňuje na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu.

Sociálna pomoc

Cieľom systému sociálnej pomoci je zmierniť a prekonať stav sociálnej alebo hmotnej núdze, eliminovať ich príčiny a integrovať občana do spoločnosti.

Sociálna pomoc je takisto ako štátna sociálna podpora v kompetencii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a viac informácií o nej môžete nájsť na www.employment.gov.sk v časti Rodina a sociálna pomoc.

Sociálne zabezpečenie v zahraničí

Sociálne zabezpečenie občanov SR pracujúcich v zahraničí sa môže líšiť v závislosti od toho, či ide o prácu v štátoch Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, alebo v tretích krajinách.

Tretie krajiny

Každý prípad práce v tretej krajine je posudzovaný individuálne s ohľadom na právnu úpravu zmluvy o sociálnom zabezpečení uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a daným štátom.

Medzinárodné zmluvy o sociálnom zabezpečení sú zverejnené na web stránke Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk (O Sociálnej poisťovni>Zahraničie a EÚ>Medzinárodné zmluvy), resp. www.socpoist.sk/medzinarodnezmlyvy/1550s?&lang=sk. V súčasnosti je platných 13 bilaterálnych zmlúv o sociálnom zabezpečení (Kanada, Quebec, USA, Izrael, Severné Macedónsko, Čierna Hora, Rusko, Srbsko, Turecko, Ukrajina, Bosna a Hercegovina, Austrália a Južná Kórea).

Sociálne zabezpečenie v EÚ/EHP/Švajčiarsku

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala plniť záväzky vyplývajúce z práva EÚ. Vnútny trh Európskej únie je založený na štyroch základných slobodách: **voľnom pohybe tovaru, osôb, služieb a kapitálu**.

Európska legislatíva v oblasti sociálneho zabezpečenia vychádza zo štyroch základných princípov:

- **rovnosť zaobchádzania** (ak sa nachádzate v inom členskom štáte, máte rovnaké práva a povinnosti, ako majú občania tohto štátu),
- **podliehanie legislatíve iba jedného štátu** (ak sa pohybujete medzi štátmi Európskej únie, mali by ste byť poistení len v jednom štáte; obvykle je to štát, v ktorom pracujete; ak však pracujete naraz vo viacerých členských štátoch a v jednom z nich bývate, ste poistení v štáte bydliska. Ak vás slovenský zamestnávateľ vysiela pracovať do iného členského štátu, môžete za určitých podmienok ostať slovenským poistencom),
- **zráťanie dôb poistenia** (ak ste pracovali vo viacerých členských štátoch a boli ste tam poistení, doby poistenia sa sčítavajú),
- **zachovanie už nadobudnutých práv** (ak máte nárok na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v jednom členskom štáte, prenáša sa nárok aj do iného členského štátu).

V zásade treba pri migrácii v rámci Únie rozlišovať dva prípady – pobyt a bydlisko v inom členskom štáte.

Pobyt znamená dočasné bydlisko, teda v našom ponímaní dočasný pobyt, napr. z dôvodu turistiky, štúdia, návštevy a i. Za **bydlisko** treba v zmysle európskych predpisov o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (a s ohľadom na jurisdikciu Európskeho súdneho dvora) považovať miesto, kde má osoba ťažisko svojich záujmov, pričom bydlisko sa nemusí zhodovať s miestom trvalého pobytu). V tomto kontexte má pri posudzovaní bydliska na území Slovenskej republiky Slovenská poisťovňa ako inštitúcia miesta bydliska oprávnenie požadovať od poistenca predloženie potvrdenia o tom, že je registrovaný – má ohlásený pobyt – na území SR, vlastní alebo má v nájme nehnuteľnosť určenú na bývanie, t. j. vyhlasuje za ťažisko záujmov Slovenskú republiku.

Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia sa uplatňuje nie len v Európskej únii, ale v celom Európskom hospodárskom priestore (t. j. aj vo vzťahu s Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom) ako aj so Švajčiarskom (pozri napr. <https://www.socpoist.sk/dochodkove-poistenie-v-zahranici-a-eu/16655>).

Občania Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie majú právo pracovať v ktoromkoľvek členskom štáte ako zamestnanci alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby. Osobitné práva v oblasti sociálneho zabezpečenia môžu využívať aj rodinní príslušníci občana Únie (t. j. aj slovenského občana) pracujúceho v inom členskom štáte, a to i v prípade, že sú títo rodinní príslušníci občanmi tretích krajín.

Európske predpisy zaručujú, že občania členských štátov patria pod **jednotný režim sociálnej ochrany** a neprídu o žiadne nároky (obzvlášť v súvislosti s odchodom do dôchodku). **Spravidla sú poistení v krajine, kde pracujú.** Majú nárok na rovnaké sociálne zabezpečenie a sociálne výhody, ako majú štátni príslušníci hostiteľskej krajiny. Tieto nároky zahŕňajú nemocenské a materské dávky (príspevky na zdravotnú starostlivosť a finančné príspevky), invalidný, starobný a vdovský dôchodok, náhrady za pracovný úraz, chorobu z povolania, úmrtie, podporu v nezamestnanosti, a rovnako aj rodinné prídavky. Musia však platiť rovnaké odvody ako platia štátni príslušníci danej krajiny. Osobitné predpisy existujú pre cezhraničných a vyslaných pracovníkov. Čo sa týka mzdy, výpovede, ako aj prostriedkov na ochranu zdravia a bezpečnosti na pracovisku, občan SR pracujúci v inom členskom štáte podlieha rovnakým pracovným podmienkam ako občania krajiny, v ktorej pracuje.

Právne predpisy EÚ nemajú za cieľ zosúladiť systémy sociálneho zabezpečenia v jednotlivých štátoch, ale ich koordinovať. Predpisy Únie sa nevzťahujú na sociálnu výpomoc, nepovinné doplnkové dôchodky a systémy predčasného odchodu do dôchodku.

Pri posudzovaní, či má v krajine zamestnania občan SR nárok na dávky sociálneho zabezpečenia, sa berú do úvahy všetky obdobia poistenia alebo zamestnania v inom štáte EÚ. Existujú osobitné pravidlá upravujúce obdobia v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov v štátnej službe a ekvivalentné pozície. Ak občan v jednom štáte EÚ dostáva dôchodok, invalidný dôchodok alebo vdovský/sirotský dôchodok, na tento dôchodok má nárok aj vtedy, ak odíde bývať do iného členského štátu. Informácie o konkrétnej situácii záujemca získa v miestnej pobočke úradu sociálneho zabezpečenia.

Zamestnanec a jeho rodina má nárok na rovnaké dávky sociálnej pomoci ako majú občania krajiny, v ktorej je zamestnaný, a to hneď ako začne v tejto krajine pracovať. Z prijímania tejto podpory ho nemôžu vylúčiť z dôvodu občianstva, kvôli miestu pobytu alebo z akéhokoľvek iného diskriminačného dôvodu.

Rovnaké práva ako občania krajiny zamestnania má aj ak ide o ubytovanie (napríklad prístup k bytom udeľovaným miestnym úradom). Sociálne výhody ustanovuje každý členský štát individuálne a v každej krajine sú iné.

Rodinní príslušníci zamestnanca, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, majú právo ho spravovať alebo prísť za ním do krajiny, kde je zamestnaný. Za rodinného príslušníka je považovaný manžel/manželka občana, jeho deti do 21 rokov (alebo staršie, ak ich zamest-

nanec vyživuje), ako aj jeho rodičia, ak ich vyživuje. Pokiaľ ide o ostatných členov rodiny, môžu zamestnanca sprevádzať v prípade, že si ich vážne zdravotné dôvody vyžadujú osobnú starostlivosť zamestnanca alebo sú nezaopatrenými osobami, ktoré sú od zamestnanca závislé. Sprevádzajúci rodinní príslušníci dostanú v krajine pobytu pobytový preukaz (doklad o pobyte) rodinného príslušníka občana Únie. Manžel/manželka a deti zamestnanca majú tiež právo bez obmedzenia pracovať v krajine, kde je zamestnanec zamestnaný. Rodinní príslušníci majú právo na prístup k všeobecnému a odbornému vzdelaniu dostupnému v krajine zamestnania.

Vyslaní pracovníci

Vyslaný pracovník je osoba, ktorá je svojim zamestnávateľom vyslaná z jedného členského štátu (v ktorom zamestnávateľ zvyčajne vykonáva svoju činnosť) do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v zamestnávateľovom mene, avšak len za predpokladu, že očakávané trvanie takejto práce **nepresiahne 24 mesiacov** a daná osoba tam **nie je vyslaná, aby nahradila inú vyslanú osobu**. Vyslaním v zmysle nariadenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia sú nie len vyslania za účelom poskytovania služieb a teda v prospech objednávateľa daných služieb, ale **tiež vyslania, ktorých účelom je výkon prác v prospech zamestnávateľa (zahraničné pracovné cesty)**.

Keďže **všeobecné pravidlo** európskej legislatívy stanovuje, že **osoba podlieha právnym predpisom toho štátu, kde vykonáva činnosť ako zamestnanec**, ak má aj naďalej podliehať právnym predpisom „domovského“ štátu, musí jeho zamestnávateľ uplatniť inštitút vyslania a požiadať príslušnú inštitúciu (na Slovensku Sociálnu poisťovňu) o vystavenie prenosného dokumentu – formulára **PD A1**. V opačnom prípade by to pre zamestnávateľa znamenalo povinnosť odvádzať za zamestnanca v čase vyslania odvody do systému sociálneho zabezpečenia štátu, do ktorého ho vysiela (aj na krátkodobú pracovnú cestu).

Pozn. Pokiaľ ide o zdanenie príjmov vyslaných zamestnancov, daňové dohovory uzavreté medzi jednotlivými štátmi vo všeobecnosti ustanovujú, že mzda „vyslaných“ pracovníkov sa za istých veľmi konkrétnych podmienok môže aj naďalej zdaňovať v štáte, kde bežne žijú. Jednou z týchto podmienok je, aby doba, ktorú pracovník strávi v členskom štáte, do ktorého bol vyslaný, nepresiahla 183 dní v období 12 po sebe idúcich mesiacov. Ďalšou podmienkou je, aby odmenu vyplácanú pracovníkovi neplatil ani neznášal zamestnávateľ s pobytom či sídlom v hostiteľskom štáte. V prípade zdaňovania príjmu je potrebné zohľadniť ustanovenia zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, ak s daným štátom existuje.

Zamestnávateľ, ktorý vysiela zamestnanca, sa musí v dostatočnom časovom predstihu pred vyslaním obrátiť na príslušnú inštitúciu na území členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ sídlo, so žiadosťou o vydanie formulára – prenosného dokumentu A1 (PD A1) z dôvodu vyslania. Formulár potvrdzuje, že vyslaný zamestnanec podlieha v oblasti sociálneho zabezpečenia právnym predpisom Slovenskej republiky a teda nepodlieha právnym predpisom štátu, na území ktorého vykonáva zárobkovú činnosť. Inštitút vyslania a PD A1 je potrebné uplatniť **aj v prípade krátkodobého vyslania, aj v trvaní jedného dňa**. Ak nie je možné z objektívnych dôvodov požiadať o prenosný dokument pred vyslaním v dostatočnom predstihu, je možné vystaviť ho aj po ukončení vyslania a PD A1 bude mať retroaktívny účinok. Vyslanému zamestnancovi pretrváva nárok na rodinné dávky z domáceho sociálneho zabezpečenia.

Ak je nevyhnutné predĺžiť dobu vyslania na **dlhšie ako 2 roky**, zamestnávateľ sa musí obrátiť na príslušný úrad alebo určenú inštitúciu členského štátu, na územie ktorého je zamestnanec vyslaný, so žiadosťou o výnimku a umožnenie poistenia zamestnanca v rámci domáceho sociálneho zabezpečenia počas doby vyslania.

V prípade, že sa vysielanie zamestnanca pravidelne opakuje, je možné Sociálnu poisťovňu požiadať o určenie uplatniteľnej legislatívy osoby zvyčajne vykonávajúcej činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch EÚ.

Rozdiel medzi vysielaním zamestnanca na účely poskytovania služieb a zahraničnou pracovnou cestou spočíva v tom, že v prvom prípade musí zamestnávateľ zamestnancovi zabezpečiť pracovné podmienky ako v krajine vyslania (alebo slovenské, ak sú pre zamestnanca výhodnejšie), pokiaľ ide o maximálnu dĺžku pracovného času a minimálnu dĺžku odpočinku, minimálnu dĺžku dovolenky, minimálne mzdové tarify vrátane sadzby za nadčasy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ochranných opatrení, týkajúcich sa zamestnávania žien, detí a mladistvých, či princípy rovnakého zaobchádzania. Sociálna poisťovňa informuje, že aj pri zahraničnej pracovnej ceste v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarska je potrebné mať vystavený dokument PD A1.

Na stránke Sociálnej poisťovne, v sekcii Práca v EÚ (www.socpoist.sk/vykon-prace-v-eu/1561s), je možné nájsť informácie potrebné pri pobyte v zahraničí, ako aj „**Žiadosť o vystavenie PD A1 z dôvodu vyslania zamestnanca**“ a „**Žiadosť o určenie uplatniteľnej legislatívy**“.

Cezhraniční pracovníci

Cezhraničný pracovník je pracovník, ktorý žije v jednom štáte EÚ, ale pracuje v inom, a najmenej raz do týždňa sa vracia domov. Musí sa s ním zaobchádzať rovnako ako so zamestnancom, ktorý je štátnym príslušníkom krajiny, kde má zamestnanie, a to najmä ak ide o právo uchádzať sa o prácu, pracovné podmienky a sociálne dávky.

Pozn. V prípade zdaňovania príjmu je potrebné zohľadniť ustanovenia zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, ak s daným štátom existuje.

Súbeh dvoch a viacerých pracovných úväzkov v rôznych členských štátoch

Ak občan SR pracuje súbežne vo viacerých krajinách EÚ, má povinnosť požiadať o určenie príslušnej legislatívy pre účely sociálneho zabezpečenia. Keďže odvody na zdravotné a sociálne zabezpečenie sú viazané na krajinu zamestnania, v prípade viacerých zamestnaní je potrebné určiť prevažujúcu krajinu a odvádzať odvody len tam. Nie je možné, aby mal pracovník súčasne dve verejné zdravotné či sociálne poistenia v rôznych štátoch EÚ a ďalších štátoch, na ktoré sa vzťahujú koordinačné nariadenia (t. j. Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko).

Prevažujúcu legislatívu určuje príslušný orgán sociálneho zabezpečenia v domovskej krajine na základe žiadosti občana. V Slovenskej republike je takýmto orgánom Sociálna poisťovňa. Na jej stránke, v sekcii Práca v EÚ (www.socpoist.sk/vykonpracev-eu/1561s), je možné nájsť informácie potrebné pri pobyte v zahraničí a príslušnú „**Žiadosť o určenie uplatniteľnej legislatívy**“ osoby zvyčajne vykonávajúcej činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch“.

Aby ste vedeli predvídať, aká legislatíva sa na vás bude uplatňovať, prvým krokom je určenie toho, či vykonávate podstatnú časť činnosti, t. j. najmenej 25 % z celkového pracovného času a/alebo dosahujete najmenej 25 % z celkovej odmeny, v členskom štáte bydliska. Ak áno, uplatňujú sa na vás právne predpisy štátu bydliska. Ak nie, posudzujú sa následne sídla zamestnávateľov. Preto je potrebné spolu so žiadosťou okrem iného doručiť aj kópie pracovných zmlúv a kópie oprávnení na vykonávanie činnosti zamestnávateľa v zahraničí, všetko preložené do slovenčiny (okrem češtiny).

Pozn. V prípade zdaňovania príjmu je potrebné zohľadniť ustanovenia zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, ak s daným štátom existuje.

Peňažné dávky v iných štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku – nemocenské, materské, rodičovské

Peňažné dávky, ktoré nahrádzajú príjem sú vyplácané štátom, v ktorom ste poistení a budú vyplácané na základe predpisov platných v tej krajine bez ohľadu na to, kde máte bydlisko alebo kde sa zdržiavate.

Zdroj: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=859&langId=sk>

Dôchodok z EÚ/EHP/Švajčiarska

Záznamy o vašom poistení sa v každom štáte, v ktorom ste pracovali, uchovávali až do vášho odchodu do dôchodku. Každý štát, kde ste boli poistení aspoň jeden rok, vám bude vyplácať váš starobný dôchodok, keď dosiahnete dôchodkový vek podľa jeho vnútroštátnych predpisov.

Ak ste nezískali potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa predpisov napr. Slovenskej republiky, ale boli ste poistení aj v inom štáte, na ktorý sa vzťahujú koordinčné nariadenia EÚ, pri posudzovaní nároku na dôchodok sa bude prihliadať aj na doby dôchodkového poistenia v týchto štátoch. Tieto obdobia dôchodkového poistenia sa sčítajú.

Ak po sčítaní období poistenia vznikne nárok na dôchodok z viacerých štátov, každý štát bude vyplácať sumu dôchodku zodpovedajúcu dobe poistenia a zárobkom v danom štáte. Ak ste napríklad pracovali v troch krajinách, budete dostávať tri starobné dôchodky. Dostanete súhrnné oznámenie (dokument P1), v ktorom nájdete prehľad rozhodnutí jednotlivých krajín o vašej žiadosti o priznanie dôchodku.

V prípade, že ste v niektorom štáte boli poistení kratšie ako jeden rok, takýto štát dôchodok nevypláca. V takomto prípade dobu poistenia kratšiu ako jeden rok započíta štát, kde si žiadate o dôchodok.

Žiadosť o dôchodok sa podáva v štáte, kde máte bydlisko (ak ste v tom štáte predtým pracovali, ak ste tam nikdy nepracovali, žiadosť podávate v štáte, kde ste naposledy pracovali).

Ak ste boli dôchodkovo poistení v inom štáte EÚ, EHP, Švajčiarsku, nie je potrebné bezprostredne po návrate na Slovensko predložiť Sociálnej poisťovni žiadne potvrdenie. Pri podaní žiadosti o vyplácanie dôchodku je však potrebné uviesť, že ste boli dôchodkovo poistení aj v inom štáte, a uviedli aj svoje číslo sociálneho poistenia v tomto štáte.

Pozn. Koordinačné nariadenia EÚ sa nevzťahujú na doplnkové dôchodkové sporenie. Od roku 2018 by však mali v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku platiť vnútroštátne predpisy, ktoré ochraňujú zamestnancov pri medzištátnej pracovnej mobilite. Stanovujú, že dôchodkové práva sa nadobúdajú najneskôr po troch rokoch od vzniku pracovnoprávneho vzťahu. Ak zamestnanec opustí dôchodkový systém pred nadobudnutím svojich práv, budú mu vyplatené jeho vlastné príspevky. Keď pracovník opúšťa dôchodkový systém, má zároveň právo na zachovanie svojich nadobudnutých práv v systéme, pokiaľ sa nerozhodne nechať si vyplatiť nasporenú sumu.

Zdroj

Európska komisia, oblasť sociálneho zabezpečenia:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=sk>

Sociálna poisťovňa:

<https://www.socpoist.sk/dochodkove-poistenie-v-zahranici-a-eu/16655>

Prezentácia Sociálnej poisťovne o koordinácii sociálneho zabezpečenia v oblasti dôchodkového poistenia pre účely seminára pre zástupcov VŠ a výskumných organizácií:

Bližšie informácie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR: www.employment.gov.sk

Sociálna poisťovňa: www.socpoist.sk

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny: www.upsvar.sk

Európska komisia, oblasť sociálneho zabezpečenia: <http://ec.europa.eu/social>

Európske služby zamestnanosti: www.eures.sk

EURAXESS <https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/socialne-zabezpecenie/>

Prehľad liniek o systémoch sociálneho poistenia a zabezpečenia v členských štátoch EÚ, EHP a Švajčiarsku ako aj v ďalších štátoch zapojených do iniciatívy EURAXESS, vrátane zodpovedných inštitúcií sociálneho poistenia, nájdete na portáli EURAXESS:

<https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/socialne-zabezpecenie/socialne-zabezpecenie-v-zahranici/socialne-zabezpecenie-v-krajinach-euraxess>.

O sociálnom poistení v jednotlivých členských štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku informuje detailne stránka Európskej komisie:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=858&langId=en>. K dispozícii sú tam aj sumárne brožúry vo formáte pdf.

Zdravotné poistenie

Zdravotné poistenie v SR

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti na Slovensku upravujú viaceré zákony, z ktorých najdôležitejšie sú:

- zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení,
- zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
- zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti,
- zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou,
- zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach,
- zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

Zdravotné poistenie je **verejné** (povinné alebo dobrovoľné) a **individuálne** (komerčné).

Každá osoba s trvalým pobytom na Slovensku musí byť povinne verejne poistená v niektorej zo zdravotných poisťovní. Na Slovensku v súčasnosti pôsobia 3 zdravotné poisťovne (Všeobecná zdravotná poisťovňa, Poisťovňa Dôvera, Union zdravotná poisťovňa). Bližšie informácie sú na stránkach Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou www.udzs-sk.sk/.

Povinne zdravotne poistená nie je osoba, ktorá má síce trvalý pobyt na Slovensku, ale je zdravotne poistená v cudzine, na území štátu, v ktorom je zamestnaná, vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, kde sa dlhodobo zdržiava, alebo je nezaopatrený rodinný príslušník osoby, ktorá podlieha právnym predpisom iného členského štátu podľa osobitných predpisov. Ak sa osoba dlhodobo zdržiava v cudzine (dlhšie ako 6 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov) a je zdravotne poistená v cudzine, taktiež nemá byť poistená na Slovensku. Povinne poistená tiež nie je osoba s trvalým pobytom v SR, ktorá žiada o dôchodok z iného členského štátu EÚ alebo Európskeho hospodárskeho priestoru a je zdravotne poistená na území tohto štátu, ako aj tá, ktorá je poberateľom dôchodku z iného členského štátu a je zdravotne poistená na území tohto členského štátu.

Povinne verejne zdravotne poistená je aj osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (výber niektorých relevantných prípadov), ak nie je zdravotne poistená v inom členskom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku, a

- vykonáva u **zamestnávateľa** so sídlom na Slovensku **zárobkovú činnosť s mesačným príjmom** najmenej v sume **minimálnej mzdy** (to neplatí, ak je zamestnaná v SR u zamestnávateľa, ktorý požíva diplomatické výsady a imunity podľa medzinárodného práva alebo vykonáva činnosť napr. na základe dohody o brigádnickej práci študentov; zmluvy o výkone činnosti športového odborníka, ak má štatút žiaka strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia do 26 rokov veku; na základe dohody o vykonaní práce a pracovnej činnosti ak ide o poberateľov dôchodku),
- je **študent** z iného členského štátu alebo zahraničný študent študujúci na škole na Slovensku na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je SR viazaná, alebo študent, ktorý je Slovákom žijúcim v zahraničí a zároveň študuje na škole v SR,

- je **nezaopatrené dieťa do 18 rokov s povolením na pobyt** na Slovensku, ktoré má **verejne zdravotne poisteného na území Slovenskej republiky aspoň jedného zákonného zástupcu**,
- vykonáva na Slovensku samostatnú zárobkovú činnosť (okrem prípadov, ak sa na túto osobu vzťahujú osobitné predpisy alebo medzinárodná zmluva),
- je poberateľom dôchodku v Slovenskej republike, nie je poistená na Slovensku z dôvodu zárobkovej činnosti, ak nie je zdravotne poistená v cudzine a ak má ak má bydlisko v inom členskom štáte alebo, ak to vyplýva z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná
- je nezaopatrený rodinný príslušník, ktorý sa poistencovi narodil v inom členskom štáte,
- je nezaopatrený rodinný príslušník, ktorého za takého považujú právne predpisy členského štátu jeho bydliska,
- odplatne vykonáva šport za športovú organizáciu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu.

Účasť na zdravotnom poistení poistenec preukazuje preukazom poistenca, ktorý slúži na identifikáciu poistencov v styku s príslušnými pobočkami poisťovne a zdravotníckymi zariadeniami na Slovensku.

Zdravotné poistenie slovenských občanov v zahraničí

Zdravotné poistenie slovenských občanov sa líši v závislosti od toho, či sa pobyt realizuje v členskom štáte Európskej únie/Európskeho hospodárskeho priestoru/vo Švajčiarsku alebo v tzv. tretích krajinách.

Zdravotné poistenie pri pobyte v tretích krajinách

V prípade, že budete v cieľovej tretej krajine zamestnaný, môže byť zdravotné poistenie súčasťou vašich odvodov. V takom prípade budete odo dňa nástupu do zamestnania zdravotne poistený. Ak pricestujete skôr, je potrebné si na túto dobu zabezpečiť komerčné zdravotné poistenie. V prípade každého dlhodobého pobytu v tzv. tretích štátoch si overte, či budete v tejto krajine zdravotne poistený (v prípade študijného pobytu môže byť zdravotné poistenie súčasťou štipendia). V takom prípade sa musíte vo svojej slovenskej zdravotnej poisťovni odhlásiť (poisťovni musíte predložiť potvrdenie o zdravotnom poistení v zahraničí). Za dlhodobý pobyt sa považuje pobyt dlhší ako 6 po sebe idúcich kalendárnych mesiacov.

Aj keď v zmysle platnej slovenskej legislatívy (§ 9a Zákona o zdravotnom poistení) má poistenec nárok na úhradu nákladov neodkladnej zdravotnej starostlivosti poskytnutej v krajinách mimo EÚ, EHP a Švajčiarska, odporúča sa aj komerčné poistenie. Preplatenie výdavkov za poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti je totiž len do výšky úhrady na území SR, čo môže byť niekoľkokrát nižšia suma ako zaplatíte v zahraničí.

Blížšie informácie o zdravotnom poistení priamo vo vybranej členskej krajine EURAXESS nájdete na jej národnom portáli: <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>.

Zdravotné poistenie pri pobyte v štátoch EÚ/EHP a Švajčiarsku

Zdravotné poistenie spadá v zmysle európskej legislatívy do oblasti sociálneho zabezpečenia. Krajina, ktorá zodpovedá za sociálne zabezpečenie daného pracovníka, sa určuje podľa jeho ekonomickej aktivity a miesta pobytu, nie podľa štátnej príslušnosti. Pre bližšie informácie pozri časť Sociálne zabezpečenie v EÚ/EHP/Švajčiarsku, v podkapitole Sociálne zabezpečenie.

Všeobecné pravidlá zdravotného poistenia a starostlivosti pri pobyte v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku

- Pred vycestovaním požiadajte svoju zdravotnú poisťovňu o vystavenie **Európskeho preukazu zdravotného poistenia** (European Health Insurance Card – EHIC). Na základe tohto preukazu máte počas pobytu v inom členskom štáte nárok na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v rozsahu **potrebnej zdravotnej starostlivosti** (v terminológii EÚ ide o vecné dávky). Potrebne vecné dávky sa posudzujú s ohľadom na ich charakter a predpokladanú dobu pobytu v danom členskom štáte. Mali by byť poskytnuté v takom rozsahu, aby poistenec nemusel predčasne ukončiť svoj pobyt a vrátiť sa z dôvodu nutnosti ošetrovania do vlasti. To, či ide o potrebné vecné dávky alebo nie, posudzuje výlučne štát miesta pobytu, t. j. ošetrojúci lekár alebo zdravotná poisťovňa v členskom štáte pobytu (teda nie inštitúcie v SR).
- V členských štátoch Európskej únie (a na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku a Švajčiarsku) máte nárok na potrebnú zdravotnú starostlivosť na účet slovenskej zdravotnej poisťovne, a to za rovnakých podmienok ako domáci poistenci (ak existuje za zdravotnú starostlivosť **spoluúčasť**, tak ju musíte zaplatiť).
- V prípade potreby poskytnutia zdravotnej starostlivosti navštívte len také zdravotnícke zariadenia, ktoré sú napojené na tzv. **verejný systém** (informáciu o nich vám podávajú miestne zdravotné poisťovne alebo príslušné úrady); ak tak nevykonáte, rátaťte s platbou v hotovosti. (Za istých podmienok môžete požiadať o refundáciu vynaložených nákladov svoju slovenskú zdravotnú poisťovňu. Ak ste museli uhradiť spoluúčasť, táto refundovaná nebude).
- Preplatenie vybraných zdravotných výkonov v inom členskom štáte je podmienené predchádzajúcim súhlasom slovenskej zdravotnej poisťovne. (Zdravotná poisťovňa však môže odmietnuť udeliť súhlas napríklad v prípade, že danú liečbu je možné poskytnúť v Slovenskej republike).
- Keďže spoluúčasť je v členských štátoch pomerne vysoká, odporúča sa pripoistenie na úhradu spoluúčasti (obvykle v komerčnej poisťovni).

Ak občan SR pracuje a býva v inom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku

Pracovníci vykonávajúci zárobkovú činnosť v inom štáte EÚ sú vo väčšine prípadov zdravotne poistení len v štáte, kde pracujú. Toto pravidlo sa nevzťahuje na vyslaných pracovníkov, cezhraničných pracovníkov alebo osoby zamestnané v jednom štáte EÚ a zároveň podnikajúce v inom štáte. Po dobu zamestnania v zahraničí neplatia pracovníci ani ich nezaopatrení rodinní príslušníci poistné do slovenského systému zdravotného poistenia, a to ani v prípade, že i naďalej žijú v SR. Pokiaľ manžel/manželka migrujúceho pracovníka v SR pracuje, tak prispieva aj naďalej do slovenského systému poistenia. V prípade, že občan SR pracuje a býva v jednom štáte EÚ/EHP/Švajčiarska, má v tejto krajine nárok na plnú zdravotnú starostlivosť za rovnakých podmienok ako tamojší občania. V ostatných štátoch EÚ/EHP/Švajčiarska, vrátane SR, má nárok len na nevyhnutnú lekársku starostlivosť.

Ak občan pracuje v inom štáte EÚ, EHP alebo vo Švajčiarsku, ale naďalej býva v SR – cezhraničný pracovník

Pracovníci, ktorí sú zamestnaní v inom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku a naďalej bývajú v SR, majú nárok na plnú zdravotnú starostlivosť ako v SR, tak aj v štáte, kde pracujú. To platí aj pre ich nezaopatrených rodinných príslušníkov. Posudzovanie, či má slovenský pracovník pracujúci v zahraničí i naďalej bydlisko v SR, prislúcha zahraničnej inštitúcii v štáte, kde pracuje a odvádza zdravotné poistenie. Ak občan SR pracuje v inom členskom štáte EÚ a býva i naďalej v SR, mal by sa obrátiť na svoju zahraničnú poisťovňu a požiadať o vystavenie **formulára S1** (bývalý formulár E106; viac o európskych formulároch pozri ďalej), ktorý čo najskôr doručí slovenskej zdravotnej poisťovni, u ktorej bol doposiaľ poistený. Poisťovňa v SR na základe formulára vystaví **Potvrdenie o registrácii pre pracovníka i jeho nezaopatrených rodinných príslušníkov**, na ktorého základe budú mať v SR nárok na takú istú zdravotnú starostlivosť ako slovenský poistenec. Ak nemáte bydlisko na území SR, ale vaši nezaopatrení rodinní príslušníci stále v SR bývajú, po predložení formulára S1 v slovenskej zdravotnej poisťovni a vydaní Európskeho preukazu zdravotného poistenia slovenskou zdravotnou poisťovňou budú mať vaši nezaopatrení rodinní príslušníci zaistenú plnú zdravotnú starostlivosť v SR. Ak viete, že v najbližšej dobe začnete pracovať v inom členskom štáte EÚ, EHP alebo vo Švajčiarsku, informujte o tejto skutočnosti svoju zdravotnú poisťovňu.

Odhláste sa zo systému slovenského poistenia od dátumu začatia zárobkovej činnosti v zahraničí. Ak ste už začali v zahraničí pracovať, oznámte to neodkladne (do 8 dní) svojej doterajšej poisťovni v SR, ktorej by ste mali odovzdať poisťovňou vystavený Európsky preukaz zdravotného poistenia. V prípade nesplnenia oznamovacej povinnosti môže byť slovenskou poisťovňou uložená sankcia.

Blížšie informácie o zdravotnom poistení priamo vo vybranej členskej krajine EURAXESS nájdete na jej národnom portáli: <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>.

O zdravotnom poistení v jednotlivých členských štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku, ako súčasti sociálneho poistenia informuje detailne stránka Európskej komisie: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/living-another-eu-country/social-security-rights.en>. K dispozícii sú tam aj sumárne brožúry vo formáte pdf.

Aj stránka **Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou** poskytuje prehľad o **zdravotnom poistení v členských štátoch EÚ, EHP a Švajčiarsku** <http://www.udzs-sk.sk/pristup-k-zdravotnej-starostlivosti-v-krajinach-eu>. Takisto uvádza základné postupy v rôznych životných situáciách www.udzs-sk.sk/web/sk/postupy-pre-jednotlive-kategorie-osob.

Prenos sociálneho zabezpečenia (vrátane zdravotného poistenia) pri migrácii v rámci EÚ/EHP/Švajčiarska

Od 1. mája 2010 sa v EÚ uplatňuje **modernizovaná koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia**. Právna úprava pozostáva z textov konsolidovaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 a jeho vykonávacieho nariadenia č. 987/2009. Zmeny uvedených nariadení boli zavedené nariadením (ES) č. 988/2009, nariadením Komisie č. 1244/2010, nariadením (EÚ) č. 465/2012 a nariadením Komisie č. 1224/2012. Nahradili tak nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72. Všetky dokumenty sú k dispozícii na web stránke o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v EÚ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=867&langId=sk>.

Pravidlá o modernizovanej koordinácii sa od roku 2012 uplatňujú aj vo vzťahu k Nórsku, Islandu, Lichtenštajnsku a Švajčiarsku. V roku 2011 rozšírilo nariadenie č. 1231/2010 pôsobnosť právnych predpisov o koordinácii aj na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa legálne zdržiavajú v EÚ a na cezhraničné prípady. Tieto právne predpisy sa však neuplatňujú vo vzťahu k Dánsku a Spojenému kráľovstvu, v prípade Spojeného kráľovstva je potrebné použiť nariadenie č. 859/2003.

Prenosné dokumenty

Medzi dôležité doklady spojené s pohybom pracovníkov v rámci EÚ/EHP a Švajčiarska patria tzv. prenosné dokumenty. Ich prostredníctvom navzájom komunikujú inštitúcie v jednotlivých štátoch. Prenosné dokumenty sa nevystavujú automaticky. Podľa situácie, štátu a typu dokumentu žiada o jeho vystavenie buď pracovník alebo zodpovedná inštitúcia.

Prenosné dokumenty majú jednotný formát, sú k dispozícii vo všetkých oficiálnych jazykoch EÚ a sú vytvorené tak, aby v ktoromkoľvek členskom štáte pracovníci príslušnej inštitúcie získali potrebné informácie aj napriek tomu, že je prenosný dokument vystavený v cudzom jazyku. Občania, ktorí cestujú z rôznych dôvodov do iného členského štátu (pracovať, študovať a pod.), by sa mali pred odchodom informovať o tom, či a aké prenosné dokumenty potrebujú. Prenosné dokumenty vydávajú kompetentné inštitúcie (v SR napr. sociálna poisťovňa, úrad práce, zdravotná poisťovňa) buď priamo alebo na základe predloženej žiadosti.

Prehľad prenosných dokumentov:

- Prenosný dokument A1 – Potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na držiteľa
- Prenosný dokument S1 – Registrácia na poskytnutie vecných dávok
- Prenosný dokument S2 – Nárok na plánovanú liečbu
- Prenosný dokument S3 – Lekárske ošetrenie pre bývalých cezhraničných pracovníkov v štáte bývalého výkonu práce
- Prenosný dokument DA1 – Nárok na poskytnutie vecných dávok z poistenia proti pracovným úrazom a chorobám z povolania
- Prenosný dokument U1 – Obdobia, ktoré treba zohľadniť na priznanie dávok v nezamestnanosti
- Prenosný dokument U2 – Zachovanie nároku na dávky v nezamestnanosti
- Prenosný dokument U3 – Okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť nárok na dávky v nezamestnanosti
- Prenosný dokument P1 – Súhrn rozhodnutí o dôchodku

Bližšie informácie o jednotlivých prenosných dokumentoch vám poskytnú príslušné inštitúcie:

- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR www.employment.gov.sk
- Sociálna poisťovňa www.socpoist.sk
- Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny www.upsvar.sk
- Zdravotné poisťovne www.vszp.sk, www.union.sk, www.dovera.sk
- Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou www.udzs-sk.sk

Uznávanie dokladov o vzdelaní získanom v zahraničí

Ak ste absolvovali časť štúdia v zahraničí a chcete pokračovať v štúdiu na Slovensku, alebo ste absolvovali celé štúdium v zahraničí a chcete pracovať na Slovensku, mali by ste byť pripravení na to, že škola či budúci zamestnávateľ od vás môže žiadať rozhodnutie o uznaní dokladu o vzdelaní.

Uznanie dokladu o vzdelaní je uznanie vysokoškolského diplomu, absolventskeho diplomu, vysvedčenia, osvedčenia o odbornej kvalifikácii alebo iných dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými oprávnenými orgánmi podľa právnych predpisov príslušného štátu za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným oprávneným orgánom v Slovenskej republike.

Uznávanie dokladov o vzdelaní, úradne overených (apostilou alebo superlegalizáciou) príslušným orgánom štátu pôvodu dokladu, vykonáva **Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR**. Stredisko je súčasťou medzinárodných sietí ENIC a NARIC, plní funkciu Národného kontaktného bodu pre vnútorný trh EÚ a Národného strediska pre Europass.

Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní má vo svojej kompetencii:

- posudzovanie štúdia v zahraničí pre zdravotné poisťovne, Sociálnu poisťovňu, zamestnávateľov a i.,
- profesijné uznávanie dokladov o vzdelaní a odborných kvalifikácií (uznávanie za účelom výkonu povolania),
- akademické uznávanie dokladov o vzdelaní (uznávanie na účely pokračovania v štúdiu v SR, t. j. uznávanie stupňa dosiahnutého vzdelania za účelom pokračovania v ďalšom stupni vzdelávania),
- vydávanie Európskeho profesijného preukazu (elektronické potvrdenie preukazujúce, že odborník splnil všetky potrebné podmienky na účely dočasného a príležitostného poskytovania služieb v hostiteľskom členskom štáte alebo uznávanie odborných kvalifikácií na účely usadenia sa v hostiteľskom štáte),
- potvrdzovanie pedagogickej spôsobilosti pre pedagógov so vzdelaním získaným v SR pre zahraničné úrady,
- apostilu/legalizáciu – overenie pravosti slovenských verejných listín vydaných v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre potreby zahraničných úradov.

Pre účely pokračovania v štúdiu na Slovensku o uznaní dokladu o ukončenom vzdelaní vydaného zahraničnou vysokou školou (**akademické uznávanie**) rozhoduje príslušná vysoká škola na Slovensku, ktorá uskutočňuje študijné programy v rovnakých alebo v príbuzných študijných odboroch, ako sú uvedené na doklade o vzdelaní. Podrobný postup podávania žiadosti o uznanie dokladov o vzdelaní poskytne príslušná univerzita na Slovensku. V prípade, že ide o doklad vydaný vojenskou vysokou školou, doklad o vzdelaní uznáva Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, ak ide o doklad o vzdelaní vydaný policajnou vysokou školou, doklad posudzuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Ak na Slovensku nie je vysoká škola, ktorá uskutočňuje študijné programy v rovnakých alebo v príbuzných študijných odboroch, doklad posudzuje MŠVVaŠ SR. Viac o uznávaní dokladov na akademické účely na stránke MŠVVaŠ SR <https://www.minedu.sk/23276-sk/akademicke-uznavanie-dokladov-o-vzdelani-a-stupna-vzdelania/>.

Ak predmetom vášho pôsobenia na Slovensku má byť činnosť, ktorá je podmienená **odbornou kvalifikáciou**, ktorú ste získali v zahraničí a patrí medzi **regulované povolania**, je potrebné **spĺňať kvalifikačné predpoklady predpísané príslušným právnym predpisom v SR**. Zoznam regulovaných povolaní je k dispozícii na stránke MŠVVaŠ SR <https://www.minedu.sk/databaza-regulovanych-povolani-v-slovenskej-republike/>).

V akademickom sektore sa medzi regulovanými povolaniami nachádzajú: vysokoškolský učiteľ – profesor a vysokoškolský učiteľ – docent.

Podrobný postup podávania žiadostí o uznanie dokladov o vzdelaní, formuláre žiadostí, ako aj kontakty a stránkové hodiny Strediska je možné nájsť na internetovej stránke MŠVVaŠ SR www.minedu.sk/uznavanie-dokladov-o-vzdelani-a-odbornych-kvalifikacii-zo-zahranicia/.

Bližšie informácie

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Stredisko na uznanie dokladov o vzdelaní
www.minedu.sk

Zdaňovanie príjmov

Základné informácie

Orgánmi daňovej správy na Slovensku sú Daňová sekcia Finančnej správy SR a daňové úrady. Daňovým rokom (zdaňovacím obdobím) je kalendárny rok. Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby (t. j. jednotlivca) je 19 %, resp. 25 % zo základu dane.

V oblasti dane z príjmu v SR platia tieto predpisy:

- zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov,
- zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok).

Zamestnanec odvádza dane z príjmov zväčša podľa legislatívy štátu, v ktorom je zamestnaný. Zákon o dani z príjmov označuje príjmy zo zamestnania ako príjmy zo závislej činnosti.

Daň z príjmov pri zamestnaní na Slovensku

Príjmy zo závislej činnosti sa na Slovensku zdaňujú. **Výskumníci** sú na základe pracovnej zmluvy zamestnancami konkrétnej inštitúcie, ich odmena je spravidla príjem zo závislej činnosti, ktorý **podlieha zdaneniu**.

Základom dane z príjmov sú zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti znížené o poistné a príspevky, ktoré je zamestnanec povinný platiť. Základ dane sa znižuje aj o nezdaniiteľnú časť základu dane na daňovníka (prípadne na manželku/manžela), ktorá závisí od výšky základu dane (pozri § 11 Zákona o dani z príjmov).

Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby (t. j. jednotlivca) zo základu dane je 19 % z tej časti základu dane, ktorá nepresiahne 176,8-násobok sumy platného životného minima vrátane, a 25 % z tej časti základu dane, ktorá presiahne 176,8-násobok platného životného minima. Sadzba dane právnickej osoby zo základu dane zníženého o daňovú stratu je 21 %. Zamestnávateľ mesačne odvádza zo mzdy zamestnanca preddavok na daň.

Daňovník, ktorý v zdaňovacom období mal aktívne zdaniteľné príjmy vo výške 6-násobku minimálnej mzdy a vykázal základ dane, môže si uplatniť daňový bonus v sume 22,72 € eura mesačne (od 1. 1. 2020) na každé vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom (pri dieťati do 6 rokov sa daňový bonus zdvojnásobuje); prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu. O sumu daňového bonusu sa znižuje daň.

Daňové priznanie sa vo všeobecnosti podáva do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, ktorým je kalendárny rok, teda do 31. marca nasledujúceho roka. V lehote na podanie daňového priznania je daňovník povinný daň aj zaplatiť. Ak zamestnanec počas kalendárneho roka poberal zdaniteľné príjmy len zo závislej činnosti a pracoval len na Slovensku, môže písomne požiadať posledného zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania dane z príjmov od všetkých zamestnávateľov, a to najneskôr do 15. februára nasledujúceho roka. Ročné zúčtovanie za zamestnanca vykoná tento zamestnávateľ. V prípade, ak zamestnávateľa nepožiadá o ročné zúčtovanie do uvedeného termínu, resp. nedodá požadované dokumenty k tomuto termínu, alebo ak v zdaňovacom období poberal príjmy zo zahraničia, musí si daňové priznanie odovzdať sám správcovi dane.

Vybrané relevantné úpravy

- **Od dane sú na Slovensku oslobodené** štipendia poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, poskytované vysokými školami a obdobné plnenia poskytované zo zahraničia, podpory a príspevky z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov vrátane nepeňažného plnenia, podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí, vyšších územných celkov a štátnych fondov vrátane nepeňažného plnenia okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu príjmu alebo v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy podľa § 5 a 6. Pozn. Doktorandi sú podľa zákona považovaní za študentov (nie zamestnancov) a ich príjem v zmysle zákona o vysokých školách je považovaný za štipendium, ktoré ako také nepodlieha zdaneniu.
- **Od dane sú oslobodené aj finančné prostriedky plynúce z grantov** poskytovaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. (Patria medzi ne napríklad rámcové programy EK, v súčasnosti napr. Horizont 2020.)
- **Pri určení výšky uplatniteľnej nezdaniteľnej čiastky po skončení zdaňovacieho obdobia je potrebné brať do úvahy príjmy zo SR ako aj zo zahraničia.** Osoba (daňovník), ktorá na území SR pracovala len časť roka a časť roka v zahraničí, má pri podávaní daňového priznania na Slovensku nárok na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane prislúchajúcej na celý rok. Výška nezdaniteľnej čiastky je definovaná v § 11 zákona o dani z príjmov.

Daň z príjmov pri zamestnaní v zahraničí

Pri zamestnaní v zahraničí sa daňová problematika stáva komplexnejšou. Zamestnanec odvádza dane z príjmu zväčša podľa legislatívy štátu, v ktorom je zamestnaný. Slovenský občan, ktorý dlhodobo žije a pracuje v zahraničí (len v jednom štáte), bude s najväčšou pravdepodobnosťou platiť daň z príjmu v tomto štáte.

Pri nástupe do zamestnania v inej krajine by mal byť pracovník prihlásený na zahraničnom finančnom úrade. Dokladom je pridelenie osobného daňového čísla. V niektorých štátoch sa používa jedno registračné číslo na účely dane, poistenia či pobytu. Ak má slovenský občan

zdroj príjmov zo závislej činnosti len v zahraničí, kde aj žije, platí zálohy na daň a odovzdáva daňové priznanie v štáte zamestnania podľa platnej legislatívy daného štátu. Informácie o daňových systémoch sú zväčša zverejnené na webových stránkach daňových úradov jednotlivých krajín.

Zložité situácie nastávajú, keď má pracovník príjem z niekoľkých krajín v jednom zdaňovacom období (prípadne počas prvých dvoch rokov od začiatku práce v zahraničí). Základným problémom je určenie daňovej príslušnosti (daňový domicil) a určenie rozsahu zdanenia. Povinnosť platiť daň z príjmu majú spravidla dve skupiny osôb: rezidenti a nerezidenti.

Pre **občana SR zamestnaného v zahraničí** je v súvislosti s daňovou povinnosťou pri ročnom zúčtovaní dane v SR dôležité, či je:

- daňovým **rezidentom** – daňovníkom **s neobmedzenou daňovou povinnosťou**, alebo
- daňovým **nerezidentom** – daňovníkom **s obmedzenou daňovou povinnosťou**,
- a či so štátom, v ktorom pracuje, má Slovensko uzavretú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia.

Zákon o dani z príjmov tieto dva typy daňovníka definuje takto (§ 2):

- **daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo sa tu obvykle zdržiava (nemá v SR trvalý pobyt, ale zdržiava sa tu aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach; pričom do tohto obdobia sa započítava každý, aj začatý deň pobytu). **Predmetom dane** je príjem plynúci zo zdrojov na území Slovenskej republiky a aj zo zdrojov v zahraničí (tzv. celosvetové príjmy),
- **daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou; osoba, ktorá sa na území SR obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia, alebo ktorá hranice SR prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území SR. **Predmetom dane** je príjem plynúci len zo zdrojov na území Slovenskej republiky.

Zamedzenie dvojitého zdanenia

Pri vyrovnaní dane po skončení zdaňovacieho obdobia (na Slovensku kalendárny rok) sa postupuje podľa toho, či je občan SR pracujúci v zahraničí daňovým rezidentom SR alebo nie je. Pri určovaní toho, v ktorom štáte je **daňovým rezidentom**, sa vychádza zo **zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia**, ak medzi SR a štátom, v ktorom občan SR pracuje, je takáto zmluva uzavretá. (Podľa zákona o dani z príjmov majú tieto zmluvy prednosť pred týmto zákonom. Problematika dvojitého zdanenia je upravená v § 45 zákona o dani z príjmov).

Na základe dvojstranných zmlúv sa pri určovaní daňovej rezidencie zohľadňujú nasledujúce faktory (zvyčajne článok 4 týchto zmlúv), pričom stanovenie rezidencie postupuje porade podľa týchto bodov (napr. ak sa rezidencia rozhraničí na 1. bode, už sa nepostupuje ďalej):

- existencia stáleho bytu,
- užšie osobné a hospodárske vzťahy (stredisko životných záujmov),
- miesto, kde sa osoba obvykle zdržiava,
- štátne občianstvo,
- dohoda kompetentných orgánov zmluvných štátov.

Slovenská republika má v čase prípravy tejto publikácie podpísaných 70 zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia príjmov. Pri určení krajiny, kde bude musieť daňovník zdaňovať príjem, je dôležité zistiť, či zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia s cieľovou krajinou obsahuje **špeciálne ustanovenia pre zdaňovanie príjmu učiteľov, výskumníkov, lektorov alebo študentov (vrátane doktorandov)** (zvyčajne články 20 resp. 21). Tieto články môžu napríklad ustanoviť, že ak učiteľ, ktorý je občanom SR, robí výskum alebo vyučuje na univerzite v cieľovej krajine po dobu nepresahujúcu určité obdobie (typicky prvé 2 roky), jeho príjmy za túto činnosť sa zdania podľa legislatívy SR. Ide o výnimku zo všeobecného pravidla, nakoľko v zásade by sa mala uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom pracuje. Ak takýto článok zmluva neobsahuje, alebo sa na danú osobu jeho ustanovenia nevzťahujú, postupuje sa podľa článku, upravujúceho zdaňovanie v prípade zamestnania/závislej činnosti (ak je to relevantná forma činnosti).

Napríklad špeciálne ustanovenia týkajúce sa profesorov, učiteľov a študentov zo Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Talianskou republikou (čl. 20, 21):

- „Profesori alebo učitelia, ktorí sa dočasne zdržiavajú v jednom zmluvnom štáte po dobu nepresahujúcu dva roky, aby tam vyučovali alebo robili výskum na univerzite, v kolégiu, v škole alebo na inom vyučovacom ústave, ktorého cieľom nie je dosiahnuť zisk, a ktorí majú alebo bezprostredne pred týmto pobytom mali bydlisko v druhom zmluvnom štáte, sa oslobodia v prv spomínanom zmluvnom štáte od dane z odmien za toto vyučovanie alebo výskum.“
- „Platy, ktoré študent alebo praktikant, ktorý má alebo mal bezprostredne pred svojím príchodom do jedného zmluvného štátu bydlisko v druhom zmluvnom štáte a ktorý sa zdržiava v prv spomínanom štáte iba preto, aby tam pokračoval v štúdiu alebo vo vzdelávaní, dostáva na úhradu nákladov výživy, štúdia alebo vzdelania, nepodliehajú zdaneniu v tomto štáte s podmienkou, že pochádzajú zo zdrojov mimo tohto štátu.“

Texty podobných ustanovení sa odlišujú od zmluvy k zmluve a často obsahujú aj znenie, že príjmy, ktoré sa v štáte výkonu činnosti nezdania, musia pochádzať zo zdrojov mimo tohto štátu.

Napríklad znenie čl. 15 zo Zmluvy o zamedzení dvojakého zdanenia s Talianskou republikou:

1. Platy, mzdy a iné podobné odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom štáte poberá z dôvodu plateného zamestnania, môžu sa s výhradou ustanovení článkov 16, 18 a 19 zdaníť len v tomto štáte, pokiaľ sa zamestnanie nevykonáva v druhom zmluvnom štáte. Ak sa zamestnanie vykonáva tam, môžu sa odmeny prijaté zaň zdaníť v tomto druhom štáte.
2. Odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom zmluvnom štáte poberá z dôvodu plateného zamestnania vykonávaného v druhom zmluvnom štáte, môžu sa bez ohľadu na ustanovenie odseku 1 zdaníť len v prv spomínanom štáte, ak:
  - a) príjemca sa zdržiava v druhom štáte jedno alebo viac období, ktoré v úhrne nepresiahnu 183 dní v daňovom roku, a
  - b) odmeny sa vyplácajú zamestnávateľom alebo za zamestnávateľ'a, ktorý nemá bydlisko alebo sídlo v druhom štáte, a
  - c) odmeny nejdú na ťarchu stálej prevádzkarni alebo stálej základni, ktoré má zamestnávateľ v druhom štáte.

Podmienky ods. 2 a) – c) musia platiť všetky súčasne.

Zoznam dvojstranných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia je k dispozícii na stiahnutie na slovenskom portáli EURAXESS v časti o daňových otázkach (<https://www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/danove-otazky/dan-z-prijmov-pri-zamestnani-v-zahranici/zamedzenie-dvojiteho-zdanenia/>); na web stránke Ministerstva financií SR (www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8688) (Dane, clá a účtovníctvo > Priame dane > Dane z príjmu > Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia); na portáli Finančnej správy SR (<https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/obcania-sr-v-zahranici#ZoznamZmluvOZamedzeniDvojitehoZdanenia>). Texty zmlúv sa zverejňujú v Zbierke zákonov, ktorej elektronická verzia je dostupná prostredníctvom právneho a informačného portálu SlovLex (www.slov-lex.sk).

Zákon o dani z príjmu (§ 45) a zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia špecifikujú aj **metódu eliminácie dvojitého zdanenia príjmov zo závislej činnosti**, a to buď formou **zápočtu dane** alebo **vyňatia príjmov** zo základu dane (zvyčajne článok 22 alebo 23).

Metóda zápočtu dane spočíva v tom, že sa daň, ktorú ste zaplatili v krajine zamestnania započíta do úhrady dane na Slovensku. Ak ste v zahraničí zaplatili nižšiu daň, než je vaša daňová povinnosť podľa slovenskej legislatívy, budete musieť doplatiť rozdiel. Ak ste však zaplatili daň vyššiu, rozdiel vám vrátený nebude.

Metóda vyňatia príjmov znamená, že príjmy, ktoré ste preukázateľne zdanili v zahraničí uvediete v daňovom priznaní, avšak zo zdanenia na Slovensku budú vyňaté. Daň z týchto príjmov na Slovensku platiť nebudete. Metóda vyňatia príjmov sa uplatňuje aj v prípade príjmov zo závislej činnosti:

- a) za prácu vykonávanú pre Európsku úniu a jej orgány, ktoré boli preukázateľne zdanené v prospech všeobecného rozpočtu Európskej únie, alebo
- b) zo zdrojov v zahraničí, zo štátu, s ktorým **Slovenská republika nemá uzavretú zmluvu**, a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené,
- c) zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým **Slovenská republika má uzavretú zmluvu** a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, **ak je tento postup pre daňovníka výhodnejší**.

Daná metóda sa následne aplikuje pri výpočte základu dane z príjmu, resp. daňovej povinnosti pri podávaní daňového priznania.

Daňové priznanie s príjmami zo zahraničia

V prípade **slovenského daňového rezidenta** s príjmami zo zahraničia patria zárobky z iných krajín do slovenského daňového priznania, aj keď z nich pracovník už raz daň odviezol v štáte zdroja. Keďže celosvetové príjmy sa v štáte daňovej príslušnosti neopomínajú, musí platca dane zahrnúť príjmy zo zahraničia do priznania, ktoré podáva v SR za predchádzajúci rok. **V tomto prípade je nutné zaobstarat si potvrdenie o zaplatenej dani od zahraničného zamestnávateľa.**

Ak daňovník poberal príjmy zo zahraničia, musí si sám podať daňové priznanie. Štandardnou lehotou na podanie daňového priznania sú tri mesiace po uplynutí zdaňovacieho obdobia, t. j. priznanie má byť podané (a daň zaplatená) do 31. marca. Ak mal daňovník za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy zo zdrojov v zahraničí, môže si **predĺžiť lehotu na podanie daňového priznania najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov**, a to na základe oznámenia,

ktoré zašle príslušnému daňovému úradu do 31. marca. Daňovník v oznámení uvedie skutočnosť, že má príjmy zo zahraničia a stanoví novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie. Nepodanie daňového priznania sa trestá pokutou. Ak v podanom daňovom priznaní s predĺženou lehotou daňovník neuvedie príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, daňový úrad môže stanoviť pokutu a úrok z omeškania. V lehote na podanie daňového priznania (aj v stanovenej predĺženej lehote) je daňovník povinný daň aj zaplatiť, inak mu hrozí sankčný úrok. V prípade, ak daňovník na predadvokoch odviezol viac ako mal, musí spolu s daňovým priznaním požiadať o vrátenie preplatku.

Bližšie informácie

portál Daňovej sekcie Finančnej správy SR www.financnasprava.sk

Stránka Finančnej správy v časti Občania poskytuje špecifické informácie pri príjmoch zo zahraničia, vrátane ilustračných príkladov <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/obcania-sr-v-zahranici>.

Každodenné záležitosti – na čo treba tiež myslieť

V prípade, že ste sa už rozhodli pre pobyt v konkrétnej krajine, je potrebné myslieť na organizáciu bežných záležitostí, ktoré sú s odchodom do zahraničia spojené.

Ubytovanie

V prvom rade sa treba porozhliadnuť po vhodnom ubytovaní. Mnohé výskumné inštitúcie a univerzity majú k dispozícii ubytovacie zariadenia pre svojich zamestnancov, preto si zistite, či je to tak aj v prípade vašej budúcej hosťiteľskej organizácie.

Mnohé cenné informácie o tom, kde hľadať informácie o ubytovaní, nájdete aj na národných portáloch EURAXESS <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>.

Takisto netreba zabudnúť na vašu terajšiu strechu nad hlavou, na váš byt či dom, a zabezpečiť ho na obdobie, keď budete v zahraničí.

Rodina

Pri dlhodobých štipendijných alebo pracovných pobytoch v zahraničí vás môžu sprevádzať vaši rodinní príslušníci. Niektoré štipendijné programy pre nich ponúkajú aj osobitnú podporu. Informácie o podmienkach jej získania a výške príspevku bývajú zverejnené vo výzvach na predkladanie žiadostí.

Ak s vami vaša rodina do zahraničia pocestuje, je dôležité vopred zistiť, aké sú v cieľovej krajine podmienky ich sociálneho a zdravotného poistenia.

Dôležité je tiež sa informovať o školskom systéme v danej krajine a o možnostiach zápisu do školského či predškolského zariadenia pre vaše deti. Pred vycestovaním si zistite na škole, ktorú vaše dieťa navštevuje, za akých podmienok mu bude uznané štúdium v zahraničí a za akých podmienok bude môcť postúpiť do vyššieho ročníka. Potrebné informácie by vám mal poskytnúť riaditeľ školy, ktorú vaše dieťa navštevuje.

Takisto sa môžete informovať o jazykových kurzoch vo vami vybranej krajine, či už pre vás alebo vašich rodinných príslušníkov.

Tieto informácie, alebo odkazy na ne, nájdete aj na národných stránkach EURAXESS danej krajiny, kde sú dostupné aj kontaktné údaje, umožňujúce vám obrátiť sa priamo na najbližšie centrum EURAXESS: <https://euraxess.ec.europa.eu/information>. Cenné informácie môže poskytnúť aj zastupiteľský úrad SR v danej krajine https://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/slovenske_zastupitelstva/vsetky_zastupitelstva.

Odlišná kultúra

Pri plánovaní dlhodobejšieho pobytu mimo domovskej krajiny je dôležité brať do úvahy aj rozdielnosť kultúry a celkových spoločenských zvyklostí vo vami zvolenej krajine, ktoré budú niekedy viac a niekedy menej odlišné od toho, na čo ste zvyknutí na Slovensku. Zistíte si čo najviac o danej krajine a jej obyvateľoch už pred odchodom na pobyt, zmenšíte tak dopad tzv. „kultúrneho šoku“ a budete sa vo vašej novej krajine cítiť príjemnejšie.

Je užitočné si zistiť, či sa v danej krajine nejakým spôsobom organizujú Slováci, tam žijúci, prípadne, či sa tam podporuje slovenská kultúra. Zoznam krajanských spolkov nájdete na stránke Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí – <https://www.uszz.sk/sk/>

Zoznam tém, na ktoré je dobré myslieť pred odchodom do zahraničia, nájdete na: www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/zivot-v-zahranici/zoznamy-na-co-mysliet/

5. Programy financované zo zdrojov Európskej únie

Horizont 2020 – rámcový program EÚ pre výskum a inovácie

Rámcový program Horizont 2020 (H2020) je do konca roka 2020 (2014–2020) hlavným nástrojom Európskej únie na financovanie výskumu, vývoja a inovácií Európskej komisie s rozpočtom takmer 80 mld. €. Tento program je zameraný na implementáciu iniciatívy Inovačná únia v rámci stratégie Európa 2020, ktorej cieľom je zabezpečenie globálnej konkurencieschopnosti Európy. Program má ambíciu prispieť k riešeniu hospodárskej krízy prostredníctvom investícií do rastu a vytvárania budúcich pracovných miest, reagovať na obavy ľudí týkajúce sa ich životnej úrovne, bezpečnosti a životného prostredia, a posilniť globálne miesto Európy vo výskume, inováciách a technológiách.

Dôležitou prioritou programu je nový strategický prístup na posilnenie medzinárodnej spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií. Horizont 2020 je otvorený pre účastníkov z celého sveta. Cieľným financovaním sa zaistiť, že najlepšie nápady sa na trh dostanú rýchlejšie a že sa čo najskôr zavedú do praxe.

Podrobné informácie o rámcovom programe Horizont 2020 sú k dispozícii na webstránke <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/>.

Aktuálne otvorené výzvy programu sú zverejňované na portáli „**Funding & Tender opportunities**“ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal>. Nájdete tu aj základné dokumenty dôležité pre podávanie projektov v jednotlivých výzvach – či už ide o tzv. pracovný program H2020 (Work Programme) na aktuálne dvojročné obdobie (2018–2020), ktorý popisuje detaily jednotlivých schém, príručku pre žiadateľov, pravidlá zapojenia sa do programu atď. Táto stránka umožňuje aj prihlásiť sa do výberu za experta, ktorý je po schválení priamo zapojený do hodnotenia a monitorovania podaných/schválených projektov. Experti majú možnosť získať skúsenosti, ktoré môžu v budúcnosti zvýšiť šance pri predkladaní vlastného projektu bez zbytočných chýb.

Na Slovensku je možné využiť aj konzultácie s národnými podpornými štruktúrami H2020 (národné kontaktné body, národní delegáti pre jednotlivé programy). Prácu podporných štruktúr koordinuje Sekcia vedy a výskumu MŠVVaŠ SR a administratívne zastrešuje Centrum vedecko-technických informácií SR. Aktuálny zoznam národných delegátov a národných kontaktných bodov pre rôzne mechanizmy H2020, a ďalšie užitočné informácie sú zverejňované na stránke <http://eraportal.sk/podpora-horizontu-2020/>. V Bruseli od roku 2014 pôsobí aj Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj (SLORD, <http://slord.sk/>).

H2020 kladie veľký dôraz na multidisciplinaritu a prierezové aktivity medzi vednými oblasťami. Zameriava sa na tieto základné piliere:

1. Excelentná veda,
2. Vedúce postavenie priemyslu,
3. Spoločenské výzvy.

I. pilier: Excelentná veda (Excellent Science)

Cieľom piliera Excelentná veda je **posilnenie pozície EÚ ako svetového lídra v oblasti vedy a výskumu**, pritiažnutie talentovaných ľudí, spolupráca vedcov a výmena ich skúseností v rámci celej Európy, a tým aj pozdvihnutie konkurencieschopnosti Európy v **celosvetovom meradle**. Na celý program bolo vyčlenených 24,4 mld. €.

Tento pilier H2020 pozostáva zo štyroch osobitných iniciatív:

- **Európska rada pre výskum (European Research Council – ERC)** – podpora najtalentovanejších a najkreatívnejších výskumníkov a ich tímov na realizáciu výskumu najvyššej kvality na hranici poznania,
- **Technológie budúcnosti a vznikajúce technológie (Future and Emerging Technologies – FET)** – financovanie spoločného výskumu s cieľom rozšíriť kapacity Európy v oblasti pokročilej inovácie; podpora vedeckej spolupráce naprieč všetkými disciplínami na radikálne nových, vysoko rizikových nápadoch; urýchlenie rozvoja najsľubnejších vznikajúcich oblastí vedy a techniky,
- **Opatrenia Marie Skłodowskej Curie (Marie Skłodowska Curie Actions – MSCA)** – zabezpečenie excelentnej a inovačnej odbornej prípravy v oblasti výskumu, ponúknutie prítiažlivých pracovných príležitostí a príležitostí na výmenu znalostí prostredníctvom cezhraničnej a medzisektorovej mobility výskumných pracovníkov,
- **Výskumné infraštruktúry (Research Infrastructures)** – rozvoj a podpora excelentných európskych infraštruktúr a ich sprístupnenie pre všetkých výskumných pracovníkov v Európe aj mimo nej, pritiažnutie výskumníkov na svetovej úrovni.

II. pilier: Vedúce postavenie priemyslu (Industrial Leadership)

Na pilier Vedúce postavenie priemyslu bol vyčlenený rozpočet 17 mld. €. Jeho cieľom je zatraktívniť Európu ako miesto pre investície do výskumu a inovácií a propagovať aktivity, v ktorých má priemysel vedúcu úlohu. Tento program umožňuje významné investície do kľúčových priemyselných technológií, maximalizuje rastový potenciál európskych spoločností tým, že im poskytne primeranú úroveň financovania, a pomôže inovatívnym malým a stredným podnikom dorásť na úroveň popredných svetových spoločností.

Tento pilier H2020 má tri osobitné ciele:

- Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií (IKT, nanotechnológie, moderné materiály, biotechnológie, moderná výroba a spracovanie, kozmický priestor).
- Prístup k rizikovému financovaniu (odstránenie nedostatkov v dostupnosti úverového a kapitálového financovania pre spoločnosti orientované na výskum, vývoj a inovácie).
- Inovácia v malých a stredných podnikoch (poskytnutie prispôsobenej podpory MSP zameranej na podnietenie všetkých foriem inovácie).

III. pilier: Spoločenské výzvy (Societal Challenges)

Na pilier zameraný na spoločenské výzvy bolo z celkového rozpočtu vyčlenených 29,7 mld. €. H2020 v tejto časti reaguje na priority stratégie Európa 2020 s tým, že chce podnietiť dosiahnutie kritického množstva výskumného a inovačného úsilia potrebného na dosiahnutie cieľov politiky Únie.

Tento pilier H2020 sa zameriava na nasledovné výzvy:

- zdravie, demografické zmeny a kvalita života,
- potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, morský a námorný výskum, výskum v oblasti vnútrozemských vôd, biohospodárstvo,
- bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia,
- inteligentná, ekologická a integrovaná doprava,
- opatrenia v oblasti klímy, životné prostredie, efektívne využívanie zdrojov a suroviny,
- Európa v meniacom sa svete – inkluzívne, inovačné a reflexívne spoločnosti,
- bezpečné spoločnosti – ochrana slobody a bezpečnosti Európy a jej občanov.

Horizont 2020 podporuje aj dva špecifické ciele:

- **Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti (Spreading excellence and widening participation)** – vytváranie a modernizácia centier excelentnosti, vytváranie partnerstiev inštitúcií (patria tu iniciatívy COST, Teaming, Twinning a ERA Chairs),
- **Veda so spoločnosťou a pre spoločnosť (Science with and for society)** – budovanie účinnej spolupráce medzi vedou a spoločnosťou, získavanie nových talentov pre vedu a spojenie vedeckej excelentnosti so sociálnym povedomím a zodpovednosťou (patrí tu aj iniciatíva EURAXESS).

V rámci Horizontu 2020 sú financované aj:

- **Spoločné výskumné centrum (The Joint Research Centre – JRC)** – vlastný útvar EK, ktorý poskytuje nezávislú vedeckú a technickú podporu založenú na dôkazoch pre politiky,
- **Európsky inovačný a technologický inštitút (The European Institute of Innovation and Technology – EIT)** – nezávislá inštitúcia EÚ so sídlom v Budapešti zameraná na povzbudenie inovácií a podnikania v Európe,
- **Euratom** – doplnkový výskumný program pre jadrový výskum a odbornú prípravu.

Európska rada pre výskum (European Research Council, ERC)

Európska rada pre výskum je v programe Horizont 2020 súčasťou I. piliera Excelentná veda. Ako významný nástroj podpory excelentnosti vo výskume získala v H2020 rozpočet vo výške vyše 13 mld. €. Činnosť ERC je autonómna: celkovú osobitnú stratégiu stanovuje nezávislá vedecká rada, ktorá rozhoduje aj o druhu výskumu, ktorý sa má financovať. Základnou činnosťou ERC je poskytovať atraktívne dlhodobé financovanie na podporu excelentných výskumníkov a ich výskumných tímov pri vykonávaní prelomového výskumu. Granty ERC sa udeľujú na základe jediného kritéria, ktorým je vedecká excelentnosť. ERC funguje na základe prístupu zdola nahor a priority sa vopred neurčujú. Granty ERC sú otvorené pre jednotlivé tímy výskumných pracovníkov každého veku, pohlavia a z ktorejkoľvek krajiny sveta, ktorí pracujú v Európe. Cieľom ERC je podporovať zdravú súťaž v celej Európe na základe spoľahlivých, transparentných a objektívnych hodnotiacich postupov, ktoré riešia najmä prípadnú rodovú predpojatosť.

ERC má k dispozícii tri hlavné a dve doplnkové finančné schémy:

- **ERC Starting Grants** – granty pre mladých výskumných pracovníkov. Cieľom tejto finančnej schémy je podporiť nezávislosť kariéry excelentných výskumníkov na začiatku kariéry (s 2 – 7 rokmi výskumnej praxe po získaní titulu PhD.) vo fáze zakladania ich prvého výskumného tímu a práce na prvom nezávislom výskume. Výška grantu môže dosiahnuť 2 mil. € na obdobie 5 rokov.
- **ERC Consolidator Grants** – granty pre skúsených výskumných pracovníkov. Schéma je určená výskumníkom s dĺžkou praxe od 7 do 12 rokov od získania titulu PhD., ktorí predostnú excelentný výskumný návrh. Granty poskytnú financovanie až do výšky 2,75 mil. € na obdobie 5 rokov.
- **ERC Advanced Grants** – granty pre pokročilých výskumníkov. Schéma sa zameriava na výskumníkov, ktorí sa už etablovali ako nezávislí lídri výskumných tímov, s minimálne 10 rokmi excelentnej vedeckej kariéry. Nevyhnutné je predložiť vynikajúci výskumný návrh. Výška získaného grantu môže predstavovať až 3,5 mil. € na obdobie 5 rokov.
- **ERC Proof of Concept** – overenie navrhnutého riešenia. Schéma je určená úspešným riešiteľom iných ERC projektov (Starting, Consolidator, Advanced alebo Synergy Grants), ktorí majú záujem preniesť výsledky z výskumu do konkrétnej inovácie. Výška grantu môže dosiahnuť 150 tis. € na obdobie 18 mesiacov.
- **ERC Synergy Grants** – granty pre synergiu. Schéma bola pilotne vytvorená v roku 2012 s cieľom podporovať spoluprácu tímov dvoch až štyroch výskumníkov, ktoré chcú spoločne riešiť problémy hraničného výskumu. Poskytnutý grant môže dosiahnuť výšku až 14 mil. € na obdobie 6 rokov.

Otvorené pracovné ponuky pre výskumníkov, ktoré vznikli v projektoch ERC, sú zverejňované prostredníctvom portálu EURAXESS: <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/search>.

Viac informácií o všetkých schémach ako aj o ďalších doplnkových možnostiach uchádzania sa o finančnú podporu v rámci ERC nájdete na web stránke <http://erc.europa.eu>.

Národný kontaktný bod

Iveta Hermanovská, Soňa Ftáčniková

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

tel.: 0917/733 513, 0905/550 747

e-mail: iveta-hermanovska@cvtisr.sk, sona.ftacnikova@cvtisr.sk

Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie (Marie Skłodowska-Curie Actions, MSCA)

Ďalšou významnou súčasťou I. piliera H2020 Excelentná veda je program Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie, ktorý podporuje mobilitu, odbornú prípravu a kariérny rast výskumníkov už od roku 1990 ako súčasť rámcových programov EÚ (pod názvom Marie Curie od roku 1996). Cieľom opatrení je zabezpečiť optimálny rozvoj a dynamiku využitia intelektuálneho kapitálu Európy, vytváranie nových zručností a inovácií. MSCA predstavujú v tomto období najmä excelentnú odbornú prípravu výskumníkov a možnosti výskumných mobilit pre ich ďalší kariérny rast.

- MSCA podporujú **nový, kreatívny typ odbornej prípravy vo výskume**, vrátane prípravy doktorandov.
- MSCA ponúkajú **medzinárodne konkurencieschopnú výskumnú kariéru** pre najlepších výskumníkov.
- MSCA umožňujú výskumníkom získať **zručnosti a kompetencie**, ktoré si vyžadujú budúce výzvy.
- MSCA posilňujú **mobilitu a spoluprácu vo výskume medzi krajinami, sektormi a odbormi**.

Kľúčové charakteristiky MSCA v Horizonte 2020:

- podpora všetkých oblastí výskumu a inovácií, prístup **zdola – hore**,
- **medzinárodná a medzisektorová** mobilita na posilnenie zručností a kompetencií,
- rodová rovnosť,
- **excelentné pracovné podmienky** v súlade s Európskou chartou výskumných pracovníkov a Kódexom správania pre nábor výskumných pracovníkov,
- široké **zapojenie podnikateľského sektora**, vrátane MSP a ďalších spoločensko-ekonomických aktérov,
- dôraz na sprostredkovanie výsledkov a na aktivity so širokým dosahom.

Aktivity MSCA majú viesť k:

- posilňovaniu nových zručností výskumných pracovníkov prostredníctvom ich **vynikajúcej počiatočnej odbornej prípravy**,
- podpore excelentnosti prostredníctvom **medzinárodnej a medzisektorovej mobility**,
- stimulovaniu inovácií pomocou **vzájomného obohacovania sa poznatkami**, cez výmenu výskumných a inovačných pracovníkov,
- zvyšovaniu **štrukturálneho vplyvu MSCA pomocou mechanizmu spolufinancovania** na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- **vytváraniu, ovplyvňovaní a implementácii politík** (cez špecifické a podporné opatrenia).

V rámci MSCA existujú 4 opatrenia, a to:

- **ITN (Innovative Training Networks)** – podpora odbornej prípravy mladých výskumných pracovníkov v rámci spoločných doktorandských programov realizovaných v partnerstve vysokých škôl, výskumných organizácií, centier a malých stredných podnikov. Ich cieľom je ponúknuť perspektívu kariéry v akademickom a súkromnom sektore,
- **IF (Individual Fellowships)** – pestovanie excelentnosti na interdisciplinárnej úrovni pomocou medzinárodnej a medzisektorovej mobility skúsených výskumných pracovníkov, vrátane krátkodobých dočasných vyslaní („secondments“) a tiež návrat po prerušení vedeckej kariéry,
- **RISE (Research and Innovation Staff Exchange)** – umožňuje medzinárodnú a medzi-sektorovú výmenu mladých a skúsených vedeckých pracovníkov, prípadne riadiacich, administratívnych a technických pracovníkov v rámci spoločného výskumného projektu, a tak podporuje výmenu skúseností a poznatkov medzi výskumom a trhom,
- **COFUND (Cofunding of Regional, National and International Programmes)** – spolufinancovanie doktorandských študijných programov a individuálnych študijných pobytov skúsených výskumníkov s cieľom zvýšiť dopad programov MSCA a podporiť na národnej úrovni excelentnosť odborného vzdelávania, mobilitu a rozvoj kariéry výskumných pracovníkov.

Projekty v rámci vyššie uvedených schém sa podávajú na základe výziev na podávanie žiadostí uverejnených na portáli „Funding & Tenders opportunities“ (<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>) a ich hodnotenie zabezpečuje Výkonná agentúra pre výskum (Research Executive Agency, REA – https://ec.europa.eu/info/departments/research-executive-agency_en) vytvorená EK, a to prostredníctvom nezávislých expertov.

Opatrenie 1: ITN (Innovative Training Networks) – posilňovanie nových zručností

Opatrenie je zamerané na podporu nových zručností prostredníctvom počiatočnej odbornej prípravy výskumníkov.

Cieľom je odborne pripraviť novú generáciu kreatívnych a inovačných mladých výskumníkov s podnikateľským cítením schopných reagovať na súčasné aj budúce výzvy; zvýšiť excelentnosť a štrukturovať odbornú prípravu vo výskume a doktorandskom štúdiu, poskytnúť výskumníkom možnosť získať kompetencie potrebné pre verejný aj súkromný sektor; a ponúknuť perspektívu kariéry v akademickom aj súkromnom sektore prostredníctvom medzinárodnej, medziodborovej a medzisektorovej mobility.

Opatrenie sa realizuje formou podpory spoločnej odbornej prípravy mladých výskumníkov a v rámci doktorandských programov realizovaných v partnerstve vysokých škôl, výskumných organizácií, výskumných infraštruktúr, firiem a MSP z rôznych štátov Európy ale aj mimo nej. Takéto partnerstvá môžu mať 3 formy:

- **European Training Networks (ETN)** – Európske siete odbornej prípravy,
- **European Industrial Doctorates (EID)** – Európske priemyselné doktoráty,
- **European Joint Doctorates (EJD)** – Európske spoločné doktoráty.

Oprávnení žiadatelia a výskumníci

Opatrenie ITN je určené pre účastníkov z akademického aj neakademického sektora. V prípade partnerstiev ETN a EJD musia byť zapojení minimálne 3 partneri, pri EID minimálne 2 partneri z rôznych členských štátov EÚ a/alebo pridružených krajín. V prípade EID aspoň jeden účastník musí byť oprávnený realizovať doktorandské štúdium a aspoň jeden účastník musí byť z neakademického (podnikateľského) sektora. V prípade EJD musia byť minimálne traja účastníci oprávnení realizovať doktorandské štúdium. V rámci ETN, EJD a multilaterálneho EID EÚ podporí nábor výskumníkov v rozsahu max. do 540 osobomesiacov (formou miezd), v prípade projektu v rámci EID, na ktorom sa podieľajú len 2 organizácie, je možné financovať len 180 osobomesiacov. V rámci opatrenia môžu oprávnení výskumníci získať podporu na 3 až 36 mesiacov, pričom v prípade EID musia stráviť minimálne 50 % svojho času v neakademickom sektore. Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov. Maximálne trvanie projektu sú 4 roky.

Opatrenie 2: IF (Individual Fellowships) – pestovanie excelentnosti

Cieľom opatrenia IF je posilniť kreatívny a inovačný potenciál skúsených výskumníkov, ktorí majú záujem diverzifikovať svoje individuálne kompetencie, najmä pokiaľ ide o získanie zručností na multi- a interdisciplinárnej úrovni, prostredníctvom špeciálnej odbornej

prípravy, medzinárodnej a medzisektorovej mobility. Zámerom je tiež ponúknuť príležitosti získať nové poznatky a pracovať na výskumných projektoch v európskom kontexte alebo mimo Európy; reštartovať kariéru individuálnych výskumníkov, pričom sa zohľadní ich predošlá skúsenosť; a podporiť reintegráciu výskumníkov z mimoeurópskych krajín, ktorí v Európe kedysi pôsobili.

Opatrenie sa realizuje vo forme individuálnych štipendií („fellowships“) pre najlepších a najperspektívnejších výskumníkov, ktorí sa môžu zamestnať v členských štátoch EÚ a v pridružených krajinách, na základe žiadosti predloženej výskumníkom spoločne s hosťujúcou organizáciou v akademickom alebo neakademickom sektore.

Poskytované štipendiá

- **European Fellowships (EF)** – pobyt sa realizuje v členských štátoch EÚ alebo v pridružených krajinách. Štipendia/výskumné pozície sú určené pre výskumníkov, ktorí plánujú do Európy prísť alebo chcú realizovať mobilitu v rámci Európy. V rámci tejto schémy môžu získať podporu aj výskumníci, ktorí:
  - sa vracajú na dlhodobú výskumnú pozíciu do Európy (Reintegration Panel, EFRI),
  - chcú opätovne naštartovať svoju kariéru po jej prerušení (napr. z dôvodu rodičovskej dovolenky), pričom podmienkou je, že neboli aktívni vo výskume minimálne 12 mesiacov pred termínom uzávierky (Career Restart Panel, EFCAR),
  - pôsobia mimo akademického prostredia (Society and Enterprise Panel, EFSE).
- **Global Fellowships (GF)** – ide o dočasné vyslanie výskumníka z Európy do tretej krajiny s povinnou 12-mesačnou fázou návratu do hosťujúcej organizácie v Európe.

Oprávnení žiadatelia a výskumníci

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie so sídlom v členskom štáte EÚ a v krajinách, ktoré budú zamestnávateľom výskumníka počas realizácie projektu. Oprávnení výskumníci získajú v prípade EF podporu v dĺžke 12 – 24 mesiacov a v prípade GF v dĺžke 12 – 24 mesiacov pre vyslanie do tretej krajiny plus 12 mesiacov pre fázu návratu do Európy. Do programu sa môžu zapojiť skúsení výskumníci s titulom PhD. alebo s viac ako 4 rokmi výskumnej praxe bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí sa nezdržovali, resp. nevykonávali svoju hlavnú činnosť (prácu, štúdium, atď.) v krajine hosťujúcej organizácie po dobu viac ako 12 mesiacov v rámci 3 rokov bezprostredne pred dátumom uzávierky výzvy (v prípade EFRI, EFCAR a EFSE je podmienka splnená, ak sa v posledných piatich rokoch nezdržovali v hosťujúcej krajine viac ako 36 mesiacov). Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov.

Oba typy štipendií môžu tiež zahŕňať obdobie vyslania do inej organizácii v Európe v trvaní od 3 do 6 mesiacov.

Widening Fellowships (WF) – podmienky aj spôsob predkladania žiadostí sú rovnaké ako pri IF EF, v žiadosti treba vyznačiť, že žiadateľ má záujem byť zaradený do hodnotenia v rámci WF, ktoré sú financované zo špeciálneho rozpočtu vyčleneného v rámci špecifického cieľa H2020 „**Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti**“ (<https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2018-2020/main/h2020-wp1820-sewp-en.pdf>).

V prípade týchto štipendií sa pod rozširujúcou krajinou rozumie sídlo hostiteľskej inštitúcie, nie národnosť výskumníka. Tieto štipendiá vznikli ako reakcia na nízku úspešnosť projektov predložených skúsenými výskumnými pracovníkmi v hostiteľských inštitúciách so sídlom v rozširujúcich sa krajinách.

Medzi krajiny, ktoré sú oprávnené predkladať projekty v rámci WP, patria vybrané členské štáty EÚ (Bulharsko, Cyprus, Česko, Estónsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko) a asociované krajiny H2020 (Albánsko, Arménsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Faerské ostrovy, Gruzínsko, Moldavsko, Severné Macedónsko, Srbsko, Tunisko, Turecko, Ukrajina).

Opatrenie 3: RISE (Research and Innovation Staff Exchange) – stimulovanie inovácií pomocou vzájomného obohacovania sa znalosťami

Cieľom opatrenia RISE je posilniť medzinárodnú a medzisektorovú spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií prostredníctvom výmeny výskumných a inovačných pracovníkov; umožniť zdieľanie poznatkov a nápadov medzi výskumom a trhom a naopak, a tak napomáhať ďalšiemu napredovaniu vo výskume a rozvoju inovácií.

Rozsah opatrenia RISE:

- podpora rozvoja partnerstiev vo forme spoločných výskumných a/alebo inovačných projektov; zdieľanie poznatkov prostredníctvom medzinárodnej ako aj medzisektorevej mobility, založenej na obojsmernom dočasnom vysielaní pracovníkov vo výskume a vývoji (výmeny) so zabudovaným mechanizmom návratu,
- do výmen môžu byť zapojení mladí i skúsení výskumníci, ako aj administratívni, technickí pracovníci a pracovníci manažmentu, ktorí budú priamo zapojení do realizácie projektu,
- spolupracujúce organizácie v rámci Európy môžu realizovať len medzisektorovú mobilitu,
- výmeny medzi mimoeurópskymi krajinami alebo v rámci toho istého členského štátu EÚ alebo pridruženej krajiny nie sú možné.

Oprávnení žiadatelia a výskumníci

Organizácie zapojené do tohto opatrenia musia byť minimálne z 3 rôznych krajín, pričom minimálne 2 musia byť z členských štátov EÚ a/alebo pridružených krajín. V prípade ak sú všetky organizácie z jedného sektora (akademického alebo neakademického), aspoň jeden z účastníkov musí byť z tretej krajiny. EÚ podporí vyslania do max. 540 osobomesiacov. Oprávnení výskumníci získajú podporu v dĺžke 1 – 12 mesiacov. Dočasné vyslania môžu byť rozdelené na niekoľko kratších pobytov nepresahujúcich celkom 12 mesiacov a celkovú dĺžku projektu. Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov. RISE projekt môže trvať maximálne 4 roky.

Opatrenie 4: COFUND (Co-funding of Regional, National and International Programmes) – spolufinancovanie regionálnych, národných a medzinárodných programov

Opatrenie je zamerané na spolufinancovanie regionálnych, národných a medzinárodných programov; zvýšenie číselného a štruktúrneho vplyvu opatrení MSCA a na národnej úrovni na podporu excelentnosti odborného vzdelávania, mobility a rozvoja kariéry výskumníka.

Kľúčovou činnosťou je povzbudiť pomocou mechanizmu spolufinancovania verejné i súkromné regionálne, národné a medzinárodné organizácie k vytvoreniu nových programov a prispôbienie existujúcich programov vývoju v oblasti medzinárodnej a medzisektorovej odbornej prípravy, mobility a kariéry.

V rámci opatrenia COFUND môžu byť podporené 36- až 60-mesačné projekty predložené jedným žiadateľom na nové alebo existujúce programy realizované na regionálnej, národnej alebo medzinárodnej úrovni, a to:

- **doktorandské programy (Doctoral programmes)** – fungujúce na princípe opatrenia ITN, zamerané na rozvoj a rozšírenie výskumných kompetencií mladých výskumníkov. Pozitívne je hodnotená spolupráca žiadateľa s viacerými partnermi, vrátane neakademického sektora. Každý výskumník zapojený do programu musí byť prijatý na doktorandské štúdium.
- **štipendijné programy (Fellowship programmes)** – podpora individuálnych štipendií zameraných na odbornú prípravu výskumníkov a rozvoj kariéry skúsených výskumníkov. Programy musia mať pravidelné uzávierky, v rámci ktorých sa výskumníci môžu uchádzať o podporu. Okrem medzinárodnej mobility je vítaná aj medzisektorová mobilita. Programy by nemali obsahovať obmedzenia týkajúce sa pôvodu výskumníkov alebo destinácie ich pobytu a mali by pokrývať všetky vedné disciplíny. Podpora je pre individuálnych výskumníkov a nie pre tímy.

Oprávnení žiadateľa a výskumníci

O podporu v rámci tohto opatrenia sa môžu uchádzať právne subjekty so sídlom v členskom štáte EÚ alebo v pridruženej krajine, ktoré financujú alebo koordinujú doktorandské alebo štipendijné programy pre výskumníkov. Vybrané programy získajú spolufinancovanie na 3 – 5 rokov. Oprávnení výskumníci získajú podporu v dĺžke minimálne 3 mesiacov. Opatrenie je zo strany EÚ spolufinancované vo výške 50 % oprávnených výdavkov.

Otvorené **pracovné a štipendijné ponuky pre výskumníkov** v rámci Opatrení Marie Skłodowskej-Curie sú zverejňované na portáli EURAXESS: https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/search/field_is.eu.founded/h2020-marie-sk%C5%82odowska-curie-actions-867/field_is.eu.founded/h2020-marie-sk%C5%82odowska-curie-actions-cofund-868/field_is.eu.founded/fp7-people-marie-curie-actions-872/field_is.eu.founded/fp7-people-marie-curie-actions-cofund-873

Bližšie informácie o MSCA

Webstránka Európskej komisie, Generálne riaditeľstvo pre výskum a inovácie:

<http://ec.europa.eu/research/>

Webstránka zameraná na Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie:

<http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/>

Otvorené výzvy na predkladanie projektov:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal>

Národný kontaktný bod

Iveta Hermanovská

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

tel.: 0917/733 513, iveta.hermanovska@cvtisr.sk

Spoločné výskumné centrum (Joint Research Centre, JRC)

Spoločné výskumné centrum so sídlom v Bruseli je referenčné vedecko-výskumné centrum Európskej únie, ktoré poskytuje nezávislú vedeckú a technickú podporu založenú na dôkazoch pre tvorbu politík a opatrení EÚ. Získané poznatky zdieľa nie len s členskými štátmi, ale tiež so širokou vedeckou komunitou a medzinárodnými partnermi.

JRC má šesť vedeckých inštitútov, ktoré sa nachádzajú v piatich krajinách (v Belgicku, Nemecku, Taliansku, Holandsku a Španielsku), so širokou škálou laboratórií a unikátnych výskumných zariadení. Prístup k mnohým z týchto zariadení je poskytovaný vedcom z partnerských organizácií, s ktorými JRC spolupracuje.

Činnosti JRC v rámci programu Horizont 2020 sa zameriavajú na politické priority Únie a na spoločenské výzvy, ktoré sa nimi riešia. Tieto činnosti sú zosúladené s hlavnými cieľmi stratégie Európa 2020 a s okruhmi viacročného finančného rámca na roky 2014–2020 nazvanými „Bezpečnosť a občianstvo“ a „Globálna Európa“.

Kľúčovými oblasťami záujmu JRC sú poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť, hospodárska a menová únia, energetika a doprava, životné prostredie a zmena klímy, zdravie a ochrana spotrebiteľa, informačné a komunikačné technológie, inovácie a rast, bezpečnosť a ochrana (vrátane oblasti jadrovej bezpečnosti v rámci programu Euratomu), referenčné materiály.

Kolaboratívne doktorandské partnerstvá – Spoločné výskumné centrum ponúka nový program na rozvoj partnerstva medzi centrom a vysokými školami, ktoré týmto budú môcť využívať prínosy zo strategickej a pre obe strany prospešnej vzájomnej spolupráce.

Viac informácií o kolaboratívnych doktorandských partnerstvách je dostupných na <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/collaborative-doctoral-partnerships>

V rámci JRC sú vytvorené rôzne schémy na spoluprácu s výskumníkmi. Okrem trvalého pracovného pomeru je možné získať niektorú z pozícií v rámci dočasných schém. Informácie sú dostupné na stránke JRC (<https://ec.europa.eu/jrc/>) v časti Working with us > Jobs.

JRC môže prijímať zamestnancov na dobu určitú v rámci nasledujúcich zmluvných možností:

- **Zmluvní zamestnanci (Contract Staff)**
  - Prijímanie zmluvných zamestnancov zaoberajúcich sa technickými, administratívnymi a/alebo manuálnymi úlohami je organizované prostredníctvom otvorených výberových konaní Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO). JRC môže prijímať zmluvných zamestnancov v štyroch funkčných skupinách (IV, III, II a I).
  - Viac informácií o zmluvných zamestnancoch je dostupných na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/contract-staff-members>.

- **Dočasní zamestnanci (Temporary Agents)**
  - Pozície dočasných zamestnancov sú špecializované a zaoberajú sa vedecko-technickými úlohami. Nábor na tieto pozície je vypisovaný na konkrétne pozície, ktoré JRC potrebuje obsadiť. Informácie o voľných pozíciách sú zverejňované priamo na stránke JRC, cez ktorú prebieha aj proces uchádzania sa.
  - Viac informácií o dočasných zamestnancoch na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/temporary-agents>.
- **Dočasne vyslaní národní experti (Seconded National Experts)**
  - Dočasne vyslaní národní experti sú národní štátni zamestnanci, ktorí dočasne pracujú pre Komisiu. Národní odborníci majú dvojakú úlohu: priniesť do Komisie svoje skúsenosti s problémami, ktoré riešia tam, kde zvyčajne pracujú, a vrátiť sa do svojej domovskej krajiny so znalosťami ohľadom otázok Únie, ktoré získajú počas svojho vyslania.
  - Viac informácií o vyslaných národných expertoch na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/seconded-national-experts>.
- **Držiteľia grantov (Grantholders)**
  - JRC ponúka doktorandom, vedcom na začiatku ich kariéry a aj skúseným vedeckým pracovníkom zmluvy podľa pracovného práva krajiny sídla vybraného výskumného inštitútu JRC. Aktuálne voľné miesta sú uverejnené na webovej stránke JRC.
  - Viac informácií o systéme držiteľa grantu JRC na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/grantholders>.
- **Stážisti JRC (JRC Trainees)**
  - Cieľom stáží je umožniť študentom alebo čerstvým absolventom overiť si v praxi to, čo získali počas štúdia, a získať skúsenosti z prvej ruky o fungovaní JRC a Európskej komisie všeobecne. Dĺžka stáže môže byť 3 – 5 mesiacov. Existujú dva druhy stáží:
    1. odborná príprava súvisiaca s prípravou záverečnej práce na získanie vysokoškolského diplomu,
    2. odborná príprava po ukončení vysokoškolského štúdia (alebo jeho ekvivalentu), v rámci 5 rokov od ukončenia posledného vysokoškolského štúdia.
  - Viac informácií o stážach JRC na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/jrc-trainees>.

Sprístupnenie zariadení JRC záujemcom z akademických a výskumných organizácií, priemyslu, MSP a ďalších subjektov

Spojené výskumné centrum Európskej komisie od roku 2018 postupne sprístupňuje svoje vedeckých laboratóriá a zariadenia pre externých používateľov z akademických a výskumných organizácií, priemyslu, MSP a ďalšie subjekty. Viac informácií o možnostiach prístupu: <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>.

Národný kontaktný bod

Iveta Hermanovská

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

tel.: 0917/733 513, iveta.hermanovska@cvtisr.sk

Európsky inovačný a technologický inštitút (European Institute of Innovation and Technology, EIT)

Európsky inovačný a technologický inštitút je orgán Európskej únie založený v roku 2008, so sídlom v Budapešti, ktoré cieľom je posilniť inovačnú schopnosť Európy. Inštitút EIT je neoddeliteľnou súčasťou rámcového programu pre výskum a inovácie Horizont 2020, ktorý stimuluje inovácie na celom území Európy tým, že prepája podniky, vzdelávanie a výskum s cieľom nájsť riešenie na naliehavé globálne výzvy. Celkový rozpočet inštitútu na obdobie rokov 2014 – 2020 je 2,4 mld. €.

Zapojené inštitúcie a organizácie vytvárajú znalostné a inovačné spoločenstvá (Knowledge and Innovation Communities – KIC), pričom každé z nich sa zameriava na inú spoločenský výzvu. Naďalej sa posilňujú a rozvíjajú prvé 3 KIC zamerané na zmierňovanie dopadov klimatických zmien (EIT Climate KIC), informačné a komunikačné technológie (EIT Digital) a na udržateľnú energiu (EIT InnoEnergy). V roku 2014 k nim pribudli 2 KIC so zameraním na inovácie pre zdravý životný štýl a aktívne starnutie (EIT Innovation for Healthy Living and Active Ageing) a základné suroviny (EIT Raw Materials) a v novembri 2016 vzniklo partnerstvo orientované na zabezpečenie udržateľného globálneho potravinového reťazca, odolného voči zmene klímy (EIT Food). V roku 2018 boli vytvorené ďalšie 2 nové KIC, so zameraním na pridanú hodnotu európskeho odvetvia priemyslu a mestskú mobilitu. Ako posledné bolo vytvorené KIC zamerané na regionálny inovačný program (EIT RIS), ktorého cieľom je pritiahnúť do sveta inovácií ďalších hráčov mimo partnerstva inovačných spoločenstiev EIT – zapojiť do spolupráce spoločnosti, univerzity, laboratóriá a organizácie a iné zainteresované strany, s ktorými by mohlo inovačné spoločenstvo EIT spolupracovať. KIC zabezpečujú celý rad aktivít na podporu inovácií- vzdelávacie a školiace programy, podporu cesty inovácie od výskumu po uvedenie na trh. KIC umožňujú špecifické zapojenie všetkých záujmových skupín, a to vrátane študentov na druhom a treťom stupni vysokoškolského štúdia. Štúdium a doktorandský výskum na popredných európskych univerzitách sú doplnené o partnerstvo a mentoring excelentných európskych výskumných a priemyselných organizácií. Proces prihlásenia sa a kritériá prijatia na magisterské a doktorandské štúdium v jednotlivých programoch sú rôzne.

EIT Digital Master School ponúka základ pre budúcu úspešnú kariéru prostredníctvom kontaktov a konzultácií so špičkovými odborníkmi v oblasti výskumu a priemyslu, ktorí sú súčasťou siete EIT. Program rozvíja nielen technické ale aj podnikateľské zručnosti, ktoré okrem iného spočíva aj v anticipovaní zmien, ktoré moderné technológie prinesú a následný vývoj produktov, ktoré budú tieto zmeny reflektovať. Študenti si môžu vybrať štúdium v jednom zo 7 technických odborov (Cloud and Network Infrastructures, Data Science, Embedded Systems, Cyber Security, Human Computer Interaction and Design, Autonomous Systems, Visual Computing and Communication). Školné na 1 akademický rok je pre občanov EÚ/EHP/Švajčiarska 1 500 EUR, vynikajúci študenti však môžu získať štipendium. Uzávierka žiadostí na ďalší akademický rok je od polovice novembra do polovice februára. Viac informácií na <https://masterschool.eitdigital.eu/>.

Cieľom **EIT Digital Doctoral School** je vzdelávať novú generáciu budúcich lídrov o oblasti digitálnych technológií. Program ponúka jedinečnú skúsenosť kombinovaním výskumu, inovácií, podnikania, zapojenia priemyslu a mobility. Program je otvorený záujemcom, ktorí už sú zapínaní na doktorandské štúdium na jednej z partnerských univerzít alebo pre tých, ktorí ešte nie sú zapísaní na doktorandské štúdium na žiadnej univerzite alebo inom vzdelávacom inštitúte. Ide o spoluprácu partnerských univerzít, súkromných spoločností a centier prípravy doktorandov (Doctoral Training Centres/DTCs) v siedmich mestách. Viac informácií na <https://doctoralschool.eitdigital.eu>.

EIT Climate KIC Master Label School ponúka špičkový vzdelávací program v oblasti klimatickej zmeny pre študentov, ktorí sa zapisujú na magisterské štúdium na jednu z partnerských univerzít. Viac informácií na <https://learning.climate-kic.org/en/master-label-programme/about-the-programme>.

KIC InnoEnergy ponúka osem magisterských programov spájajúcich inžinierske aj podnikateľské znalosti dôležité pre zvládnutie celosvetových energetických výziev. Viac informácií na <https://www.innoenergy.com/for-students-learners/master-school/>.

KIC InnoEnergy Doctoral School je určený pre študentov, ktorí sú aktuálne zapísaní na PhD štúdium, postdoktorandov a výskumníkov a prebieha ako doplnok k štúdiu alebo výskumu na domácej inštitúcii. Program poskytuje rad bezplatných školení, online kurzov, mentoringu, vytvárania sietí a medzinárodných vyslaní s cieľom posilniť podnikateľské, inovačné a osobné zručnosti. Tematicky sú doktorandské programy organizované v ôsmych oblastiach, napr. ekonomika v energetickom sektore, inteligentné siete, udržateľné energetické mestské systémy. Viac informácií na <https://www.innoenergy.com/for-students-learners/for-phd-candidates/>.

Blížšie informácie o EIT na <http://eit.europa.eu>.

Horizont Európa – nový rámcový program Európskej únie pre výskum a inovácie na 2021 – 2027

V rokoch 2021 až 2027 bude hlavným nástrojom EÚ na podporu výskumu a inovácií v poradí už deviaty rámcový program – Horizont Európa (Horizon Europe). Program bude stavať na výsledkoch a úspechu predchádzajúceho výskumného a inovačného programu Horizont 2020 a jeho cieľom je udržať EÚ na čele globálneho výskumu a inovácií. Horizont Európa je doteraz najambicióznejší výskumno-inovačný program s rozpočtom 100 miliárd EUR.

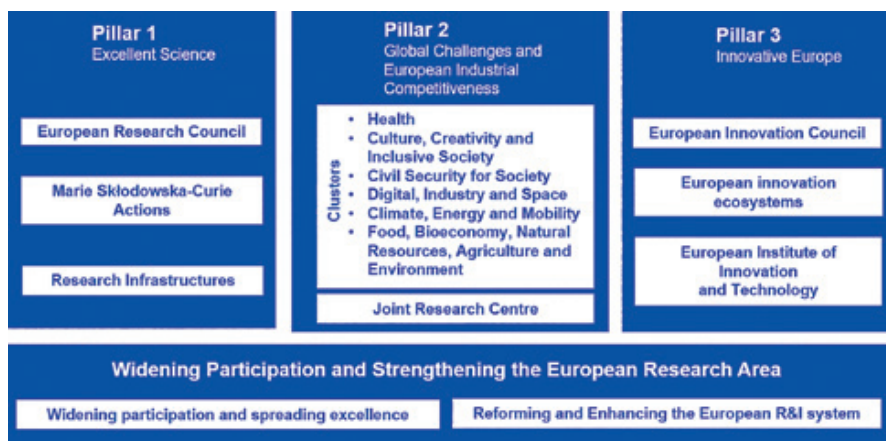
Program Horizont Európa sa bude realizovať prostredníctvom troch hlavných pilierov:

- I. pilier: **Excelentná veda**, (Excellent Science, 25,8 miliárd EUR) bude naďalej podporovať projekty hraničného výskumu, ktoré by mali byť vymedzené a riadené samotnými výskumnými pracovníkmi prostredníctvom **Európskej rady pre výskum – ERC** (16,6 miliardy EUR), financovanie excelentnej odbornej prípravy v oblasti výskumu a výmeny výskumných pracovníkov v rámci **Akcií Marie Skłodowskej-Curie- MSCA** (6,8 miliardy EUR) a investície do výskumných infraštruktúr svetovej úrovne (2,4 miliardy EUR).
- II. pilier: **Globálne výzvy a európska priemyselná konkurencieschopnosť** (Global Challenges and European Industrial Competitiveness, 52,7 miliárd EUR) by mal priamo

podporovať výskum týkajúci sa najväčších spoločenských výziev, posilňovať technologické a priemyselné kapacity. Zahŕňa aj aktivity Spoločného výskumného centra (JRC) s rozpočtom 2,2 miliardy EUR, ktoré podporujú tvorbu politík, nariadení a smerníc EÚ a členských štátov na základe nezávislých vedeckých poznatkov a technickej podpory. V rámci tohto piliera je navrhnutých aj 5 klastrov: Zdravie, Inkluzívna a bezpečná spoločnosť, Digitálne technológie a priemysel, Klíma, energia a mobilita, Potraviny a prírodné zdroje;

- III. pilier: **Inovačná Európa** (Innovative Europe, 13,5 miliárd EUR) by sa mal zameriavať na to, aby sa Európa stala prvoradým hráčom v inováciách vytvárajúcich trh prostredníctvom novovytvorenej **Európskej rady pre inovácie – EIC** (10 miliárd EUR), ktorá bude slúžiť ako jednotné kontaktné miesto s cieľom dostať najsľubnejšie prevratné technológie s vysokým potenciálom z laboratórií na trh a pomôcť najinovatívnejším startupom a podnikom rozšíriť ich nápady. Nová EIC pomôže identifikovať a financovať rýchlo sa rozvíjajúce inovácie s veľkým potenciálom na vytvorenie úplne nových trhov. Bude poskytovať priamu podporu inovátorom prostredníctvom dvoch hlavných nástrojov financovania, jedného na počiatočné etapy (Pathfinder) a druhého na vývoj a uvádzanie na trh (Accelerator). Bude dopĺňať činnosť Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT). Pomôže rozvinúť celkovú oblasť inovácií v Európe, a to aj ďalším posilnením **Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT)** na podporu integrácie podnikov, výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania (3 miliardy EUR). Taktiež sa navrhuje vyčleniť 500 miliónov EUR na opatrenia „**Európske inovačné ekosystémy**“ (European innovation ecosystems).

Predpokladaná štruktúra rámcového programu Horizont Európa

<https://ec.europa.eu/info/horizon-europe-next-research-and-innovation-framework-programme-en>

Prioritou programu bude aj rozšírenie opatrení, ktoré by mali byť určené krajinám so slabšími výskumno-inovačnými výsledkami. Tieto opatrenia by mali patriť do prierezovej časti programu, ktorá bude niesť názov „**Rozšírenie zapojenia a posilnenie Európskeho výskumného priestoru**“ (Widening Participation and Strengthening the European

Research Area). Táto časť programu bude rozdelená na „Rozšírenie zapojenia a šírenie excelentnosti“ (Widening participation and spreading excellence), ktorá by mala združovať schémy Teaming, Twinning, ERA Chair a COST a „Reformovanie a posilnenie európskeho výskumno-inovačného systému“ (Reforming and enhancing the European R&I system) by mala zahŕňať aj činnosti týkajúce sa: monitorovania a hodnotenia rámcového programu, predvídavých činností, šírenia a využívania výsledkov, modernizácie európskych univerzít, podpory a posilnenia medzinárodnej spolupráce a vedy, spoločnosti a občanov.

Blížšie informácie o návrhu obsahu programu sú dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/horizon-europe-next-research-and-innovation-framework-programme_en

Informácie o rámcovom programe Horizont Európa budú zverejňované aj na slovenskom portáli www.euraxess.sk

COST – Európska spolupráca vo vede a technike (European Cooperation in Science & Technology)

COST je prierezový program, ktorý už od roku 1971 vytvára medzivládny rámec pre európsku spoluprácu v oblasti vedeckotechnického výskumu, zameraný na koordináciu národne financovaného výskumu na európskej úrovni. COST prispieva k redukcii fragmentácie investícií do výskumu v Európe a otvoreniu Európskeho výskumného priestoru svetu.

COST anticipuje a dopĺňa aktivity rámcových programov EÚ, funguje ako most voči vedeckým komunitám, zvyšuje mobilitu výskumníkov v Európe a podporuje vedeckú excelentnosť vo všetkých výskumných oblastiach. Uplatňuje sa tzv. prístup zdola nahor, pri ktorom výskumné projekty navrhujú priamo uchádzači o podporu. Rozpočet COSTu v rámci Horizontu 2020 je čerpaný v rámci dvoch pracovných programov „Výzva 6 – Európa v meniacom sa svete – inkluzívne, inovačné a reflexívne spoločnosti“ a „Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti“. O poslaní a cieľoch COSTu rozhodujú členské krajiny organizácie. Kľúčové rozhodnutia robia ministerské konferencie, ktoré sa stretávajú raz za päť-šesť rokov (posledná ministerská konferencia bola v septembri 2016 v Bratislave v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ). V súčasnosti je do aktivít COSTu zapojených 38 krajín – 37 členských krajín a jedna spolupracujúca krajina. Je to 28 členských štátov EÚ, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Island, Nórsko, Severné Macedónsko, Srbsko, Švajčiarsko a Turecko. Izrael je spolupracujúcim štátom. COST podpísal recipročnú dohodu o spolupráci aj s Juhoafrickou republikou.

COST financuje európske výskumné siete výskumníkov. Tieto siete sa volajú akcie COST. Všetky členské krajiny môžu navrhnúť akcie COST kedykoľvek a v akejkolvek oblasti vedeckotechnického výskumu. Iniciatíva môže taktiež prísť z iného zdroja, napríklad od medzinárodných organizácií.

Účasť na akciách COST je dobrovoľná. COST finančne podporuje koordináciu výskumných sietí (akcií), zatiaľ čo financovanie samotného výskumu členov siete spočíva na národnej úrovni. COST pokrýva náklady na stretnutia pracovných skupín, konferencie, odborné workshopy, semináre, krátkodobé vedecké výmenné pobyty, výcvikové školy, publikácie a disemináčny aktivity, pričom akcie COST sú otvorené pre členské krajiny, pre účastníkov z krajín, ktoré podpísali recipročné dohody o spolupráci, ako aj pre účastníkov zo susedných krajín COSTu a medzinárodné partnerské krajiny COSTu.

Bližšie informácie

www.cost.eu

Národný koordinátor COST

prof. Ing. Milan Dado, PhD.

Žilinská univerzita v Žiline, Elektrotechnická fakulta Univerzitná 1, 010 26 Žilina

tel.: 041/513 20 51, milan.dado@uniza.sk

EUREKA

EUREKA je verejne financovaná medzivládna iniciatíva pre trhovu orientovaný aplikovaný výskum a vývoj. Ide o decentralizovanú sieť, ktorá napomáha koordinácii národných finančných prostriedkov určených na inovácie, ktorých cieľom je zvýšenie produktivity a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu. Iniciatíva spája viac ako 40 celoeurópskych ekonomík, ale zapája sa do nej aj Argentína, Čile, Izrael, Juhoafrická republika, Kórejská republika a Kanada. Členské štáty EUREKA v spolupráci s Európskou komisiou od roku 1985 rozvíjajú a využívajú technológie kľúčové pre globálnu konkurencieschopnosť a lepšiu kvalitu života. Program EUREKA je zameraný na podniky a výskumné ústavy ochotné spolupracovať na špecifických projektoch na medzinárodnej úrovni. Spoločné nadnárodné projekty sú iniciované zdola a majú jasný trhový potenciál. Iniciatíva je dôležitá aj pre malé a stredné podniky. Slovenská republika sa stala členom EUREKA 28. júna 2001.

Typy projektov EUREKA:

- **EUREKA Network Projects**

Program podporuje medzinárodné trhovu orientované inovatívne projekty výskumu a vývoja. Prístup „zdola nahor“, ktorý je charakteristický pre iniciatívu EUREKA, umožňuje projektovým konzorciám rozhodovať o zameraní a obsahu projektov. Do projektov musia byť zapojení aspoň dvaja partneri z dvoch členských štátov, pričom oprávnenými partnermi sú malé a stredné podniky, veľké firmy, výskumné inštitúcie aj univerzity. Projekty majú za cieľ vývoj nových technológií a/alebo služieb a vstup na trh prostredníctvom inovácií.

- **Eurostars**

Eurostars je spoločným programom EUREKA a Európskej komisie. Je to prvý európsky program, ktorý financuje a podporuje malé a stredné podniky (MSP) zapojené do výskumu. Program ich motivuje k tomu, aby spolupracovali na medzinárodných projektoch zameraných na výskum a inovácie tým, že im uľahčuje prístup k podpore a financovaniu. Je spolufinancovaný Európskou komisiou a 36 členskými štátmi EUREKA. Do projektov musia byť zapojení minimálne dvaja partneri z dvoch členských štátov, pričom

hlavnou organizáciou predkladajúcou projekt musí byť výskumne orientovaný MSP. Minimálne 50 % kľúčových aktivít musí realizovať výskumne orientovaný MSP. Maximálna dĺžka trvania projektov sú tri roky, pričom do dvoch rokov od ukončenia projektu musí byť produkt výskumu pripravený na vstup na trh (výnimkou sú biomedicínske a medicínske projekty, kde sa do dvoch rokov musia začať klinické testy).

• EUREKA Clusters

Clusters sú dlhodobé, strategicky významné priemyselné iniciatívy, ktoré hrajú kľúčovú úlohu pri budovaní európskej konkurencieschopnosti. Zlučujú pomerne veľký počet partnerov – veľkých firiem, MSP, výskumných organizácií a iných verejných alebo súkromných organizácií s cieľom vytvoriť technológie kľúčovej dôležitosti na komerčné účely. Pôvodne sa realizovali len v oblasti IKT, ku ktorej neskôr pribudli ďalšie oblasti (napr. inovácie vo vodných technológiách, mikro- a nanoelektronika, telekomunikačné siete a služby, inteligentné elektronické systémy, nízkouhlíkové energetické technológie, udržateľná výroba materiálov s vysokou pridanou hodnotou).

Bližšie informácie

www.eurekanetwork.org, www.minedu.sk/eureka/

Národný koordinátor projektov na Slovensku:

Martin Kontrík

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Sekcia vedy a techniky

Odbor implementácie štátnej politiky a európskych a medzinárodných iniciatív vo vede a výskume

Stromová 1, 813 30 Bratislava 1

tel.: 02/59 37 47 18, martin.kontrik@minedu.sk

Erasmus+ – program Európskej únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport

Program Erasmus+ sa realizuje v rokoch **2014 – 2020**. Celkový rozpočet pre toto obdobie je takmer 14,7 mld. €, čo predstavuje až 40 %-ný nárast financovania EÚ v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím.

Program sa zameriava na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) **zlepšiť úroveň kľúčových kompetencií a zručností s osobitným zreteľom na ich relevantnosť pre trh práce** a ich príspevok k súdržnej spoločnosti, najmä prostredníctvom väčších príležitostí pre vzdelávaciu mobilitu a prostredníctvom posilnenej spolupráce medzi oblasťou vzdelávania a odbornej prípravy a svetom práce,
- b) **podporovať zvyšovanie kvality, excelentnosť inovácie a internacionalizáciu na úrovni inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy**, najmä posilnením nadnárodnej spolupráce medzi poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy a ostatnými zainteresovanými stranami,
- c) **podporovať vytvorenie európskeho priestoru celoživotného vzdelávania** a zvyšovanie povedomia o tomto priestore najmä posilnenou spolupracou v oblasti politik, lepším využívaním nástrojov Únie na transparentnosť a uznávanie kvalifikácií a rozširovaním osvedčených postupov,

- d) **zlepšiť medzinárodný rozmer vzdelávania a odbornej prípravy**, najmä prostredníctvom spolupráce medzi inštitúciami Únie a partnerských krajín v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolského vzdelávania, zvýšením atraktívnosti európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a podporou vonkajšej činnosti Únie vrátane jej rozvojových cieľov presadzovaním mobility a spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania Únie a partnerských krajín a cieleného budovania kapacít v partnerských krajinách,
- e) **zlepšovať výučbu a učenie sa jazykov** a podporovať širokú jazykovú rozmanitosť a medzikultúrne povedomie v Únii,
- f) **podporovať excelentnosť vo výučbe a výskume v európskej integrácii** prostredníctvom Činností Jean Monnet na celom svete.

V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa ciele programu presadzujú prostredníctvom týchto kľúčových akcií (KA) a ďalších oblastí:

1. KA1 – Vzdelávacia mobilita jednotlivcov

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **mobilitu študentov** (vrátane doktorandov) a zamestnancov: príležitosti pre študentov, účastníkov vzdelávania, mladých ľudí a dobrovoľníkov, pre vysokoškolských učiteľov, školiteľov, pracovníkov s mládežou, pre zamestnancov vzdelávacích inštitúcií a organizácií občianskej spoločnosti, aby získali študijné a/alebo profesionálne skúsenosti v inej krajine,
- **spoločné magisterské štúdiá Erasmus Mundus**: integrované medzinárodné študijné programy na vysokej úrovni poskytované konzorciami inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré udeľujú plné štipendiá najlepším študentom magisterského štúdia na celom svete,
- **pôžičky z programu Erasmus+ na magisterské štúdium**: vysokoškolskí študenti z krajín zapojených do programu môžu získať pôžičku na to, aby mohli vyštudovať celé magisterské štúdium vo vybraných krajinách.

2. KA2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **nadnárodné strategické partnerstvá**, ktorých cieľom je vytvárať iniciatívy zamerané na jednu alebo viacero oblastí vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, podporovať inováciu, výmenu skúseností a odborných znalostí medzi rôznymi typmi organizácií, ktoré sa venujú vzdelávaniu, odbornej príprave a mládeži alebo pôsobia v iných súvisiacich oblastiach; podporujú sa aj určité mobilitné činnosti, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov projektu,
- **znalostné aliancie** vytvárané medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a podnikmi, ktorých cieľom je podporiť inováciu, podnikavosť, tvorivosť, zamestnateľnosť, výmenu znalostí a/alebo multidisciplinárnu výučbu a štúdium,
- **aliancie pre sektorové zručnosti** podporujúce návrh a tvorbu spoločných učebných plánov odbornej prípravy, programov a metodík výučby a odbornej prípravy na základe preukázaných trendov v konkrétnom hospodárskom odvetví, a tiež na základe zručností, ktoré sú potrebné na prácu v jednej alebo vo viacerých profesionálnych oblastiach,

- **projekty zamerané na budovanie kapacít** podporujúce spoluprácu s partnerskými krajinami v oblasti mládeže a vysokoškolského vzdelávania; cieľom projektov zameraných na budovanie kapacít je podporovať organizácie, resp. inštitúcie a systémy v procese modernizácie a internacionalizácie; v niektorých oprávnených partnerských krajinách sa podporujú aj určité mobilítne činnosti, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov projektu,
- **podporné informačno-technologické platformy**, ako sú eTwinning, Elektronická platforma pre vzdelávanie dospelých v Európe (EPALE), School Education Gateway a Európsky portál pre mládež, ktoré poskytujú virtuálny priestor na spoluprácu, databázy príležitostí, spoločenstvá praxe a iné online služby pre učiteľov, školiteľov a odborníkov z praxe v oblasti školského vzdelávania a vzdelávania dospelých, a tiež pre mladých ľudí, dobrovoľníkov a pracovníkov s mládežou v celej Európe a aj mimo nej,
- **Európske univerzity** – ide o iniciatívu Európskej komisie, ktorej víziou je vytvorenie sietí univerzít v celej EÚ vytvorených zdola nahor. Účelom je umožniť študentom získať akademický titul kombinovaním štúdií v niekoľkých krajinách EÚ a tak prispieť ku konkurencieschopnosti európskych univerzít vo svete. Plán Európskej komisie je, že do roku 2024 vznikne na území EÚ približne 20 európskych univerzít v podobe aliancií. Dosiahnutie tohto cieľa si vyžaduje kvalitatívny skok v spolupráci medzi všetkými typmi inštitúcií vysokoškolského vzdelávania zo všetkých regiónov v Európe a na všetkých úrovniach organizácie naprieč všetkými oblasťami činnosti od učenia a vzdelávania po výskum a inovácie.

3. KA3 – podpora reformy politík

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **znanosti v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže na tvorbu politík** na základe zisteného stavu a na monitorovanie v rámci stratégie Európa 2020. Ide najmä o:
  - **tematickú analýzu a analýzu jednotlivých krajín** vrátane analýz vykonávaných v spolupráci s akademickými sieťami,
  - **partnerské učenie sa a partnerské hodnotenia** prostredníctvom otvorených metód koordinácie v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- **iniciatívy pre inovačnú politiku**, ktoré medzi zainteresovanými stranami podnietia tvorbu inovatívnych politík a verejným orgánom umožnia odskúšať účinnosť inovatívnych politík prostredníctvom praktických skúšok na základe primeraných metodík hodnotenia,
- **podporu európskych politických nástrojov** s cieľom uľahčiť transparentnosť a uznávanie zručností a kvalifikácií, a tiež prenos kreditov, posilniť zabezpečovanie kvality, podporiť validáciu neformálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa, riadenie zručností a usmerňovanie; táto akcia zahŕňa aj podporu sietí, ktoré umožňujú výmeny medzi európskymi krajinami, študijnú a pracovnú mobilitu občanov, a tiež vytváranie flexibilných vzdelávacích kanálov medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- **spoluprácu s medzinárodnými organizáciami** s vysoko uznávanou odbornosťou a analytickými kapacitami (napr. OECD a Rada Európy) s cieľom posilniť dosah a pridanú hodnotu politík v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- **dialóg zainteresovaných strán**, podporu politík a programu medzi verejnými orgánmi, poskytovateľmi a zainteresovanými stranami v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, ktoré sú potrebné na zvyšovanie informovanosti o stra-

tégii Európa 2020, o strategickom rámci ET 2020, o európskej stratégii pre mládež a o ostatných európskych politických programoch vytvorených pre jednotlivé odvetvia, a tiež o vonkajšom rozmere politik EÚ v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže. Sú nevyhnutné na rozvoj kapacity zainteresovaných strán konkrétne podporovať vykonávanie politik prostredníctvom podnecovania účinného využitia výsledkov programu a docieľenia jeho hmatateľného dosahu.

4. Činnosti Jean Monnet

Činnosti Jean Monnet podporujú:

- **akademické moduly, katedry, centrá excelentnosti** s cieľom prehĺbiť výučbu štúdiá európskej integrácie začleneného do oficiálnych učebných plánov inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, zámerom týchto akcií je poskytnúť aj hĺbkovú výučbu o záležitostiach súvisiacich s európskou integráciou budúcim odborníkom v oblastiach s rastúcim dopytom na trhu práce, a zároveň si kladú za cieľ podporovať mladú generáciu učiteľov a výskumníkov pôsobiach v oblastiach, ktoré sa zameriavajú na tému európskej integrácie a poskytovať im poradenstvo a mentoring,
- **siete** na vytváranie a rozvoj konzorcií, ktoré sa zaoberajú štúdiami o EÚ. Medzi ich činnosti patrí aj zhromažďovanie informácií, výmena skúseností, budovanie poznatkov a podpora európskej integrácie,
- **projekty** zamerané na inováciu, výmenu skúseností a šírenie obsahu EÚ, s cieľom podporiť diskusiu, úvahy o záležitostiach EÚ a rozšírenie znalostí o EÚ a jej procesoch,
- **podporu inštitúciám a združeniam** s cieľom organizovať a vykonávať činnosti, ktoré sa zaoberajú štúdiami o EÚ a záležitosťami EÚ, s cieľom zverejňovať skutočnosti o EÚ v rámci širšej verejnosti, a tak prehľbovať aktívne európske občianstvo.

5. Šport

V oblasti športu sú podporované:

- **partnerstvá spolupráce zamerané na podporu bezúhonnosti v športe** (boj proti doping, boj proti ovplyvňovaniu výsledkov zápasov, ochrana maloletých detí), podporu inovatívnych prístupov k vykonávaniu zásad EÚ týkajúcich sa dobrej správy v oblasti športu, stratégií EÚ v oblastiach sociálneho začlenenia a rovnakých príležitostí, na podnietenie účasti na športových činnostiach a fyzickej aktivite (podpora vykonávania usmernení EÚ o fyzickej aktivite, podpora dobrovoľníctva, zamestnanosti v oblasti športu, ako aj vzdelávania a odbornej prípravy v športe) a na podporu vykonávania usmernení EÚ o dvojítych kariérach športovcov,
- **neziskové európske športové podujatia**, pričom grant sa poskytne jednotlivým organizáciám, ktoré majú na starosti prípravu a organizáciu daného podujatia, a tiež nadväzujúce činnosti súvisiace s týmto podujatím; medzi oprávnené činnosti patrí organizovanie prípravných činností pre športovcov a dobrovoľníkov v rámci prípravy podujatia, otváracie a záverečné ceremoniály, súťaže, doplnkové činnosti k športovým podujatiam (konferencie, semináre), a tiež vykonávanie dlhodobých činností, ako sú hodnotenia alebo nadväzujúce činnosti,
- **posilnenie dôkazovej základne na tvorbu politik** prostredníctvom štúdií, zhromažďovania údajov, prieskumov, sietí, konferencií a seminárov, ktoré rozširujú osvedčené postupy z krajín zapojených do programu a zo športových organizácií a posilňujú siete na úrovni EÚ tak, aby vnútroštátni členovia týchto sietí mohli ťažiť zo synergii a z výmeny skúseností so svojimi partnermi,

- **dialóg s relevantnými európskymi zainteresovanými stranami**, najmä každoročné fórum EÚ pre šport a podpora športových podujatí v súvislosti s predsedníctvom, ktoré organizujú členské štáty EÚ predsedajúce Rade EÚ. V prípade potreby možno zorganizovať aj ďalšie zasadnutia a semináre ad hoc potrebné na zabezpečenie optimálneho dialógu so zainteresovanými stranami z oblasti športu.

Účasť na programe Erasmus+ je otvorená pre tieto krajiny:

Programové krajiny:

- členské štáty EÚ – 28 krajín,
- členské štáty Európskeho hospodárskeho priestoru (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko),
- Turecko, Severné Macedónsko, Srbsko.

Partnerské krajiny susediace s EÚ:

- krajiny západného Balkánu: Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo,
- krajiny východného partnerstva: Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina,
- krajiny južného Stredomoria: Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Líbya, Maroko, Palestína, Sýria, Tunisko,
- Ruská federácia.

Do programu sú zapojené aj ďalšie krajiny sveta, označované ako „ďalšie partnerské krajiny“. Na rozdiel od programových krajín sa partnerské krajiny môžu zapojiť iba do niektorých aktivít programu. Podrobné rozdelenie „ďalších“ krajín, rozdelených do 9 regiónov, je k dispozícii na https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-a/who-can-participate/eligible-countries_sk. Jednou z týchto krajín je aj **Švajčiarsko**.

Bližšie informácie

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>
www.erasmusplus.sk

Národné agentúry Erasmus+ pre Slovenskú republiku:

Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC)

– **oblasť vzdelávanie**

Križkova 9, 811 04 Bratislava

tel.: 02/20 92 22 01, www.saaic.sk, erasmusplus@saaic.sk

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

– **oblasť mládeže a šport**

Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4

tel.: 02/59 29 61 08, www.iuventa.sk, iuventa@iuventa.sk

6. Medzinárodné programy

CEEPUS

Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies) podporuje mobility študentov, doktorandov a vysokoškolských učiteľov v rámci 15 členských štátov programu. V súčasnosti sa ho aktívne zúčastňujú Albánsko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Čierna Hora, Chorvátsko, Maďarsko, Moldavsko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Severné Macedónsko, Slovenská republika, Slovinsko, Srbsko a univerzity v Kosove.

Program podporuje:

- semesterálne pobyty študentov a doktorandov (3–10 mesiacov)
- krátkodobé pobyty študentov a doktorandov spojené s vypracovaním diplomových a dizertačných prác (1–2 mesiace)
- prednáškové pobyty vysokoškolských učiteľov
- študentské exkurzie a intenzívne kurzy

Tvorba sietí spolupracujúcich vysokých škôl v rámci programu

Spolupráca v programe sa realizuje v rámci sietí pozostávajúcich aspoň z troch vysokých škôl z minimálne troch rôznych členských štátov programu CEEPUS. V sieti spolupracuje koordinujúca inštitúcia s partnerskými inštitúciami. Koordinátorom a partnermi sú vysokoškolskí učitelia.

Podmienky pre založenie spolupracujúcej siete:

- vzájomné uznávanie časti štúdia absolvovaného na hostiteľskej vysokej škole
- existujúci systém ECTS
- poskytovanie prednášok, seminárov a iných foriem výučby v anglickom, nemeckom alebo francúzskom jazyku, príp. v jazyku niektorého z členských štátov
- nevyžadovanie žiadnych študijných a/alebo registračných poplatkov od účastníkov mobility prichádzajúcich v rámci programu

Vítaný je záujem inštitúcií rozvíjať v rámci siete spoločné študijné programy a systém na uľahčenie vzájomného uznania štúdia. V takomto prípade by mali dve spolupracujúce vysoké školy poskytovať alebo rozvíjať aspoň jeden spoločný študijný program vedúci k spoločným diplomom (spoločné vedenie dizertačných alebo diplomových prác, dvojity diplom, spoločný diplom).

Registrované siete sú schvaľované na národnej a medzinárodnej úrovni. Schválené siete realizujú svoj program nasledujúci akademický rok. Zoznam schválených sietí je na www.ceepus.saia.sk.

Registrácia sietí: Uzávierka elektronických registrácií sietí spolupracujúcich vysokých škôl je každoročne 15. januára na www.ceepus.info.

Mobility študentov, doktorandov a učiteľov

Podmienky pre mobility v rámci schválených sietí, do ktorých je domáca vysoká škola zapojená:

- **študenti, doktorandi:**
  - študenti VŠ musia mať v čase nástupu na pobyt ukončené minimálne 2 semestre bakalárskeho štúdia (v prípade študentov 2. a 3. stupňa je táto podmienka splnená automaticky)
  - minimálna dĺžka pobytu je vždy 1 mesiac – podmienkou pre vyplatenie jednomesačného štipendia je minimálne 21 dní pobytu; pri viacmesačných pobytoch je podmienka pre vyplatenie posledného štipendia minimálne 16 dní pobytu v poslednom mesiaci
- **učitelia vysokých škôl:**
  - pre absolvovanie pobytu je možné priznať maximálne 1 štipendijný mesiac, pričom podmienkou pre vyplatenie štipendia je minimálna dĺžka pobytu 5 pracovných dní a povinnosť odučiť alebo viesť minimálne 6 vyučovacích hodín (konkrétne podmienky pre jednotlivé krajiny sú na www.ceepus.info)

Žiadosti na mobility v rámci sietí spolupracujúcich vysokých škôl: uzávierka podávania elektronických prihlášok je 15. júna na mobility v zimnom semestri a 30. októbra na mobility v letnom semestri. Elektronické žiadosti sa podávajú online na www.ceepus.info.

Individuálne mobility „freemover“

V prípade, ak uchádzač chce ísť na mobilitu mimo schválených sietí spolupracujúcich vysokých škôl v danom akademickom roku a v prijímajúcej krajine nie sú vyčerpané štipendijné mesiace, záujemca o štipendijný pobyt má možnosť žiadať o štipendium ako „freemover“ (mimosieťový uchádzač) na niektorej z vysokých škôl v jednej z členských krajín programu, pričom ale platí, že daná vysoká škola podľa pravidiel danej krajiny môže prijímať štipendistov programu CEEPUS a zapájať sa doň.

Žiadosti uchádzačov kategórie „freemover“: uzávierka podávania elektronických prihlášok je 30. novembra na mobility v letnom semestri. V prípade záujmu o štipendijný pobyt v kategórii freemover v zimnom semestri sa odporúča záujemcom, aby kontaktovali v priebehu letných mesiacov (júl, august) národnú kanceláriu krajiny, do ktorej chcú vycestovať a informovali sa o prípadných voľných štipendijných mesiacoch. Česká republika, Poľsko a Rakúsko v zimnom semestri freemoverov neprijímajú. Elektronické žiadosti sa podávajú na www.ceepus.info. Uchádzač vkladá do elektronickej žiadosti scan akceptačného listu a 1 alebo 2 odporúčacie listy podľa požiadavky danej krajiny. Dokumenty musia byť na predpísanom formulári, ktorý je možné stiahnuť na www.ceepus.saia.sk.

Bližšie informácie

Národná kancelária programu CEEPUS (NCO)

SAIA, n. o.

Sasinkova 10, 812 20 Bratislava 1

www.ceepus.saia.sk, www.ceepus.info

tel.: 02/59 30 47 36, 02/59 30 47 35, 02/59 30 47 00

fax: 02/59 30 47 01

Štipendiá Európskeho centra pre časticovú fyziku (CERN)

Fellowship Programme

- Zameranie: oblasť experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky, aplikované a technické vedy, programovanie
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, postdoktorand
- Podmienky: uchádzači v oblasti experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky musia mať ukončené doktorandské štúdium (titul PhD.) alebo tesne pred jeho ukončením; uchádzači z aplikovaných a technických vied a programovania ukončené univerzitné štúdium; počet rokov praxe v odbore definuje schému štipendia:
  - **The Senior Fellowship Programme** – pre postdoktorandov, resp. uchádzačov s viac ako 4-ročnou praxou po získaní magisterského vzdelania, s praxou nie dlhšou ako 10 rokov (doktorandské štúdium sa ráta do doby praxe)
  - **The Senior Research (Theoretical & Experimental) Fellowship Programme** – pre výskumných pracovníkov v oblasti experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky, ktorí buď ukončili doktorandské štúdium, alebo po absolvovaní magisterského štúdia získali 4- až 10-ročnú prax (doktorandské štúdium sa ráta do doby praxe)
  - **The Junior Fellowship Programme** – pre absolventov VŠ (inžinierov, magistrov) s praxou do 4 rokov
  - **The Post Career Brake Fellowship Programme** – pre absolventov VŠ so 4- až 10-ročnou praxou, ktorí sa nevenovali výskumu za uplynulé 2 roky (minimálne) z rodinných alebo zo zdravotných dôvodov a chcú sa vrátiť k budovaniu kariéry
- Poznámky: štipendiá sú udeľované na 6 mesiacov až 3 roky (zväčša na 2 roky, s možnosťou výnimočného predĺženia na tretí rok alebo jeho časť)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://careers.cern/>, <https://careers.cern/professionals>, <https://careers.smartrecruiters.com/CERN/fellowships>

Scientific and Corresponding Associateships

- Zameranie: fyzika elementárnych častíc (experimentálna, teoretická), aplikované vedy, elektronika, technické vedy, programovanie
- Cieľová skupina: skúsený výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Poznámky:
  - **Scientific Associateships**: pre skúsených a uznávaných vedeckých pracovníkov; zameraný na využitie výskumného vybavenia v definovaných oblastiach výskumu; trvanie pobytu max. 1 rok, vo výnimočných prípadoch max. 2 roky; opätovne môže byť pozícia udelená najskôr 5 rokov po ukončení predchádzajúceho pobytu; pracovníci musia byť počas stáže naďalej zamestnaní a poberať mzdu (resp. podstatnú časť zo mzdy) od svojho domáceho zamestnávateľa, CERN poskytuje len finančnú výpomoc
  - **Corresponding Associateships**: pre výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov; program je zameraný na aktualizáciu vedomostí a zručností v časticovej fyzike a súvisiacich disciplínach; trvanie pobytu max. 6 mesiacov; pracovníci musia byť počas stáže naďalej zamestnaní a poberať mzdu (resp. podstatnú časť zo mzdy) od svojho domáceho zamestnávateľa, CERN poskytuje len financie na pobytové náklady; pre kandidátov zamestnaných vo vybraných členských krajinách CERNu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v septembri

- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://jobs.web.cern.ch/>, <https://careers.cern/professionals>, <https://jobs.smartrecruiters.com/CERN/743999688498685-scientific-associateship>, <https://jobs.smartrecruiters.com/CERN/743999688498888-corresponding-associateship>

Doctoral Student Programme

- Zameranie: prírodovedné, technické vedy, aplikované vedy s výnimkou experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky
- Cieľová skupina: doktorand na univerzite v členskom štáte CERNu
- Podmienky: uchádzač je zapísaný na doktorandské štúdium, resp. plánuje doktorandské štúdium (nemusí byť určená výskumná téma). Pobyt je možné absolvovať na 6 – 36 mesiacov.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://careers.cern/students>, <https://jobs.smartrecruiters.com/CERN/743999689978983-doctoral-student-programme>

Pracovné pozície pre skúsených profesionálov

- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://careers.cern/professionals>

Medzinárodný vyšehradský fond

Medzinárodný vyšehradský fond (International Visegrad Fund) je medzinárodná organizácia so sídlom v Bratislave založená 9. júna 2000 vládami krajín Vyšehrskej skupiny (V4): Českou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou a Slovenskou republikou. Cieľom Fondu je podporovať užšiu spoluprácu medzi občanmi a organizáciami z krajín V4, ako aj medzi krajinami V4 a ďalšími krajinami, hlavne krajinami Strednej a Východnej Európy, Západného Balkánu a Južného Kaukazu. Fond tieto aktivity podporuje grantmi, ktoré môžu získať kultúrne, vedecké a vzdelávacie projekty, projekty zamerané na výmenu mládeže, cezhraničné projekty a projekty, ktoré podporujú turizmus, ako aj individuálnu mobilitu (štipendiá, rezidenčné programy). O podporu sa môžu uchádzať mimovládne organizácie, občianske spoločnosti, samosprávy, školy a vysoké školy, ale aj súkromné spoločnosti a jednotlivci, ak sa ich projekt týka daného regiónu a podporuje ďalšiu spoluprácu medzi partnermi projektu. Ročný rozpočet fondu predstavuje 8 mil. €, zložený je z rovnakých príspevkov jednotlivých vlád krajín V4. Okrem vlád jednotlivých krajín V4 administruje fond aj finančné príspevky iných krajín (napr. Kanada, Nemecko, Holandsko, Južná Kórea, Švédsko, Švajčiarsko, USA).

Grantové programy

- **Vyšehrske granty (Visegrad Grants)**
  - Okrem projektov cezhraničnej spolupráce, ktoré je možné implementovať na bilaterálnej báze, musia byť do projektu zapojení partneri z minimálne troch krajín V4 (odporúča sa, aby boli do projektu zapojení partneri zo všetkých štyroch krajín V4). O grant môže požiadať akákoľvek organizácia alebo fyzická osoba (z ktorejkoľvek krajiny sveta), ktorej činnosť nie je priamo financovaná zo štátneho rozpočtu, ak projekt bude mať „vyšehrske črty“. Financovanie projektu trvá maximálne 18 mesiacov, aj keď trvanie projektu je dlhšie. Fond podporuje projekty zamerané na:

1. kultúru a spoločnú identitu
  2. vzdelávanie a budovanie kapacít
  3. inovácie, výskum a vývoj, podnikanie
  4. demokratické hodnoty a médiá
  5. verejnú správu a inštitucionálne partnerstvá
  6. regionálny rozvoj, prostredie a turizmus
  7. sociálny rozvoj
- Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 1. februára, 1. júna, a 1. októbra.
  - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/grants/visegrad-grants
  - **Vyšehradské granty+ (Visegrad+ Grants)**
    - Program finančne podporuje projekty, ktoré prispievajú k demokratizácii a transformácii vo vybraných krajinách a regiónoch, hlavne štáty mimo EÚ Západného Balkánu a Krajiny východného partnerstva.
    - Financovanie projektu trvá maximálne 18 mesiacov, aj keď trvanie projektu je dlhšie. Fond podporuje projekty zamerané na rovnaké oblasti ako v prípade Vyšehradských grantov.
    - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 1. februára, 1. júna, a 1. októbra.
    - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/grants/visegrad-plus-grants
  - **Strategické granty (Strategic Grants)**
    - Cieľom programu je podporiť dlhodobé projekty strategického charakteru spájajúce inštitúcie všetkých štyroch krajín V4. Projekty musia byť zamerané na aspoň jednu z priorít, ktoré stanovila Konferencia ministrov zahraničných vecí členských krajín V4. Aktuálny zoznam priorít stanovených Konferenciou ministrov na daný rok sa nachádza na webovej stránke Fondu. Financovanie projektu trvá maximálne 36 mesiacov (minimálna dĺžka projektu je 12 mesiacov), aj keď trvanie projektu je dlhšie.
    - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 1. februára, 1. júna, a 1. októbra.
    - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/grants/strategic-grants

Mobilitné programy

O mobilitné programy sa môžu uchádzať študenti 2. a 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania, iného postgraduálneho štúdia (študijný alebo výskumný projekt po 2. stupni vysokoškolského vzdelávania) a postdoktorandi, a to v týchto schémach:

- **Vyšehradský štipendijný program (Visegrad Scholarship Program)**
  - Program je určený pre uchádzačov pochádzajúcich z krajín V4 (Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovenská republika) na študijný alebo výskumný pobyt na akreditovaných verejných alebo súkromných vysokých školách alebo v ústavoch národných akadémií vied v dĺžke 1 alebo 2 semestre (5 alebo 10 mesiacov) v inej krajine V4 alebo v Albánsku, Arménsku, Azerbajdžane, Bielorusku, Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore, Gruzínsku, Moldavsku, Severnom Macedónsku, Srbsku, Ukrajine, ako aj na vysokých školách v Kosove.
  - Program je určený pre uchádzačov pochádzajúcich z Albánska, Arménska, Azerbajdžanu, Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory, Gruzínska, Moldavska, Severného Macedónska, Moldavska, Srbska, Ukrajiny a Kosova na študijný alebo výskumný pobyt na akreditovaných verejných alebo súkromných vysokých školách alebo v ústavoch národných akadémií vied v dĺžke 1 alebo 2 semestre (5 alebo 10 mesiacov) v krajine V4.

- Štipendium: 2 300 €/semester pre štipendistu a 1 500 €/semester pre prijímajúcu organizáciu za jedného štipendistu.
- Zameranie: štipendijný program je otvorený pre všetky vedné odbory.
- Poznámky: prijímajúca inštitúcia sa musí líšiť od vysielajúcej. Prijímajúca krajina sa musí líšiť od krajiny, v ktorej má uchádzač občianstvo.
- Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 15. marca. Súčasťou výberového konania je osobný pohovor v anglickom jazyku.
- Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/visegrad-scholarship
- **Vyšehradské štipendiá do Archívu Otvorenej spoločnosti (Visegrad Scholarships at Open Society Archives)**
  - Medzinárodný vyšehradský fond v spolupráci s Archívom Otvorenej spoločnosti v Budapešti ponúka štipendiá na výskumné pobyty v Archíve Otvorenej spoločnosti (OSA) v Budapešti, Maďarsko. Štipendiá sú každoročne udelené 12 akademikom, výskumníkom, umelcom a žurnalistom z krajín V4 a 3 uchádzačom z krajín mimo V4, ktorých výskumný projekt je relevantný pre výskumné priority stanovené Fondom a OSA. Zoznam priorít na daný akademický rok je zverejnený na webovej stránke Fondu.
  - Štipendium: 2000 €. Štipendium by malo pokryť cestovné náklady do Budapešti a späť, náklady na stravu a ubytovanie na obdobie 2 mesiacov.
  - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke OSA. Uzávierka na podávanie žiadostí je 25. júla a 15 novembra.
  - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/fellowship-at-osa, www.osaarchivum.org
- **Umelecké pobyty v rámci vizuálneho a zvukového umenia (Visual and Sound Arts Residency)**
  - Pobyty sú určené pre uchádzačov z oblasti vizuálneho a zvukového umenia (vizuálne umenie – performačné umenie, textilné umenie a architektúra; dizajn – móda, kostýmy, šperky, keramika a dizajn nábytku, vizuálna komunikácia; muzika/zvuk – interpretácia, zvuková inštalácia, zvuková performance, komponovanie; video/film/nové médiá/zmiešané médiá – vrátane video inštalácie). Pobyty sa musia zrealizovať v jednej z krajín V4, ale mimo krajiny, v ktorej má uchádzač trvalý pobyt, resp. mimo krajiny, ktorej má občianstvo. Dĺžka pobytu je 3 mesiace.
  - Úspešný uchádzač aj prijímajúca inštitúcia získajú finančnú podporu vo výške 750 €/mesiac (každý projekt je podporený sumou 4 500 €).
  - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 15. októbra.
  - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/visual-and-sound-arts-residency
- **Umelecké pobyty v rámci scénického umenia (Performing Arts Residency)**
  - Cieľom programu je podporovať inováciu, experiment a kreativitu v rámci scénického umenia – nová dráma, moderný tanec, nový cirkus, alternatívne divadlo, vizuálne divadlo atď. Program nie je vhodný pre kamenné divadlá, zabehnuté vystúpenia alebo divadelné festivaly. Pobyty sú určené tak pre individuálnych umelcov, ako aj umelecké skupiny. Uchádzači musia byť občanmi krajín V4. Pobyty sa musia zrealizovať v jednej z krajín V4, ale mimo krajiny, v ktorej má uchádzač/majú uchádzači trvalý pobyt, resp. mimo krajiny, ktorej má/majú občianstvo. Ide o 3-mesačné projekty s minimálne 2-týždenným pobytom v danej prijímajúcej organizácii. Finančnú podporu môžu uchádzači získať raz ročne. Finančná podpora:

- 4 000 € pri individuálnom pobyte: 1 500 € pre prijímajúcu inštitúciu a 2 500 € pre umelca
- 8 000 € pri skupinovom pobyte (3 umelci a viac): 2 500 € pre prijímajúcu inštitúciu a 5 500 € pre umeleckú skupinu
- Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 15. októbra.
- Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/performing-arts-residency
- **Umelecké pobyty v New Yorku (Residencies in New York)**
  - Pobyt je určený umelcom (nie študentom) z oblasti vizuálneho umenia. Z každej krajiny V4 bude vybraný 1 umelec na základe jeho predchádzajúcej práce, potenciálneho prínosu pre rezidenčný program v New Yorku, ako aj potenciálneho prínosu, ktorý môžu získať z pobytu. Dĺžka pobytu je 3 mesiace (v období august – október).
  - Finančná podpora vo výške 4 000 €/projekt je určená na pokrytie životných nákladov, výdavkov na ubytovanie, cestovné a ďalšie výdavky spojené s pobytom.
  - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 1. marca.
  - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/residencies-in-new-york
- **Literárny umelecký program (individuálne rezidenčné pobyty v rámci regiónu V4)**
  - Program podporuje prácu a mobilitu talentovaných literátov; jeho cieľom je vytvoriť platformu na výmenu informácií a podporovať rozvoj a propagáciu literatúry krajín V4. Pobyt je určený spisovateľom beletrie a faktu, básnikom, esejistom, literárnym kritikom, ako aj umeleckým prekladateľom, publicistom a žurnalistom z krajín V4. Dĺžka pobytu je 6 týždňov (1. mája – 12. júna) alebo 3 mesiace (1. septembra – 30. novembra); pobyty sa realizujú na zapojených organizáciách.
  - Finančná podpora: 1 125 €/jarný termín a 2 250 €/jesenný termín. Poplatky za ubytovanie a pracovný priestor hradí daná prijímajúca inštitúcia.
  - Žiadosti sa podávajú on-line na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 30. novembra.
  - Bližšie informácie: www.visegradfund.org/apply/mobilities/literary-residency-program

Bližšie informácie

Medzinárodný vyšehradský fond

Hviezdoslavovo námestie 9, 811 02 Bratislava

tel.: 02/5920 3 811

www.visegradfund.org, visegradfund@visegradfund.org

Otto Kinne Foundation

- Zameranie: environmentalistika
- Cieľová skupina: výskumníci, ktorí vykazujú vysokú mieru odbornosti, z jednej z nasledujúcich krajín: Albánsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Čierna Hora, Estónsko, Gruzínsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Severné Macedónsko, Maďarsko, Moldavsko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Slovenská republika, Slovinsko, Ukrajina
- Poznámky: finančne je podporovaný základný výskum zameraný na ochranu druhov a životného prostredia. Nadácia poskytuje granty na:

1. výskumné projekty
  2. študijné cesty (návšteva renomovaných výskumných inštitútov, účasť na dôležitých vedeckých podujatiach)
  3. zakúpenie prístrojov alebo literatúry
- Žiadosti: nominácie spolu s odporúčacím listom a podkladovými materiálmi dokladujúcimi odbornosť sa doručujú na adresu uvedenú ďalej. Uzávierka nominácií – spravidla 30. septembra.

Bližšie informácie

Dr. Anna F. Pasternak – OKF President

P. P. Shirshov Institute of Oceanology, Russian Academy of Sciences

36 Nakhimovskii prospekt, 117 851 Moscow, Russia

www.int-res.com/ecology-institute/okf, pasternakanna@hotmail.com, angela@int-res.com

UNESCO

UNESCO udeľuje a administruje rôzne štipendiá, študijné a cestovné granty.

Bližšie informácie

Aktuálne ponuky sú zverejňované na webstránke:

<http://www.unesco.org/new/en/unesco/join-us>,

<http://www.unesco.org/new/en/fellowships>

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Slovenská komisia pre UNESCO/Sekretariát SK pre UNESCO

Hlboká cesta 2, 811 04 Bratislava, unesco@mzv.sk, 02/59 78 36 03, 02/59 78 36 15

Program NATO „Veda pre mier a spoločnosť“ (Science for Peace and Security – SPS)

Program „Veda pre mier a bezpečnosť“ (SPS – Science for Peace and Security) podporuje praktickú spoluprácu v oblasti vedy a inovácií prostredníctvom projektov zameraných na bezpečnosť, udržateľnosť životného prostredia a ďalšie vymedzené priority partnerov NATO. Program má ročný rozpočet približne 12 miliónov €. Finančné prostriedky sú určené na projekty spolupráce vedeckých a výskumných inštitúcií, ako aj výcvikových centier z členských krajín NATO s podobnými inštitúciami v partnerských krajinách.

Financované aktivity

Projekty podporené v rámci programu SPS nemusia mať výlučne vedecké zameranie. Projekty však musia mať jasné prepojenie s kľúčovými prioritami NATO, pridanú hodnotu v oblasti bezpečnosti a prínos pre rozvoj vzťahov medzi NATO a jej partnermi. Výhodou je, ak majú projekty veľkú pridanú hodnotu v oblasti verejnej diplomacie. Aktivity financované v rámci programu musia zodpovedať nasledujúcim **kľúčovým prioritám**:

- **podpora vzájomne prospešnej spolupráce v otázkach spoločného záujmu, vrátane snáh o predchádzanie bezpečnostným hrozbám** (boj proti terorizmu; energetická bezpečnosť; kybernetická obrana; obrana proti použitiu rádioaktívnych, biologických, chemických alebo jadrových látok; environmentálna bezpečnosť)
- **podpora operácií a misií NATO**
- **zvyšovanie povedomia o vývoji bezpečnostnej situácie**, vrátane systému včasného varovania a prevencie krízových situácií (vývoj vyspelej technológie na zvyšovanie bezpečnosti, bezpečnosť hraníc a prístavov, detekcia mín a nevybuchnutej munície a ich likvidácia, humánne a sociálne aspekty bezpečnosti)
- **iný projekt jednoznačne zameraný na bezpečnostnú hrozbu** (posudzovaný voči strategickým cieľom NATO)

Podrobný zoznam kľúčových priorít zaradených do konkrétnych kategórií možno nájsť na www.nato.int/cps/en/natolive/85291.htm.

Grantové mechanizmy financovania spolupráce v prioritných oblastiach:

- **viacročné projekty výskumu a vývoja** (Multi-Year research & development projects) – 2- až 3-ročné projekty súvisiace so strategickými cieľmi NATO a relevantné pre kľúčové priority SPS. Žiadosť predkladajú spoločne expert z členského štátu NATO a z partnerskej krajiny, pričom uprednostňované sú projekty, do ktorých je zapojená viac než jedna partnerská krajina a projekty s účasťou mladých výskumníkov
- **školenia** pre výskumníkov a odborníkov z členských a partnerských krajín (Advanced Study Institute, Advanced Training Course) s cieľom sprostredkovať najnovšie poznatky a vývojové trendy v oblastiach relevantných pre NATO v trvaní 5 – 7 pracovných dní
- **workshopy** (Advanced Research Workshops) – granty na usporiadanie odborných workshopov s cieľom zdieľať skúsenosti, názory a hľadanie riešení na bezpečnostné otázky relevantné pre NATO v trvaní 2 – 5 dní

Podávanie žiadostí

Podrobné informácie ku každej schéme a formuláre žiadostí možno nájsť na www.nato.int/cps/en/natolive/87260.htm. Návrhy projektov sa predkladajú prostredníctvom tejto web stránky počas celého roka (spravidla k 3 dátumom uzávierky) a sú podrobené medzinárodnému hodnoteniu. Konečné rozhodnutie o podpore projektu vydajú predstavitelia členských štátov NATO. Záujemcom sa odporúča včasná konzultácia projektových zámerov so Stálou delegáciou SR pri NATO (nato.brussel@mzv.sk). Informácie o programe sú k dispozícii aj v databáze štipendií a grantov SAIA: <https://granty.saia.sk/Pages/ProgramDetail.aspx?Program=574>.

Bližšie informácie

SPS Programme

Emerging Security Challenges Division (ESCD)

NATO HQ, Bd Leopold III

B-1110 Brussels, Belgium

Fax: +32 2 707 42 32

sps.info@hq.nato.int

7. Financovanie z národných zdrojov

V tejto časti nájdete prehľad rôznych typov finančnej podpory (štipendiá, granty) pre študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v rôznych krajinách sveta. Tieto štipendiá a granty sú financované spravidla krajinou, ktorá štipendium ponúka, a môžu sa o ne uchádzať aj slovenskí občania.

Veľká skupina štipendií na študijné, výskumné a prednáškové pobyty jednotlivcov vyplýva z **bilaterálnych dohôd v oblasti vzdelávania, resp. ponúk jednotlivých vlád**. Vo väčšine prípadov na neprijíma žiadosti SAIA, n. o. O výbere štipendistov na tieto pobyty rozhodujú výberové komisie zložené zo zástupcov vysokých škôl, Slovenskej akadémie vied, ako aj Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), prípadne zastupiteľského úradu príslušnej krajiny.

Doktorandi a výskumní pracovníci môžu získať finančnú podporu na svoje mobility aj prostredníctvom grantov na základe **bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci**, ktoré uzatvára MŠVVaŠ SR. V tomto prípade musia vysoké školy/výskumné pracoviská predložiť projekt v spolupráci so svojím zahraničným partnerom. V rámci bilaterálnych výskumných projektov sa schvaľujú finančné prostriedky len na mobility zahraničných doktorandov a výskumných pracovníkov na Slovensku a mobility slovenských doktorandov a výskumných pracovníkov do zahraničia. Pobyty jednej osoby by spravidla nemali prekročiť rozsah dvoch týždňov. (Pozri časť: „Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci“.)

Národný štipendijný program SR poskytuje štipendiá pre študentov, doktorandov a postdoktorandov slovenských vysokých škôl a výskumných organizácií na pokrytie životných nákladov na študijný a/alebo výskumný/umelecký pobyt na vybranej zahraničnej vysokej škole, resp. výskumnom pracovisku v ľubovoľnej krajine sveta.

V neposlednom rade uvádzame aj stručnú informáciu o ďalších možnostiach financovania prostredníctvom slovenských nadácií a fondov.

Národný štipendijný program SR

Vytvorenie Národného štipendijného programu schválila vláda Slovenskej republiky v roku 2005. Národný štipendijný program je financovaný MŠVVaŠ SR a je určený tak pre uchádzačov s trvalým pobytom na Slovensku, ako aj pre uchádzačov zo zahraničia. Vzhľadom na charakter tejto publikácie sa v tejto časti venujeme podpore záujemcov s trvalým pobytom na Slovensku, ktorí chcú absolvovať pobyt v zahraničí (v prípade záujmu o podmienky pre zahraničných uchádzačov nájdete viac informácií na stránke www.scholarships.sk).

Prostredníctvom Národného štipendijného programu (NŠP) je v prípade uchádzačov s trvalým pobytom na Slovensku poskytovaná finančná podpora formou štipendia a cestovného grantu.

Štipendium

Štipendium je určené na pokrytie životných nákladov počas študijného a/alebo výskumného/umeleckého pobytu (napr. stravné, ubytovanie, lokálna doprava) na vybranej zahraničnej vysokej škole, resp. výskumnom pracovisku. Mesačná výška štipendia odráža životné náklady v jednotlivých krajinách a stanovuje sa po konzultácii so zastupiteľským úradom SR s pôsobnosťou pre danú krajinu. Výšku štipendia schvaľuje MŠVVaŠ SR.

O štipendium zo zdrojov NŠP sa môžu uchádzať:

- a) študenti** verejných, súkromných alebo štátnych vysokých škôl v SR, s trvalým pobytom v SR, ktorí v čase poberania štipendia budú na Slovensku študentmi študijných programov 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania alebo v 4. a ďalších rokoch štúdia v študijných programoch, v ktorých je prvý a druhý stupeň spojený do jedného celku, a to s cieľom realizovať:
  - študijný pobyt na zahraničnej vysokej škole v trvaní minimálne 1 semestra (resp. 1 trimestra, ak má zahraničná vysoká škola organizovaný akademický rok na trimestre), maximálne však v trvaní jedného akademického roka,
  - výskumný/umelecký pobyt na zahraničnej vysokej škole, úzko súvisiaci s prípravou diplomovej práce, a to v trvaní minimálne 3 a maximálne 6 mesiacov,
- b) doktorandi** – študenti študijných programov 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, ktorí majú trvalý pobyt v SR, a to s cieľom realizovať študijný a/alebo výskumný pobyt na zahraničnej vysokej škole alebo v inej výskumnej inštitúcii v trvaní 1–10 mesiacov súvisiaci s ich doktorandským štúdiom a jeho zameraním,
- c) postdoktorandi** – vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci pôsobiaci na inštitúcii so sídlom na Slovensku s platným osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj, ktorá nie je obchodnou spoločnosťou, ktorým bol udelený titul PhD. (alebo jeho ekvivalent), pričom k termínu uzávierky na predkladanie žiadostí od udelenia tohto titulu neuplynulo viac ako 10 rokov, a to s cieľom realizovať výskumný pobyt na zahraničnej vysokej škole alebo v inej výskumnej inštitúcii v trvaní 3–6 mesiacov súvisiaci so získaním nových zručností a výsledkov potrebných pre kariérny rast, pričom nevyhnutnou podmienkou pre udelenie štipendia je aj návrat na domácu inštitúciu.

Študenti vysokých škôl musia mať v čase nástupu na štipendijný pobyt ukončené bakalárske štúdium, resp. 6 semestrov štúdia, ak sa štúdium nedelí na 1. a 2. stupeň. Počas štipendijného pobytu na zahraničnej vysokej škole musí byť uchádzač riadnym študentom magisterského/inžinierskeho/doktorského štúdia (2. stupeň vysokoškolského vzdelávania) na slovenskej vysokej škole a po ukončení pobytu sa musí vrátiť a ukončiť štúdium na slovenskej vysokej škole. Študenti, ktorí sú v čase podávania žiadosti v poslednom ročníku bakalárskeho štúdia, musia byť pred nástupom na štipendijný pobyt zapísaní na štúdium študijného programu 2. stupňa (na magisterské/inžinierske/doktorské štúdium) na slovenskej vysokej škole v príslušnom akademickom roku.

Študenti a doktorandi, ktorých štúdium sa realizuje v externej forme, môžu získať štipendium len v prípade, že sú zároveň zamestnancami vysokej školy na Slovensku, SAV, resp. inej externej vzdelávacej inštitúcii v zmysle zákona o vysokých školách, a to na plný pracovný úväzok, a na danú inštitúciu sa vrátia aj po ukončení pobytu.

Štipendia nie sú určené:

- študentom a doktorandom prijatým na celé štúdium 2. alebo 3. stupňa v zahraničí, resp. tým, ktorí celé štúdium mimo SR už realizujú a chcú si jeho časť financovať zo zdrojov NŠP;
- občanom SR študujúcim na zahraničných vysokých školách, ktorí chcú absolvovať pobyt na inej zahraničnej alebo slovenskej škole;
- záujemcom prijatým na pobyt v rámci iných štipendijných programov financovaných z verejných zdrojov (napr. Erasmus+, Medzinárodný vyšehradský fond, CEEPUS, bilaterálne medzivládne dohody a pod.), vrátane záujemcov, ktorí v rámci programu Erasmus+ absolvujú pobyt s nulovým grantom (t. j. štipendisti NŠP nemôžu zároveň absolvovať ten istý pobyt v rámci iného programu, resp. poberať na tento účel ďalšie štipendium z verejných zdrojov; zároveň pri predkladaní žiadosti nemôže byť prijatie na zahraničnú inštitúciu doložené akceptačným/pozývacím listom, ktorý bol vydaný v rámci iného štipendijného programu. Zahraničný pobyt v rámci iného štipendijného programu realizovaný v minulosti však nie je prekážkou pre podanie si žiadosti o štipendium v rámci NŠP);
- študentom a doktorandom, ktorí v rámci tej istej kategórie oprávnených žiadateľov zo zdrojov NŠP už poberali minimálne 3-mesačné štipendium (v prípade viacerých pobytov sa do úvahy berie aj súčet mesiacov za tieto pobyty).

Výška štipendia:

Mesačná výška štipendia sa stanovuje v súlade so životnými nákladmi v jednotlivých krajinách po konzultácii so zastupiteľským úradom SR s pôsobnosťou pre tú-ktorú krajinu. Výšku štipendia schvaľuje MŠVVaŠ SR. Doteraz stanovené a schválené výšky štipendií do vybraných krajín sú zverejnené na <https://www.stipendia.sk/sk/main/podmienky-pre-predkladanie-ziadosti/uchadzaci-zo-sr/vyska-stipendia>.

Cestovný grant

Cestovný grant je finančný príspevok poskytovaný na základe reálne vynaložených nákladov na cestovné, a to maximálne do výšky schválenej výberovou komisiou. Cestovný grant slúži na pokrytie výdavkov oprávnenej osoby na prepravu na miesto pobytu a späť, avšak maximálne do schválenej výšky. Cestovný grant nemusí pokryť celé náklady na cestovné, ale iba ich časť.

O cestovný grant sa možno uchádzať len súčasne so žiadosťou o štipendium v rámci NŠP.

V prípade, že uchádzač má záujem aj o cestovný grant, je potrebné, aby v rámci žiadosti o štipendium uviedol výšku požadovaného cestovného grantu a doložil ju dokladom (napr. cenová kalkulácia cestovnej kancelárie, prepravnej spoločnosti alebo printscreen webovej stránky s relevantnou cenovou ponukou).

Cestovný grant slúži na úhradu cestovných nákladov alebo ich časti v súvislosti s realizáciou študijného a/alebo výskumného/umeleckého pobytu štipendistu na zahraničnej vysokej škole alebo v zahraničnej výskumnej organizácii.

Študenti a doktorandi v externej forme štúdia a postdoktorandi sa môžu uchádzať o cestovný grant (tak ako aj o štipendium NŠP) iba v prípade, ak sú zamestnancami vysokej školy na Slovensku, SAV, resp. inej externej vzdelávacej inštitúcie v zmysle zákona o vysokých školách, a to na plný pracovný úväzok.

Oprávnené výdavky v rámci cestovného grantu môžu predstavovať cestovné náklady na verejnú dopravu (autobus, železničná doprava 2. triedy, letecká doprava ekonomickej triedy) v súvislosti s jednou cestou na miesto realizácie plánovaného pobytu na jeho začiatku a s jednou cestou z miesta tohto pobytu na jeho konci (z cestovného grantu sa nefinancuje MHD). Cestovné náklady sa refundujú po skončení štipendijného pobytu maximálne do výšky schváleného cestovného grantu na základe predložených originálov cestovných a účtovných dokladov. Cestovný doklad musí byť v súlade s nástupom a ukončením štipendijného pobytu.

Podávanie žiadostí o štipendium a cestovný grant

Žiadosť o štipendium a cestovný grant sa podáva iba online na www.stipendia.sk. **Elektronický (on-line) systém na podávanie žiadostí sa otvára najneskôr 6 týždňov pred termínom uzávierky**; až po otvorení systému je možné vyplňať žiadosť.

Žiadosť musí byť podaná v on-line systéme do termínu uzávierky – to znamená, že uchádzač musí online žiadosť vyplniť, vložiť prílohy v predpísanom formáte a odoslať žiadosť tlačidlom „Odoslať“ (žiadosť je možné odoslať len v prípade, že sú vyplnené všetky povinné polia a nahrané všetky povinné prílohy). **Jeden uchádzač si môže k jednému termínu uzávierky podať iba jednu žiadosť.**

Uzávierka na predkladanie žiadostí

- 30. apríla do 16.00 hod. – na pobyty počas nasledujúceho akademického roka
- 31. októbra do 16.00 hod. – na pobyty v letnom semestri prebiehajúceho akademického roka

Bližšie informácie

SAIA, n. o.

Sasinkova 10

812 20 Bratislava 1

tel.: 02/59 30 47 38, 59 30 47 33, 59 30 47 00

fax: 02/59 30 47 01

www.stipendia.sk

Štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád

Slovenská republika má s niekoľkými desiatkami krajín podpísané bilaterálne dohody o spolupráci v oblasti školstva, vzdelávania a kultúry, z ktorých vyplývajú aj rôzne štipendiá, o ktoré sa môžu uchádzať slovenskí občania študujúci a pôsobiaci na slovenských vzdelávacích a výskumných inštitúciách. Okrem týchto bilaterálnych zmlúv však štipendiá vo viacerých prípadoch poskytujú aj individuálne národné vlády. Z celej tejto palety krajín vyberáme tie, kde existujú štipendiá, o ktoré sa môžu uchádzať doktorandi, vysokoškolskí učitelia, umeleckí pracovníci vysokých škôl, resp. výskumníci.

Krajiny

Belgicko	Chorvátsko	Moldavsko	Srbsko
Bielorusko	India	Nemecko	Švajčiarsko
Bulharsko	Izrael	Poľsko	Taliano
Česká republika	Japonsko	Rakúsko	Turecko
Čína	Južná Kórea	Rumunsko	Ukrajina
Egypt	Kazachstan	Rusko	USA
Francúzsko	Maďarsko	Severné Macedónsko	
Grécko	Mexiko	Slovinsko	

Podrobnejšie informácie o jednotlivých štipendiách a ich cieľových skupinách v rámci vyššie uvedených krajín nájdete v kapitole 6 „Prehľad štipendií podľa krajín“.

Finančné podmienky

Vo všeobecnosti platí, že prijímajúca krajina hradí pobytové náklady. Výška štipendia, ako aj podmienky pre získanie štipendia závisia od krajiny a od typu štipendia. V prípade získania štipendia MŠVVAŠ SR hradí do niektorých krajín cestovné a poskytne príplatok k štipendiu tým uchádzačom, ktorí v čase nástupu na pobyt pôsobia v rezorte školstva.

Žiadosti

Proces predkladania žiadostí v prípade štipendií na základe bilaterálnych dohôd môže byť rôzny, a to s ohľadom na ustanovenia bilaterálnych zmlúv a programov spolupráce. V prípade tých štipendií, kde zber žiadostí a výber štipendistov zabezpečuje priamo SAIA, n. o., je potrebné žiadosť s požadovanými podkladovými materiálmi vložiť online na stránke www.saia.sk a vybrané požadované materiály predložiť osobne alebo zaslať doporučenou poštou (platí dátum poštovej pečiatky) na adresu SAIA, n. o., resp. na adresu uvedenú pri štipendijnej ponuke. V prípade iných štipendií sa predkladajú žiadosti priamo zahraničnej alebo inej určenej organizácii. Presný postup a zoznam podkladových materiálov je dostupný na stránke www.saia.sk.

Blížšie informácie

SAIA, n. o.

Sasinkova 10, 812 20 Bratislava 1

tel.: 02/59 30 47 00, 59 30 47 11, fax: 02/59 30 47 01

email: saia@saia.sk

www.saia.sk

Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci

Cieľom spolupráce je podpora účasti vedcov a expertov na spoločných projektoch. Pre spoluprácu nie sú definované žiadne prioritné výskumné oblasti. Predkladať možno návrhy projektov zo všetkých oblastí výskumu a vývoja na základe spoločných výskumno-vývojových aktivít.

Spolupracujúci partneri z výskumno-vývojových organizácií na oboch stranách vypracujú spoločne obsahovo totožné projekty. Spoločné projekty sa realizujú prostredníctvom výmeny osôb a informácií.

V rámci bilaterálnych projektov schválených zmluvnými stranami sú možné tieto činnosti:

- výmena vedcov a expertov na realizáciu vedecko-technickej spolupráce
- výmena vedcov a expertov na konzultácie, sympóziá a špeciálny výskum
- realizácia a podpora spoločných podujatí s možnosťou vzájomného poskytovania si vedeckého materiálu, vedeckých prístrojov a vybavenia
- výmena vedecko-technických informácií, dokumentácie a publikácií

Finančná podpora sa poskytuje výhradne na mobilitu vedeckých pracovníkov (pobytové a cestovné náklady a náklady na ubytovanie). Vo väčšine prípadov je každoročne možné napláňovať krátkodobé pobyty, spravidla max. 2 x 14 dní/rok.

Cieľová skupina

Návrhy projektov môžu podávať fyzické a právnické osoby pôsobiace v oblasti výskumu a vývoja v SR v rámci verejného i súkromného sektora, zapojené do riešenia dohodnutého výskumného programu formou existujúcich podporených projektov.

Žiadosti

Za koordináciu medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce zodpovedá Sekcia vedy a techniky MŠVVaŠ SR. Administratívne zabezpečuje výber a realizáciu projektov Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV). Aktuálne výzvy na podávanie projektov na základe uzavretých zmlúv vypisuje APVV v spolupráci so Sekciou vedy a techniky MŠVVaŠ SR. Znenie výzvy spolu s metodickým pokynom a vzorovým formulárom sú zverejňované na stránke www.apvv.sk/grantove-schemy.html. Každý projekt musí mať jedného zodpovedného riešiteľa na každej strane. Návrh projektu musí byť predkladaný súčasne v SR slovenským žiadateľom a zahraničným žiadateľom v danej krajine. Posudzované sú len návrhy projektov podané súčasne oboma zúčastnenými stranami. Schvaľovanie projektov vykonávajú vždy príslušné zmiešané komisie na základe výsledkov hodnotiaceho procesu v každej krajine.

Krajiny, s ktorými má SR uzavreté bilaterálne dohody o vedecko-technickej spolupráci
(www.minedu.sk/bilateralna-spolupraca/)

Argentína	India	Poľsko	Španielsko
Bulharsko	Japonsko	Portugalsko	Taliansko
Česká republika	Juhoafrická republika	Rakúsko	Ukrajina
Čína	Keňa	Rumunsko	USA
Egypt	Kórejská republika	Rusko	
Francúzsko	Litva	Slovinsko	
Grécko	Maďarsko	Srbsko	

Bližšie informácie

Agentúra na podporu výskumu a vývoja
Mýtna 23, 811 07 Bratislava
tel.: 02/57 20 45 01
www.apvv.sk

Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu vedeckým a odborným pracovníkom

Príspevok na tvorivú zahraničnú cestu zahŕňa výhradne financovanie cestovných nákladov. Poskytuje sa na rozšírenie znalostí, získanie potrebného materiálu na ďalšiu tvorivú prácu, publikovanie a oboznamovanie vedeckej verejnosti na medzinárodných stretnutiach vedcov a na individuálnych študijných cestách. Výška príspevku závisí od vzdialenosti cieľovej krajiny:

- zámorské a ázijské krajiny – do výšky 800 €
- európske krajiny a Turecko – do výšky 400 €
- susedné krajiny – do výšky 65 €

O príspevok možno požiadať raz za dva roky, pričom prednosť majú žiadatelia, ktorým ešte príspevok na cestu nebol poskytnutý.

Špeciálna podpora sa vzťahuje na mladých vedcov vo veku do 35 rokov, a to ako pomoc pri nadväzovaní a prehĺbovaní kontaktov a spolupráce v zahraničí, do výšky 1000 € na hradenie cestovných a pobytových nákladov spojených s účasťou na vedeckom podujatí, resp. študijnom alebo pracovnom pobyte v zahraničí.

Cieľová skupina

Vedecký pracovník, odborný pracovník.

Žiadosti

Uzávierka podávania žiadostí je priebežne a žiadosti sú vyhodnocované mesačne (okrem júla a augusta).

Bližšie informácie

Sekcia pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu
www.litfond.sk, http://litfond.sk/index.php/kategoria/artikel/formy_podpornej_cinnosti6/

Nadácia Tatra banky – Grantový program Študenti do sveta

Granty v max. výške 5 000 € sú poskytované na pokrytie časti nákladov spojených so zahraničnými študijnými pobytmi (dva semestre), letnými školami, stážami a výskumnými pobytmi na niektorých z renomovaných univerzít v zahraničí.

Zameranie

Všetky vedné odbory.

Cieľová skupina

Študenti denného štúdia do 30 rokov (od 2. ročníka, vrátane doktorandov).

Žiadosti

Uzávierka žiadostí je spravidla v apríli.

Bližšie informácie

www.nadaciatatrabanky.sk/index.php/grantove-programy/studenti-do-sveta/

8. Prehľad štipendií podľa krajín

V tejto kapitole sa nachádza **prehľad štipendií zoradených podľa krajín v abecednom poradí**. Sú tu zaradené štipendiá a granty na rôzne typy pobytov do 61 krajín sveta. Štipendiá a granty v tejto časti rozdeľujeme do niekoľkých kategórií: štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd v oblasti vzdelávania, štipendiá vlády konkrétnej krajiny, granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci. Ponuky jednotlivých organizácií, nadácií a výskumných pracovísk sú uvedené v kategórii Iné. Ak je ponuka týchto organizácií obširnejšia, venovali sme jej pri danej krajine špeciálnu kategóriu. K jednotlivým národným ponukám zväčša zaraďujeme aj odkazy na štipendiá a granty v rámci rôznych európskych a medzinárodných programov, ktoré sú k dispozícii pre danú krajinu.

Pri každej štipendijnej ponuke v tejto časti sme sa snažili uviesť informáciu o **odbornom zameraní** študijného/výskumného/prednáškového pobytu, **cieľovej skupine**, na ktorú sa štipendium vzťahuje (absolvent vysokej školy, doktorand, postdoktorand, vysokoškolský učiteľ alebo výskumný pracovník), **podmienkach** a požiadavkách na uchádzača. Detaily o pobyte a type ponúkaných programov sme špecifikovali v **poznámkach**. V časti **žiadosti** uvádzame informáciu o uzávierkach podávania žiadostí, ktoré sa zväčša pravidelne opakujú. Taktiež prinášame informáciu o mieste, kam má uchádzač zaslať svoju žiadosť o štipendium – či žiadosť poslať SAIA, n. o., inej organizácii na Slovensku alebo priamo na adresu organizácie v zahraničí. Snažíme sa v skratke informovať aj o podkladových materiáloch, z ktorých žiadosť pozostáva. V časti **bližšie informácie** poskytujeme adresy a kontaktné údaje, ale predovšetkým webové stránky, kde sú zverejnené podrobnejšie informácie o štipendijnej ponuke.

ALBÁNSKO

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

ARMÉNSKO

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)

AUSTRÁLIA

Štipendia austrálskej vlády Destination Australia

Nový štipendijný program austrálskej vlády Destination Australia ponúka štipendium 15 000 AUD/rok pre študentov na inštitúciách terciárneho vzdelávania sídliaich v tzv. regionálnej Austrálii (www.nationalmap.gov.au). O štipendium sa môžu uchádzať študenti prijatí na oprávnenú inštitúciu terciárneho vzdelávania, ktorá riadi proces uchádzania sa o štipendium podľa vlastných pravidiel.

- Zameranie: všetky vedné odbory.
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ štúdia, absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: stanovuje vzdelávacia inštitúcia
- Žiadosti: prijímajú oprávnené vzdelávacie inštitúcie
- Bližšie informácie:

<https://internationaleducation.gov.au/Scholarships/Pages/Scholarships-landing.aspx>

Štipendium na doktorandské štúdium na univerzite MONASH

Univerzita Monash, jedna z najlepších univerzít Austrálie poskytuje štipendia na magisterské a doktorandské štúdium.

- Zameranie: všetky vedné odbory.
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ štúdia, absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: stanovené jednotlivými štipendijnými programami, štipendium sa pohybuje v závislosti od štipendijného programu od 27 872 do 33 666 AUD/rok
- Žiadosti: uzávierky 31. 3. a 31. 8., podávanie online:

<https://www.monash.edu/graduate-research/future-students/apply>

- Bližšie informácie:

<https://www.monash.edu/graduate-research/future-students/scholarships>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

AZERBAJDŽAN

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)

BELGICKO

Dohoda o spolupráci medzi vládou SR a vládou Francúzskeho spoločenstva a vládou Valónskeho regiónu

Letný kurz francúzštiny ako cudzieho jazyka

- Zameranie: všeobecná francúzština/didaktika francúzskeho jazyka/francúzština pre medzinárodné vzťahy
- Cieľová skupina: študent, učiteľ/budúci učiteľ francúzskeho jazyka/pracovník verejnej správy, diplomat
- Podmienky: francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendiá excelentnosti WBI

Výskumný pobyt trvajúci najmenej jeden rok alebo 1 až 3 mesačný výskumný pobyt?

- Zameranie: prioritné oblasti sú transport a logistika, strojárstvo, vedy o živote, agro-potravinársky priemysel, aeronautika – kozmonautika, prípustné sú aj ostatné študijné odbory z iných vedných disciplín (humanitné, aplikované a iné)
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Žiadosti: uzávierka: na dlhodobý pobyt spravidla 1. marca, na krátkodobý pobyt spravidla vo februári, v máji a v októbri
- Bližšie informácie: l.delcourte@wbi.be, www.wbi.be/fr/inwbi#.WP124dKLTIU

NATO – interné stáže

- Zameranie: politické vedy, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá, ekonómia, financie, ľudské zdroje, informačné technológie, webový alebo grafický dizajn, knižničné vedy, aeronautika, technika, médiá alebo žurnalistika, cudzie jazyky (ruština, arabčina)
- Cieľová skupina: študent (ukončené aspoň 2 roky štúdiá) alebo absolvent VŠ (titul získaný max. do 12 mesiacov)
- Podmienky: dobrá znalosť jedného z dvoch oficiálnych jazykov NATO (angličtina, francúzština), praktická znalosť druhého jazyka je vítaná; občan členských krajín NATO (vrátane Slovenska), vek od 21 rokov (v čase nástupu na stáž); získanie bezpečnostnej previerky
- Poznámky: výška odmeny je 800 eur mesačne (nie je vyňatá zo zdaňovania) a cestovné
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.nato.int/cps/en/natolive/71157.htm

10-mesačné postgraduálne štúdium na College of Europe

- Zameranie: postgraduálne štúdium v oblasti európskych štúdií, medzinárodných vzťahov, ekonomie, európskeho práva a verejnej správy v Brugách (Belgicko) alebo v Natoline (Poľsko)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ do 30 rokov (v čase nástupu)
- Podmienky: dobrá znalosť anglického a francúzskeho jazyka
- Poznámky: prijatie na štúdium nie je automaticky spojené s pridelením štipendia, ktoré majú možnosť získať vynikajúci študenti. Slovenskí študenti sa môžu uchádzať o štipendium v rámci dvoch schém: Štipendium pre študentov z krajín strednej a východnej Európy (platí len pre Bruggy) a Štipendium pre občanov členských štátov EÚ, ktorí sa zaujímajú o európsku susedskú politiku (platí pre Bruggy aj Natolin)

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla 15. januára
- Bližšie informácie: www.coleurope.eu

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Belgicko www.euraxess.be

BIELORUSKO

Dohoda o spolupráci medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Bieloruskej republiky

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; bieloruský alebo ruský jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Kurz bieloruského jazyka

- Zameranie: bieloruský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy bieloruského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

BOSNA A HERCEGOVINA

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)

- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Bosna a Hercegovina www.euraxess.ba

BRAZÍLIA

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

BULHARSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Bulharskej republiky

1-až 10-mesačný postgraduálny a výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; bulharský jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk potvrdený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz bulharského jazyka

- Zameranie: bulharský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy bulharského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Bulharsko www.euraxess.bg

CYPRUS

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Cyprus www.euraxess.org.cy

ČESKÁ REPUBLIKA

Protokol medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy ČR o spolupráci v oblasti vzdelávania, mládeže a športu

Študijný alebo výskumný pobyt (3 – 10 mesiacov)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list
- Poznámky: nevyžadujú sa preklady dokladov o vzdelaní, česká prihláška sa vyplňa po slovensky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letná škola slovanských štúdií

- Zameranie: slovanské štúdiá
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ v oblasti humanitných vied
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 mesiac; nevyžadujú sa preklady dokladov o vzdelaní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Prednáškový a výskumný pobyt

- Zameranie: všetky odbory; ide o štipendium na realizáciu prednáškových a výskumných pobytov na verejných vysokých školách alebo vo vedeckých a výskumných inštitúciách a organizáciách pôsobiach v ČR
- Cieľová skupina: akademický, vedecký a výskumný pracovník (nie doktorand)
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 – 14 dní; vyžaduje sa akceptačný (pozyvací) list z hostiteľskej univerzity. Prijímajúca strana hradí ubytovanie a stravné a vreckové vo výške 500 Kč na deň.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je priebežne počas kalendárneho roka v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

CERGE-EI – doktorandské štúdium v oblasti ekonómie

- Zameranie: teoretická a aplikovaná ekonómia
- Cieľová skupina: absolvent VŠ

- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka (doložená certifikátom); ekonomické vzdelanie je výhodou, nie je však povinné; solídne matematické znalosti sú výhodou
- Poznámky: ponúkaný program na „The Center for Economic Research and Graduate Education and the Economic Institute (CERGE-EI)“ je doktorandské štúdium, akreditované v ČR a USA; program je 4-ročný, počas 2. časti programu sa realizuje pobyt v partnerských inštitúciách v Západnej Európe a USA; vybraní uchádzači sa zúčastnia prípravného kurzu v júli a auguste. Uchádzači prijatí na doktorandské štúdium CERGE-EI môžu získať štipendium na celé štúdium v plnej výške a finančný príspevok na životné náklady.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla koncom apríla.
- Bližšie informácie: www.cerge-ei.cz/phd-admissions/welcome

Fellowship Josefa Dobrovského

- Zameranie: české kultúrne dedičstvo (český jazyk, literatúra, dejiny, kultúrna história)
- Cieľová skupina: vedecký pracovník (bohémista)
- Poznámky: cieľom je podporiť výskum českého kultúrneho dedičstva vo svete, uľahčiť a zintenzívniť spoluprácu českých a zahraničných výskumníkov
- Žiadosti: žiadosti predkladajú riaditelia hostiteľských vedeckých pracovísk Akadémie vied ČR priebežne
- Bližšie informácie: www.avcr.cz

AIPES: letný kurz v oblasti politickej ekonómie

- Zameranie: Americký inštitút pre politické a ekonomické systémy (The American Institute on Political and Economic Systems – AIPES), umožňuje každoročne získať čiastočné štipendiá na medzinárodný letný kurz v oblasti politickej ekonómie, ktorý sa koná v anglickom jazyku v Prahe
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: predkladajú online k 31. januáru a 1. aprílu.
- Bližšie informácie: www.tfasinternational.org/aipes

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 97)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Česká republika www.euraxess.cz

ČIERNA HORA

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)

- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Čierna hora www.euraxess.me

ČÍNA

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva ČĽR v oblasti vzdelávania

Ročný študijný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory (prioritne sinológia), študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list (nesinológovia); čínsky jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk; súčasťou pobytu môže byť aj jazyková príprava
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o., súčasťou výberu je aj osobný pohovor
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Ročný pobyt pre vedeckých a pedagogických pracovníkov vysokých škôl

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list (nesinológovia); znalosť čínskeho jazyka alebo iného svetového jazyka dohodnutého s prijímajúcou organizáciou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Štipendium čínskej vlády – EU program

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vynikajúce študijné výsledky, výborné predpoklady na doktorandské štúdium
- Poznámky: štipendium je poskytované na 3 roky (výnimočne na 4 roky)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.chinamission.be/eng/zglx/

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 97)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

DÁNSKO

Dánska agentúra pre medzinárodné vzdelávanie

Letné kurzy dánskeho jazyka a kultúry

- Zameranie: dánsky jazyk a kultúra
- Cieľová skupina: postgraduálny študent, mladý výskumník
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.ufm.dk
<https://ufm.dk/en/research-and-innovation>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Dánsko www.euraxess.dk, portál Faerské ostrovy www.euraxess.fo

EGYPT

Program spolupráce v oblasti školstva a vedy medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vysokého školstva a vedeckého výskumu Egyptskej arabskej republiky

3- až 5-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list (nepredkladajú študenti arabistiky); arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Krátkodobý vedecký pobyt (max. 10 dní)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva priebežne, minimálne 5 mesiacov pred začatím pobytu v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

2- až 6-mesačný dlhodobý vedecký pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu

- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývací list; arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Kurz arabského jazyka

- Zameranie: arabský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy arabského jazyka
- Poznámky: kurz sa uskutočňuje počas akademického roka v Arabskom vzdelávacom centre; trvanie kurzu je 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

ESTÓNSKO

DORA Plus – štipendiá pre hosťujúcich doktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: Hosťujúci doktorand musí byť zapísaný na doktorandské štúdium na akreditovanej organizácii v domovskej krajine a musí sa zaviazat', že po skončení štipendijného pobytu bude pokračovať v doktorandskom štúdiu v domovskej organizácii.
- Poznámky: dĺžka pobytu je 1 až 10 mesiacov
- Žiadosti: predkladá prijímajúca univerzita zapojená do programu (1. marec, 1. jún, 1. september, 1. október, 1. december)
- Bližšie informácie: <http://haridus.archimedes.ee/en/dora-plus-programme>

Estophilus – štipendiá pre doktorandov a postdoktorandov

- Zameranie: štúdium tém súvisiacich s Estónskom, prípadne zber materiálu na napísanie práce na tému súvisiacu s Estónskom
- Cieľová skupina: doktorand, absolvent doktorandského štúdia
- Podmienky: znalosť estónskeho jazyka je výhodou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: <http://haridus.archimedes.ee/en/estophilus-scholarship>

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v máji
- Bližšie informácie: <http://www.studyinestonia.ee/en/doctoral-degree-scholarships>

Iné

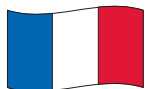
- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Estónsko www.euraxess.ee

FÍNSKO**Štipendium EDUFI (EDUFI Fellowship)****3- až 12-mesačný výskumný pobyt pre doktorandov**

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na univerzite podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne; žiadosť podáva fínsky partner na EDUFI (Finnish National Agency for Education) 5 mesiacov pred plánovaným pobytom
- Bližšie informácie: <https://www.oph.fi/en/development/edufi-fellowship>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Fínsko www.euraxess.fi

FRANCÚZSKO**Štipendiá francúzskej vlády na základe Dohody v oblasti školstva, jazykového vzdelávania, univerzitnej a vedeckej spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Francúzskej republiky****1- až 6-mesačné výskumné štipendiá**

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na univerzite alebo vedeckom pracovisku podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ alebo vedecký pracovník
- Podmienky: pozývaci list z prijímajúcej organizácie; znalosť francúzskeho jazyka (v prípade výskumu iný dohodnutý jazyk na základe súhlasu vedúceho výskumu)
- Poznámky: v prípade doktoranda platí, že doktorand študuje aj ukončuje doktorandské štúdium na slovenskej univerzite. Štipendium sa nevzťahuje na jazykové študijné pobyty.
- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok býva spravidla v marci na Veľvyslanectve Francúzskej republiky. S uchádzačmi je aj osobný pohovor v apríli. Výsledky sú zverejňované v máji.
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR: <https://institutfrancais.sk/>, martina.saganova@diplomatie.gouv.fr

Thèse en cotutelle – doktorandské štúdium na dvoch univerzitách

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na univerzite alebo vedec-kom pracovisku podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: znalosť francúzskeho jazyka (prípadne anglického jazyka na základe súhlasu francúzskeho školiteľa), každý uchádzač musí k žiadosti o štipendium pripojiť list od oboch vedúcich doktorandskej práce, v ktorom sa zaväzujú viesť doktoranda počas troch rokov
- Poznámky: doktorandské štúdium sa realizuje na dvoch univerzitách – na Slovensku a vo Francúzsku. Počas troch rokov strávi doktorand v rámci každého roka 6 mesiacov na jednej a 6 mesiacov na druhej univerzite. V priebehu troch šesťmesačných pobytov vo Francúzsku má doktorand udelené štipendium francúzskej vlády. Doktorand získava diplom z oboch univerzít.
- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok býva spravidla v marci na Veľvyslanectve Francúzskej republiky. S uchádzačmi je aj osobný pohovor v apríli. Výsledky sú zverejňované v máji.
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR:
<https://institutfrancais.sk/>, martina.saganova@diplomatie.gouv.fr

Odborné vzdelávacie kurzy v oblasti verejnej správy na École National d'Administration v Paríži

- Cieľová skupina: zamestnanci verejnej správy
- Zameranie: medzinárodná spolupráca, diplomacia, globálne a európske otázky, právny štát a občianske práva, štátna reforma, financie, samospráva
- Dĺžka pobytu: 2 – 4 týždne
- Podmienky: pracovník verejnej správy, držiteľ diplomu 2. stupňa VŠ/rovnocenného diplomu potvrdzujúceho absolvovanie 4 roky vyššieho vzdelávania, minimálne 3 roky pracovných skúseností, nominácia vládou/zamestnávateľom, dobré znalosti francúzskeho jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári a v júni; žiadosti prijíma Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku
- Bližšie informácie: www.ena.fr/fre/content/location/1278/full

Eiffelove štipendia excelentnosti

- Zameranie: inžinierstvo, matematika, fyzika, chémia, vedy o živej prírode (life sciences), bio a nanotechnológie, vedy o životnom prostredí, informačné a komunikačné vedy, ekonómia a manažment, právo, politické vedy, medzinárodné vzťahy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: maximálna doba poberania štipendia pre doktorandov je 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla od septembra do januára
- Bližšie informácie: www.campusfrance.org/en/eiffel

Študijné a výskumné pobyty na École Normale Supérieure v Cachan

- Zameranie: matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, aplikovaná fyzika, strojárské inžinierstvo, stavebné inžinierstvo, elektrotechnické inžinierstvo, sociológia, história, ekonómia, právo a riadenie podnikov, učiteľstvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: dĺžka pobytu min. 6 mesiacov, max. 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <http://www.ens.fr>

Štipendia mesta Paríž „Research in Paris“ na výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, vedecký pracovník
- Poznámky: pobyt sa uskutoční v parížskych laboratóriách
- Žiadosti: výzva býva spustená spravidla od januára do marca
- Bližšie informácie: www.paris.fr v časti Professionnels

CNES (Národné stredisko astronomického výskumu)

Doktorandské štúdium, postdoktorandský výskum

- Zameranie: inžinierstvo (orbitálne a vesmírne systémy pre transport), vedy o vesmíre, Zemi, mikrogravitácii
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: ukončené magisterské/doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 rok, doktorandi majú možnosť ho predĺžiť dvakrát, postdoktorandi jedenkrát
- Žiadosti: uzávierka prihlášok je spravidla koncom marca
- Bližšie informácie: www.cnes.fr

IFREMER (Francúzsky vedecký inštitút pre výskum mora)

Štipendia na doktorandské štúdium

- Zameranie: podľa návrhu tém inštitútu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: ukončené vysokoškolské vzdelanie ekvivalentné titulu Master 2, umožňuje prijatie na 3. stupeň štúdia
- Poznámky: trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: <https://www.ifremer.fr/Accueil-de-doctorants-et-de-post-doctorants>

Štipendia na postdoktorandský výskumný pobyt

- Zameranie: podľa návrhu tém inštitútu
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: vek do 35 rokov; ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie podpory je 12 mesiacov s možnosťou predĺženia o 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v septembri
- Bližšie informácie: <https://www.ifremer.fr/Accueil-de-doctorants-et-de-post-doctorants>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Francúzsko www.euraxess.fr/en

GRÉCKO

Program spolupráce v oblasti školstva a kultúry medzi Slovenskou republikou a Helénskou republikou

5- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; grécky, anglický alebo francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Krátkodobý prednáškový alebo výskumný pobyt (10 dní)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; grécky, anglický alebo francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz modernej gréčtiny

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, pedagogický pracovník VŠ
- Podmienky: základy gréckeho jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendia Onassisovej nadácie pre cudzincov

- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ, umelec, postgraduálny študent, prekladateľ gréckej literatúry, učiteľ gréčtiny na základnej a strednej škole
- Podmienky: v závislosti od typu programu
- Poznámky: Štipendia sa poskytujú na študijné a výskumné pobyty v nasledujúcich oblastiach: humanitné vedy (filológia, literatúra, lingvistiká, teológia, história, archeológia, filozofia, pedagogika, psychológia), sociálne vedy (politické vedy, sociológia, medzinárodné a európske vzťahy, vrátane práva); ekonomické vedy (finančníctvo, verejné financie) a umenie (vizuálne umenie, hudba, tanec, divadlo, fotografia, film, nové médiá)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://www.onassis.org/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)

- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Grécko www.euraxess.gr

HOLANSKO

Výskumné štipendiá Únie holandského jazyka (Nederlandse Taalunie)

- Zameranie: holandské štúdiá
- Cieľová skupina: študent a doktorand
- Podmienky: Cieľom pobytu je výskum v rámci záverečnej práce. Štipendijný fond nepodporuje postdoktorandské projekty.
- Poznámky: Štipendiá sú určené na výskumný pobyt (maximálne 6 mesiacov).
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva 1. február (každoročne). Žiadosť sa podáva v holandčine
- Bližšie informácie: <http://taalunieversum.org/inhoud/dutch-worldwide/114-scholarship-fund-research>

Letný kurz medzinárodného verejného alebo súkromného práva

- Zameranie: právo
- Cieľová skupina: študent práva (ukončených 8 semestrov), absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický alebo francúzsky jazyk
- Poznámky: kurz prebieha na Hague Academy of International Law
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.hagueacademy.nl
<https://www.hagueacademy.nl/programmes/summer-courses/scholarships/>

Medzinárodný trestný súd v Haagu

- Zameranie: právo
- Cieľová skupina: študent posledného ročníku a absolvent
- Podmienky: výborné akademické výsledky
- Poznámky: Medzinárodný trestný súd v Haagu umožňuje kandidátom s vynikajúcimi akademickými výsledkami absolvovať 3- až 6-mesačnú stáž v niektorom z orgánov súdneho dvora.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva podľa aktuálnej ponuky
- Bližšie informácie: www.icc-cpi.int/internships-and-visiting-professionals

Letný kurz pre právnikov so zameraním na medzinárodné právo

- Zameranie: právo
- Cieľová skupina: absolvent práva vo veku od 24 do 45 rokov so skúsenosťami v oblasti medzinárodného práva
- Podmienky: výborné akademické výsledky
- Poznámky: The United Nations International Law Fellowship Programme poskytuje každoročne štipendium na 6-týždňovú letnú odbornú školu v holandskom Haagu. Odborná škola sa spravidla v párnom roku koná vo francúzskom a v nepárnom roku v anglickom jazyku.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva pravidla v decembri/januári
- Bližšie informácie: <http://legal.un.org/poa/ilfp/application.html>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Holandsko www.euraxess.nl

CHORVÁTSKO
Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vedy, vzdelávania a športu Chorvátskej republiky
Výskumný pobyt (min. 1 mesiac)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand.
- Podmienky: akceptačný list; chorvátsky alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz chorvátskeho jazyka

- Zameranie: chorvátsky jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy chorvátskeho jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Prednáškový pobyt VŠ učiteľov chorvátskeho a slovenského jazyka?

- Zameranie: chorvátsky jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ slovenského jazyka a literatúry a chorvátskeho jazyka a literatúry
- Podmienky: akceptačný (pozyvací) list, odborný program
- Poznámky: Prijímajúca strana poskytuje bezplatné ubytovanie hotelového typu a stravné a vreckové (170 HRK/deň)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Chorvátsko www.euraxess.hr

INDIA

Inštitút hindského jazyka v Agre

Ročný jazykový kurz hindského jazyka

- Zameranie: hindský jazyk
- Cieľová skupina: občan SR
- Podmienky: 12 rokov ukončenej školskej dochádzky; vek od 21 do 35 rokov; dobrá znalosť angličtiny, základy hindčiny (jazyková úroveň A2)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Program Indickej technickej a ekonomickej spolupráce (ITEC)

Odborný kurz (min. 2 týždne)

- Zameranie: napr. anglický jazyk, manažment, webový dizajn, telekomunikácie, IT kurzy atď.
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ, zamestnanec štátnej alebo verejnej správy, obchodnej alebo priemyselnej komory, neziskovej organizácie
- Podmienky: VŠ vzdelanie; aktívna znalosť anglického jazyka; zdravotná spôsobilosť (špecifické podmienky sa líšia v závislosti od konkrétneho kurzu)
- Poznámky: zoznam kurzov je na <http://itec.mea.gov.in>, uchádzač si musí vybrať jeden z ponúkaných kurzov (musí si zistiť, či kurz spadá do štipendijného programu ITEC)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne, minimálne 4,5 mesiaca pred začiatkom kurzu v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

INDONÉZIA

Program indonézskej vlády Dharmasiswa

- Zameranie: štúdium indonézskeho jazyka, tradičného tanca, tradičnej hudby a indonézskeho remesla
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vek do 35 rokov; aktívna znalosť anglického jazyka
- Poznámky: uchádzač si môže vybrať miesto štúdia na niektorej z univerzít zapojených do programu (v roku 2019 ich bolo 71); v ponuke sú 2 programy: ročný štipendijný program na štúdium indonézskeho jazyka a umenia: tradičný tanec, tradičná hudba a indonézske remesla (Regular 1 Year Darmasiswa RI Scholarship Program) alebo 6-mesačný štipendijný program na štúdium indonézskeho jazyka (Regular 6 Months Darmasiswa RI Scholarship Program).

- Žiadosti: uzávierka pre podávanie žiadostí o štipendium je spravidla vo februári na Indonézskom veľvyslanectve v Bratislave
- Bližšie informácie: www.indonesia.sk

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

ISLAND

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Island www.euraxess.is

IZRAEL

Program spolupráce medzi vládou SR a vládou Štátu Izrael v oblasti kultúry, školstva a vedy

8-mesačný študijný alebo výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; angličtina alebo hebrejčina; vek do 35 rokov; ďalšie podmienky stanovené univerzitou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla novembri v SAIA, n. o.; výber prebieha formou osobného pohovoru
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letný kurz modernej hebrejčiny

- Zameranie: moderná hebrejčina
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand
- Podmienky: základy hebrejčiny alebo ivritu a anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v SAIA, n. o.; výber prebieha formou osobného pohovoru
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Izrael www.euraxess.org.il

ÍRSKO

Walsh Fellowships Scheme – výskumný program pre doktorandov

- Zameranie: poľnohospodárstvo, potravinárstvo, ekonomika poľnohospodárstva a potravinárstva, rozvoj vidieka, vidiecke prostredie a lesníctvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: štipendium sa najskôr udeľuje na rok s možnosťou predĺženia na 3 roky na získanie titulu PhD.; študijný pobyt sa realizuje na rôznych inštitútoch írskoho Úradu pre rozvoj poľnohospodárstva a potravinárstva Teagasc; projekt musí zodpovedať prioritám výskumného programu inštitútu,
- Žiadosti: žiadosť podáva zamestnanec inštitúcie v spolupráci s pracovníkom úradu, žiadosti od individuálnych uchádzačov sa neprijímajú
- Bližšie informácie: www.teagasc.ie

Spoločnosť pre výskum rakoviny (Biomedical Research Scholarship Programme)

- Zameranie: lekárske vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: štipendium na celé doktorandské štúdium (4 roky) v oblasti výskumu rakoviny
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://www.cancer.ie/cancer-research/researchers-hub>

Štipendium Hardiman na doktorandské štúdium (The Hardiman Research Scholarships)

Írska národná univerzita v Galway (NUI – National University of Ireland, Galway) ponúka občanom EÚ Hardimanove výskumné štipendiá na doktorandské štúdium

- Zameranie: biomedicínske a inžinierske vedy, informatika, fyzikálne a počítačové vedy, environmentálne a oceánografia, energetika, aplikované spoločenské vedy a verejná politika, humanitné vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: štipendium na 4-ročné doktorandské štúdium 16 000 EUR/rok plus poplatky za štúdium
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí obvykle v novembri
- Bližšie informácie: <http://www.nuigalway.ie/hardiman-scholarships/>

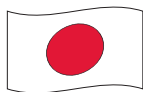
Štipendium írskej vlády na doktorandské štúdium (Government of Ireland Postgraduate Scholarship Scheme)

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa, doktorand
- Poznámky: štipendium na riadne (celé) doktorandské štúdium (max. 4 roky), min. 16 000 EUR – max. 24 000 EUR/rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí obvykle v novembri
- Bližšie informácie: <http://research.ie/funding/goipg/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)

- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Írsko www.euraxess.ie

JAPONSKO

Program japonskej vlády Monbukagakusho

Výskumný pobyt s možnosťou absolvovať celé magisterské/doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand vo veku do 35 rokov
- Podmienky: akceptačný list je potrebné predložiť po osobnom pohovore; japonský alebo anglický jazyk; ochota učiť sa japončinu (výučba prebieha v japončine); dobrý zdravotný stav
- Poznámky: prvých 6 mesiacov prebieha kurz japonského jazyka; súčasťou výberu je osobný pohovor a test na japonskom veľvyslanectve
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Japonská nadácia – Program intelektuálnej výmeny

- Zameranie: humanitné a spoločenské vedy, médiá, neziskové organizácie
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, vedecký pracovník
- Podmienky: projekt zameraný na tradície a kultúru, tvorenie občianskej spoločnosti, vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov, rodové role, urbanizáciu a regionálnu revitalizáciu, nastoľovanie mieru, súžitie, presadzovanie a nastoľovanie sociálneho poriadku a práva, ekonomickú globalizáciu a medzinárodnú spoluprácu, energetické otázky, otázky bezpečnosti, trhovej ekonomiky, environmentálne problémy, národnú diskusiu a interakciu, bilaterálne otázky
- Poznámky: program je zameraný na podporu rozvoja novej generácie intelektuálnych lídrov, ktorí využijú poznatky o Japonsku vo svojej vedeckej činnosti a nadviažu individuálne a inštitucionálne siete, ktoré budú využívať i v budúcnosti; trvanie pobytu je 1 až 2 mesiace
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri na Japonskom veľvyslanectve v Bratislave
- Bližšie informácie: www.jpj.go.jp, www.sk.emb-japan.go.jp

Matsumaeho medzinárodná nadácia – program pre postdoktorandov

- Zameranie: uprednostnení sú uchádzači z oblasti prírodných vied, techniky a medicíny.
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium; vek do 49 rokov; anglický alebo japonský jazyk
- Poznámky: dĺžka trvania pobytu je 3 až 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok je spravidla v júli
- Bližšie informácie: www.mif-japan.org

Japonská spoločnosť pre propagáciu vedy

Dlhodobé postdoktorandské štipendium

- Zameranie: humanitné, spoločenské a prírodné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred menej než 6 rokmi
- Poznámky: štipendium je udeľované na 12 až 24 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je v stanovených termínoch niekoľkokrát do roka
- Bližšie informácie: https://www.jsps.go.jp/english/e-inv_researchers/index.html,
<https://www.jsps.go.jp/english/e-inv/index.html>

Krátkodobé postdoktorandské štipendium

- Zameranie: humanitné, spoločenské a prírodné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred menej než 6 rokmi
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 až 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je niekoľkokrát do roka
- Bližšie informácie: www.jsps.go.jp/english/e-fellow/postdoctoral.html,
<https://www.jsps.go.jp/english/e-oubei-s/index.html>

Štipendiá na výskumné pobyty v Slovanskom výskumnom centre Hokkaidskej univerzity

- Zameranie: oblasti štúdií zamerané na krajiny východnej Európy a krajiny bývalého Sovietskeho zväzu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: interní pracovníci; ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je od 2 do 10 mesiacov v zimnom alebo letnom termíne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste
- Bližšie informácie: <http://src-h.slav.hokudai.ac.jp/index-e.html>

Nadácia Canon – program pre mladých výskumníkov

– Canon Foundation Research Fellowships

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník (alebo príslušník obchodnej, priemyselnej, vládnej alebo inej odbornej sféry)
- Podmienky: ukončené doktorandské (minimálne magisterské) štúdium max. pred 10 rokmi; vek do 49 rokov
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 mesiace až 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.canonfoundation.org,
<https://www.canonfoundation.org/programmes/research-fellowships/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

JORDÁNSKO

Štipendijné ponuky Amerického centra pre orientálny výskum (ACOR)

- Zameranie: humanitné a spoločenské vedy (štipendiá podporujú účasť na projektoch archeologického výskumu v Jordánsku)
- Cieľová skupina: doktorand, učiteľ vysokej školy, výskumný pracovník
- Poznámky: dĺžka pobytu je 1 až 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.acorjordan.org

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

JUHOAFRICKÁ REPUBLIKA

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

KANADA

Informácie o možnostiach štipendií na doktorandské štúdium, postdoktorandské a iné výskumné pracovné príležitosti sa dajú získať na www.scholarships-bourses.gc.ca/.

Scholarshipscanada.com (www.scholarshipscanada.com) je rozsiahla databáza štipendií a grantov určených pre kanadských aj zahraničných študentov a doktorandov pôsobiach na kanadských univerzitách.

Zoznam zdrojov finančnej pomoci a prostriedkov na akademickú výmenu je uvedený aj na stránke „Canadian Information Centre for International Credentials“ www.cicic.ca.

Uchádzači zo Slovenska sa môžu uchádzať o viaceré štipendiá na doktorandské štúdium, postdoktorandské a výskumné pobyty, ktoré ponúkajú kanadské vládne inštitúcie alebo niektoré neziskové organizácie (nadácie a fondy):

The Banting Postdoctoral Fellowship

- Zameranie: zdravotníctvo, prírodné, technické, spoločenské a humanitné vedy
- Cieľová skupina: vynikajúci postdoktorandi vo svojom odbore

- Poznámky: štipendium je udeľované na 2 roky, výška štipendia 70 000 CAD/rok (zdaniateľné), max. 2 roky bez možnosti predĺženia
- Žiadosti: uchádzač podáva žiadosť v spolupráci s hosťujúcou inštitúciou
- Bližšie informácie:
<http://banting.fellowships-bourses.gc.ca/en/app-dem-overview-apercu.html>

CIFAR Azrieli Global Scholars

- Zameranie: prírodné, spoločenské, humanitné vedy a biomedicínske odbory
- Cieľová skupina: mladí vedeckí pracovníci do 5 rokov od získania PhD., pôsobiaci na akademickej inštitúcii
- Poznámky: 2-ročný program okrem finančnej podpory 100 000 CAD poskytuje školenia, mentoring, možnosť spolupráce s medzinárodným tímom vedcov z rôznych vedných odborov pri riešení najdôležitejších globálnych problémov, účastník programu zostáva pôsobiť na svojej inštitúcii. Výskumné oblasti CIFAR: <https://www.cifar.ca/research>
- Žiadosti: informácie o výzve na podávanie žiadostí získate po registrácii na: <https://cifar.tfaforms.net/4706199>
- Bližšie informácie: <https://www.cifar.ca/research/global-scholars>

Program vlády kanadskej provincie Ontário

Ontario Graduate Scholarships

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorandi študujúci na zapojených univerzitách
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok (alebo na 2–3 trimestre); max. na 2 roky, výška štipendia 10 000–15 000 CAD /rok
- Žiadosti: sa podávajú obvykle v októbri prostredníctvom konkrétnej univerzity
- Bližšie informácie:
<https://www.osap.gov.on.ca/OSAPPortal/en/A-ZListofAid/PRDR019245.html>

Ontario Trillium Scholarship

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorandi
- Poznámky: štipendium 40 000 CAD/rok pre najlepších doktorandov, predĺženie možné max. na 4 roky;
- Žiadosti: sa podávajú prostredníctvom konkrétnej univerzity so sídlom v provincii Ontário
- Bližšie informácie: <https://www.ontario.ca/page/study-ontario-international-students>

Štúdium quebeckej literatúry v Montreale

Štipendium Jeana-Cleo Godina

- Zameranie: quebecká literatúra
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: trvanie podpory je 3 mesiace; pobyt sa musí uskutočniť v rámci akademického roka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: <http://www.crilcq.org/bourses-prix-soutien/>

Postdoktorandské štipendium CRILCQ

- Zameranie: quebecká literatúra a kultúra
- Cieľová skupina: postdoktorand, výskumný pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: www.crilcq.org/bourses-prix-soutien/

Štipendium v oblasti fyziky na Perimeter Institute

Štipendiá na výskumné pobyty pre doktorandov

- Zameranie: teoretická fyzika
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: trvanie pobytu 4 – 12 mesiacov, štipendium pokrýva spiatocné cestovné náklady, stravné, ubytovanie
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: <http://www.perimeterinstitute.ca/>

Výskumný program pre postdoktorandov

- Zameranie: teoretická fyzika
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Poznámky: trvanie pobytu spravidla 3 roky
- Žiadosti: výzva na podávanie žiadostí je obvykle zverejnená v septembri
- Bližšie informácie: <http://www.perimeterinstitute.ca/>

Štipendium kanadskej vlády na doktorandské štúdium (The Vanier Canada Graduate Scholarships)

- Zameranie: spoločenské, humanitné, prírodné vedy, inžinierstvo, zdravotníctvo
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: uchádzača na štipendium nominuje vybraná kanadská univerzita (zoznam je na stránke)
- Poznámky: trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.vanier.gc.ca/en/home-accueil.html

Štipendiá Medzinárodnej rady pre kanadské štúdiá (The International Council for Canadian Studies)

Štipendiá na pobyty súvisiace s prípravou diplomovej alebo dizertačnej práce?

- Zameranie: kanadské štúdiá alebo témy týkajúce sa Kanady
- Cieľová skupina: diplomant, doktorand
- Poznámky: trvanie pobytu je 4 – 6 týždňov, štipendium max. do 4000 CAD
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v novembri, žiadosti sa podávajú prostredníctvom Stredoeurópskej asociácie pre kanadské štúdiá: <http://www.cecanstud.cz/index.php/en/>
- Bližšie informácie: <https://www.iccs-ciec.ca/graduate-student-scholarships.php>

Výskumné štipendiá pre postdoktorandov

- Zameranie: kanadské štúdiá
- Cieľová skupina: absolventi doktorandského štúdia do 5 rokov od získania PhD.
- Poznámky: trvanie podpory je 1 až 3 mesiace, štipendium 2 500 CAD/mesiac, spätočná letenka (spolu max. 10 000 CAD)
- Žiadosti: uzávierka je spravidla v novembri
- Bližšie informácie: <https://www.iccs-ciec.ca/canadian-studies-postdoctoral-fellowships.php>

Štipendiá na výskumné pobyty v kanadských laboratóriách v oblasti prírodných a technických vied (Natural Sciences and Engineering Research Council of Canada)

- Zameranie: prírodné a technické vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: trvanie podpory je 12 až 36 mesiacov (počas doktorandského štúdia)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne (podľa vybranej univerzity)
- Bližšie informácie: www.nserc-crsng.gc.ca/Students-Etudiants/Index_eng.asp

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

KAZACHSTAN

Memorandum medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Kazašskej republiky o spolupráci v oblasti vzdelávania

3- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; kazašský alebo anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

KÓREJSKÁ REPUBLIKA

Štipendiá kórejskej vlády

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: magisterský diplom; vek do 40 rokov; kórejský alebo anglický jazyk; dobrý zdravotný stav
- Poznámky: štúdiu predchádza ročná jazyková príprava
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Graduate School of Korean Studies

Štipendium na doktorandské štúdium a výskumný pobyt

- Zameranie: humanitné vedy, umenie a spoločenské vedy
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ, na výskumný pobyt sa môže uchádzať absolvent 1. stupňa VŠ
- Podmienky: magisterský diplom, alebo diplom ekvivalentný absolvovaniu 2. stupňa VŠ, prípadne doklad o blížiacom sa dátume ukončenia VŠ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji, žiadosti sa podávajú online na www.aks.ac.kr/admission a zároveň sa materiály zasielajú poštou priamo na univerzitu
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Kórejskej republiky na Slovensku, Štúrova 16/12, 811 02 Bratislava, info@rokembassy

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

LICHTENŠTAJSKO

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

LITVA

Litovské štipendiá na letné jazykové kurzy

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand, výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Poznámky: 4-týždňové letné jazykové kurzy sa uskutočnia v júli a v auguste
- Bližšie informácie: <http://stipendijos.lt>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Litva www.euraxess.lt

LOTYŠSKO

Štipendiá lotyšskej vlády administrované VIAA (Štátna agentúra pre rozvoj vzdelávania)

Študijné a výskumné pobyty

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Poznámky: štipendium je poskytované na max. 11 mesiacov
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Výskumné pobyty pre vysokoškolských učiteľov

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Poznámky: štipendium je poskytované na max. 5 mesiacov
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Letné školy

- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Poznámky: informácie o prihlasovaní a požadovaných podkladových materiáloch uchádzači nájdu priamo na stránke školy, ktorá letnú školu organizuje
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Lotyšsko www.euraxess.lv

LUXEMBURSKO

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Luxembursko www.euraxess.lu

MALTA

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Malta www.euraxess.org.mt

MAĎARSKO

**Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva Maďarska
v oblasti školstva, vedy, športu a mládeže**

1- až 10-mesačný doktorandský pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: interný doktorand
- Podmienky: akceptačný list; maďarský jazyk alebo iný dohodnutý jazyk potvrdený v akceptačnom liste
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1- až 3-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ

- Podmienky: pozývaci list; maďarský alebo iný dohodnutý jazyk, potvrdenie o zdravotnom stave v maďarskom/anglickom jazyku.
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na <https://tka.hu/> do termínu uvedenia v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

5- až 20-dňový krátkodobý pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; maďarský alebo iný dohodnutý jazyk, potvrdenie o zdravotnom stave v maďarskom/anglickom jazyku
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na <https://scholarship.hu/> do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letné kurzy maďarského jazyka

- Zameranie: maďarský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ, vedecký pracovník (pôsobiaci v rezorte školstva)
- Podmienky: základy maďarského jazyka
- Poznámky: jazykové kurzy – Budapešť (www.summeruniversity.hu/), Debrecín (www.nyariegyetem.hu/), Pécs (www.isc.pte.hu/), Szeged (www2.arts.u-szeged.hu/hungarianstudies/summer.htm); ponuka odborných kurzov sa každoročne obmieňa (<https://scholarship.hu/>); kurzy sú v trvaní 2 až 4 týždne; uchádzač sa musí zaregistrovať online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Maďarská štipendijná rada (MÖB)

Postgraduálne štúdium a výskum

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 až 21 dní alebo 1 až 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://scholarship.hu/>

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: plynulá znalosť maďarčiny; štipendium je podmienené následným prijatím na doktorandské štúdium

- Poznámky: trvanie podpory je 36 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://scholarship.hu/>

Postdoktorandské štúdium a výskum

- Postdoktorandské štúdium a výskum
- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie podpory je 1 až 10 mesiacov.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://scholarship.hu/>

Výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu 3 až 21 dní alebo 1 až 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: <https://scholarship.hu/>

Stredoeurópska univerzita so sídlom v Budapešti (Central European University in Budapest)

Štipendium na doktorandské štúdium aplikovanej matematiky v anglickom jazyku končiace americkým diplomom

- Zameranie: matematika
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.ceu.edu

Štipendijná ponuka CEU na letné odborné školy SUN

- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: anglický jazyk
- Poznámky: v ponuke sú rôzne kurzy
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je pre jednotlivé kurzy z ponuky rôzna (január až marec)
- Bližšie informácie: www.ceu.edu/funding-fees/finaid-enrolled/summer-school-grants

Štipendia na postgraduálne štúdium – MA, PhD, LLM, SJD

- Zameranie: spoločenské a humanitné vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: znalosť anglického jazyka; ukončené vysokoškolské štúdium; splnenie špecifických podmienok pre jednotlivé programy
- Študijné programy a akademické tituly: ekonómia (MA, PhD), environmentálne vedy (MS, PhD), rodové štúdiá (MA, PhD), história (MA, PhD), medzinárodné vzťahy a európske štúdiá (MA, PhD), právne vedy (LLM, MA, SJD), aplikovaná matematika (MA, PhD), stredoveké štúdiá (MA, PhD), štúdiá o nacionalizme (MA, PhD), filozofia (PhD), politické

vedy (MA, PhD), sociológia a sociálna antropológia (MA, PhD), verejná správa (MA), obchodná akadémia CEU (BBA/Laurea, MBA, MS, IMM), kognitívne vedy (PhD)

- Druhy štipendií: Full CEU Scholarship – pokrýva školné, ubytovanie, stravu, vreckové a poistenie; Partial CEU Scholarship – pokrýva školné, ubytovanie, príspevok na stravu a poistenie; Tuition Waiver – odpustenie celého školného alebo jeho časti; uvedené štipendiá neplatia pre Obchodnú akadémiu CEU (CEU Business School). Prijatí doktorandi dostávajú plné štipendium.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí: november, január a marec (podľa kompletnosti žiadosti)
- Blížšie informácie: www.ceu.edu

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Maďarsko www.euraxess.hu/

MALAJZIA

Vládne štipendium Malajzie – Malajzijské medzinárodné štipendium MIS na celé postgraduálne a postdoktorandské štúdium

- Zameranie: prírodné, technické, lekárske, pôdohospodárske, humanitné a spoločenské vedy
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky pre uchádzačov: absolventi 1. stupňa VŠ a študenti 2. stupňa VŠ (na postgraduálne štúdium) vek do 40 rokov, absolventi 3. stupňa VŠ vek do 45 rokov, absolvovaný test znalosti anglického jazyka TOEFL alebo IELTS nie starší ako 2 roky, výborné študijné výsledky, povinná zdravotná prehliadka
- Žiadosti: spravidla v marci
- Blížšie informácie: <https://biasiswa.moe.gov.my/INTER/index.php>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

MEXIKO

Štipendiá mexickej vlády

1- až 12-mesačný postgraduálny alebo postdoktorandský výskumný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ, doktorand, vedecký pracovník, pedagogický pracovník VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na <https://www.gob.mx/amexcid/acciones-y-programas/becas-y-cursos-de-cooperacion-academica>
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: štipendium je ročné s možnosťou predĺženia o 24 mesiacov; výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na <https://www.gob.mx/amexcid/acciones-y-programas/becas-y-cursos-de-cooperacion-academica>
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Ročný špecializačný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ, doktorand
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na www.gob.mx/amexcid/acciones-y-programas/becas-y-cursos-de-cooperacion-academica
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Ročný špecializačný pobyt v oblasti medicíny

- Zameranie: lekárske vedy
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ, doktorand, vedecký pracovník VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Dĺžka pobytu: 1 rok s možnosťou predĺženia o 24 mesiacov
- Poznámky: výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na <https://www.gob.mx/amexcid/acciones-y-programas/becas-y-cursos-de-cooperacion-academica>

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

MOLDAVSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a mládeže Moldavskej republiky v oblasti vzdelávania

3- až 10-mesačný stážový a študijný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: moldavský alebo anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Moldavsko www.euraxess.md

NEMECKO

Štipendiá Nemeckej akademickej výmennej služby – DAAD

Krátkodobé výskumné pobyty pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1–6 mesiacov; v čase uchádzania sa o štipendium sa nesmie uchádzač zdržiavať v Nemecku dlhšie ako 15 mesiacov; mladí vedeckí pracovníci musia mať v čase uchádzania sa o štipendium ukončené doktorandské štúdium maximálne pred 4 rokmi

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli a v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de a v papierovej forme)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Dlhodobé výskumné pobyty pre doktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 7 – 10 mesiacov; v čase uchádzania sa o štipendium sa nesmie uchádzač zdržiavať v Nemecku dlhšie ako 15 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de a v papierovej forme)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Výskumný pobyt v rámci doktorátov pod dvojitým vedením

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: cieľom programu je podpora doktorandského štúdia absolvovaním viacerých výskumných fáz v Nemecku; doktorandské štúdium je ukončené záverečnou skúškou za prítomnosti nemeckého školiteľa
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de a v papierovej forme)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Výskumný pobyt v rámci spoločných doktorandských programov (cotutelle)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: cieľom programu je podpora spoločných doktorandských programov (tzv. Cotutelle); podmienkou je individuálna dohoda medzi zúčastnenými vysokými školami
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de a v papierovej forme)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Výskumný pobyt pre vysokoškolských učiteľov a vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývací list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1 – 3 mesiace; opätovné udelenie štipendia je možné najskôr po 3 rokoch
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli a v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Výskumný pobyt pre bývalých štipendistov DAAD

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: bývalý štipendista DAAD
- Podmienky: pozývaci list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1–3 mesiace; opätovné udelenie štipendia je možné najskôr po 3 rokoch
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli a v novembri v DAAD (online na www.funding-guide.de)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Odborné exkurzie

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: skupiny študentov VŠ od 10 do 15 osôb pod vedením učiteľa VŠ
- Poznámky: žiadosť podáva vysokoškolský učiteľ; trvanie exkurzie 7–12 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári, máji a novembri na www.funding-guide.de
- Bližšie informácie: www.daad.de

Študentské praxe

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: skupiny študentov VŠ od 10 do 15 osôb po vedením učiteľa VŠ
- Poznámky: prax sa uskutoční na základe pozvania nemeckej vysokej školy na nemeckej vysokej škole, v podniku, prípadne vo vybraných organizáciách, môžu to byť aj odborné kurzy, semináre, workshopy; žiadosti o finančnú podporu podáva nemecký partner priamo na adresu DAAD v Bonne; trvanie praxe 7–12 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári, máji a novembri
- Bližšie informácie: www.daad.de

Program podpory výmeny osôb pracujúcich na spoločnom projekte (PPP) medzi MŠVVaŠ SR, SAV a DAAD

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: účasť mladých vedeckých pracovníkov, doktorandov; aktuálna medzinárodne významná téma
- Poznámky: mobilita sa týka výlučne riešenia slovensko-nemeckých projektov schválených pre nasledujúce dvojročné obdobie. Nemeckí riešitelia podávajú projekty DAAD (Bonn), slovenskí podľa svojej domácej inštitúcie: z vysokých škôl Sekcii medzinárodnej spolupráce a európskych zariadení MŠVVaŠ SR a z pracovísk SAV Odboru medzinárodnej spolupráce SAV. Predpokladom pre podanie žiadosti je konkrétny vedecký projekt (resp. zámer), na ktorom spoločne pracujú vedci z oboch krajín. Hradiť možno výlučne komplexné cestovné a pobytové náklady súvisiace s výmenou zúčastnených výskumných skupín; základné financovanie projektu (osobné a vecné náklady na oboch stranách) musí byť zabezpečené z iných prostriedkov, vedľajšie náklady súvisiace s riešením projektu (náklady na materiál atď.) nemôžu byť hrazené.

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v júni alebo v júli na MŠVVaŠ SR (partneri zo slovenských vysokých škôl) alebo SAV (partneri z ústavov SAV)
- Bližšie informácie: www.minedu.sk,
http://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=services-news&source_no=25

Štipendium bavorskej vlády na postgraduálne alebo doktorandské štúdium

- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: vek do 30 rokov; ukončené vysokoškolské štúdium s vynikajúcim prospechom; výborné jazykové znalosti
- Poznámky: absolvovanie štúdia na bavorskej vysokej škole; dĺžka trvania štipendia 1 rok s možnosťou predĺženia celkovo na tri roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri na adrese Bayhostu.
- Bližšie informácie: www.bayhost.de

KAAD – Katolícka akademická zahraničná služba

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand, mladý vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: angažovanosť v cirkvi a spoločnosti (vo výnimočných prípadoch sa môže uchádzať aj príslušník iného náboženstva); dobrá znalosť nemeckého jazyka; odborná kvalifikácia
- Poznámky: doktorandské štipendia v trvaní max. 3 roky; učitelia VŠ môžu absolvovať krátkodobý pobyt v trvaní do 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári a v júni
- Bližšie informácie: www.kaad.de, <http://kaad.de/stipendien/osteuropaprogramm>
informovanie na Slovensku: prof. Dr. Peter Volek, peter.volek@fphil.ku.sk

Štipendia Nadácie Alexandra von Humboldta

Výskumné pobyty pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: doktorandské štúdium ukončené max. pred 4 rokmi; kvalitná publikačná činnosť v uznávaných odborných časopisoch; v prípade humanitných a spoločenských vied je podmienkou veľmi dobrá znalosť nemeckého jazyka, v prípade prírodných a technických vied nemeckého alebo anglického jazyka
- Poznámky: trvanie štipendia 6 – 24 mesiacov, štipendia na krátkodobé študijné pobyty a pracovné návštevy sa neudeľujú
- Žiadosti: podávanie žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.humboldt-foundation.de

Výskumné pobyty špičkových vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: doktorandské štúdium ukončené max. pred 12 rokmi; kvalitná publikačná činnosť v uznávaných odborných časopisoch; v prípade humanitných a spoločenských vied je podmienkou veľmi dobrá znalosť nemeckého jazyka, v prípade prírodných a technických vied nemeckého alebo anglického jazyka

- Poznámky: trvanie pobytu je 6 – 18 mesiacov
- Žiadosti: podávanie žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.humboldt-foundation.de

Štipendia Nadácie Hannsa Seidela

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: odborné a osobnostné kvality; vedomie občianskej zodpovednosti a aktívna spoločenskopolitická angažovanosť; dobré znalosti nemeckého jazyka; vek do 32 rokov
- Poznámky: štipendium sa udeľuje za účelom výskumnej práce, praxe alebo dokončenia doktorandského alebo doplnkového štúdia v trvaní 3 – 12 mesiacov; doktorandské štipendium sa prideluje na 6 – 12 mesiacov
- Žiadosti: výber štipendistov sa uskutočňuje v spolupráci s projektovým partnerom a partnerskou organizáciou v domácej krajine uchádzača
- Bližšie informácie: www.hss.de/stipendium.html

Štipendia Nadácie Friedricha Eberta

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník prijatý na postgraduálne alebo doktorandské štúdium na nemeckej štátnej alebo štátom akreditovanej univerzite
- Podmienky: znalosť nemčiny; mimoriadne nadanie a odborná kvalifikácia (vynikajúce študijné výsledky na strednej a vysokej škole); ukončené vysokoškolské štúdium; angažovanosť v spoločenskopolitickom dianí; osobnostné predpoklady
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne počas celého roka; schvaľovací proces trvá 4 – 6 mesiacov; záujemcovia si žiadosti vyžadujú vyplnením dotazníka na internetovej stránke nadácie
- Bližšie informácie: www.fes.de

Štipendia Nadácie Friedricha Naumanna

- Zameranie: všetky vedné odbory okrem medicíny a stomatológie
- Cieľová skupina: absolvent a doktorand na vysokých školách v Nemecku
- Podmienky: mimoriadne nadanie a odborná kvalifikácia (vynikajúce študijné výsledky na strednej a vysokej škole); angažovanosť v spoločenskopolitickom dianí; osobnostné predpoklady
- Poznámky: štipendium je v trvaní 1 rok a je možné ho predĺžiť maximálne na tri roky pri doktorandskom štúdiu a na dva roky pri doplnkovom štúdiu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každoročne 15. mája na nasledujúci zimný semester a 15. novembra na nasledujúci letný semester; úspešní kandidáti sa zúčastňujú výberového pohovoru
- Bližšie informácie: www.fnst.org

Štipendia Nadácie Fritza Thyssena

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: krátkodobý výskumný pobyt

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne; schvaľovací proces trvá spravidla 8 týždňov
- Bližšie informácie: www.fritz-thyssen-stiftung.de/

Medzinárodné stáže v parlamente

- Nemecký spolkový snem (Bundestag) v spolupráci s Humboldtovou univerzitou v Berlíne, Slobodnou univerzitou v Berlíne a Technickou univerzitou v Berlíne ponúka 5-mesačný program v Berlíne pre politicky angažovaných mladých ľudí.
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: ukončené vysokoškolské vzdelanie; vek do 30 rokov v čase nástupu na pobyt; výborná znalosť nemeckého jazyka; politická angažovanosť, prípadne mimoriadny záujem o dianie vo verejnom živote a aktívna participácia v ňom; úmysel pracovať v štátnej správe alebo v inej oblasti verejného života na Slovensku (v politických stranách, spolkoch, zväzoch a pod.)
- Poznámky: trvanie pobytu je 5 mesiacov; program pozostáva z úvodného seminára, v ktorom budú účastníci oboznámení s prácou v parlamente a s politickým, hospodárskym a kultúrnym životom v Nemecku, potom nasleduje prax v úradoch Spolkového snemu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v júni; výber prebieha v dvoch etapách (prvé kolo výberu usporiada Nemecké veľvyslanectvo v Bratislave, úspešní kandidáti budú pozvaní na osobný pohovor s nemeckou komisiou na jeseň, pohovor sa koná v Bratislave)
- Bližšie informácie: www.bundestag.de/ips

Štipendia Nadácie Hermanna Niermanna na Univerzite vo Würzburgu na doktorandské a postgraduálne štúdium?

- Zameranie: germanistika
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, vysokoškolský učiteľ germanistiky
- Poznámky: trvanie pobytu 1 alebo 2 roky; ročné pobyty s cieľom získania vysokej úrovne jazykových schopností, napr. pre budúcich učiteľov nemeckého jazyka na školách pre nemecké menšiny a pod.; ročné alebo dvojročné postgraduálne pobyty (Aufbaustudium) pre vynikajúcich absolventov germanistiky; doktorandské štúdium: pre doktorandov germanistiky na slovenskej univerzite alebo pre záujemcov o získanie doktorandského titulu na Univerzite vo Würzburgu; habilitácia pre mladých vysokoškolských učiteľov germanistiky; štipendium sa udeľuje na jeden rok a je možné ho predĺžiť
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každoročne v júni a v decembri
- Bližšie informácie: www.g-h-n-s.de/ (v časti Studienbörse), www.uni-wuerzburg.de

Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel

Štipendia pre postdoktorandov na výskum v Knižnici kniežaťa Augusta (Herzog August Bibliothek)

- Zameranie: historicky orientované vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník, postdoktorand
- Poznámky: trvanie štipendia 6–10 mesiacov; ukončené doktorandské štúdium pred maximálne 6 rokmi
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.hab.de/de/home/wissenschaft/stipendienprogramme/forschungsstipendien.html

Štipendia na krátkodobé pobyty na výskum v Knižnici kniežaťa Augusta (Herzog August Bibliothek)

- Zameranie: historicky orientované vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník, postdoktorand
- Poznámky: trvanie štipendia 1 – 3 mesiace
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.hab.de/de/home/wissenschaft/stipendienprogramme/forschungsstipendien.html

Štipendia Fondu Boehringer Ingelheim

Štipendia pre doktorandov

- Zameranie: biomedicína
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: doktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 4 rokmi; osobnostné predpoklady, kvalitný výskumný projekt, vyhovujúce podmienky vo vybranej inštitúcii; nepracovať na téme dlhšie ako 6 mesiacov
- Poznámky: štipendium je poskytované na 2 roky s možnosťou predĺženia o ďalších 12 mesiacov
- Žiadosti: žiadosti sa podávajú spravidla vo februári, júni a októbri
- Bližšie informácie: www.bifonds.de

Cestovný grant

- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: doktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 7 rokmi; postdoktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 10 rokmi
- Poznámky: cestovný grant je udelený na krátkodobý pobyt do 3 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka žiadostí je priebežná, žiadosť je potrebné predložiť najneskôr 6 týždňov pred plánovanou cestou
- Bližšie informácie: www.bifonds.de

Štipendia Nadácie Weimarskej klasiky

- Zameranie: dejiny kultúry
- Cieľová skupina: absolvent, postdoktorand, vedecký pracovník (ktorí pre svoj výskum potrebujú dokumentačné materiály z weimarských fondov)
- Poznámky: štipendium sa udeľuje na 1 až 6 mesiacov; štipendia sú rozdelené do troch kategórií (absolvent, postdoktorand, vedecký pracovník/rezident)
- Žiadosti: žiadosti sa podávajú spravidla do januára alebo do júla
- Bližšie informácie: <https://www.klassik-stiftung.de/forschung/forschungsaktivitaeten/foerderung/weimar-stipendien/>

Štipendia Spoločnosti pre juhovýchodnú Európu

- Zameranie: ekonomické, humanitné a spoločenské vedy so zameraním na problematiku juhovýchodnej Európy
- Cieľová skupina: mladý výskumný pracovník (doktorand, postdoktorand, pracovník výskumnej inštitúcie)
- Podmienky: vek do 40 rokov; znalosť nemeckého jazyka

- Poznámky: štipendia sú poskytované záujemcom z juhovýchodnej Európy (zo Slovenska, ale aj z Albánska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Severného Macedónska, Grécka, Kosova, Chorvátska, Čiernej Hory, Moldavska, Rumunska, Srbska, Slovinska, Turecka, Maďarska a Cypru) na obdobie 28 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri, apríli a v auguste; rozhodnutia sa prijímajú vo februári, júni a októbri
- Bližšie informácie: www.sogde.org/nachwuchsfoerderung/stipendien/

Štipendia Nadácie Zeit (doktorandské štipendium na výskum migračných procesov)

- Zameranie: spoločenské vedy
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: dĺžka pobrania štipendia je 1 až 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://www.zeit-stiftung.de/>

Štipendijný program Nemeckej spolkovej nadácie pre životné prostredie pre strednú a východnú Európu (MOE Austauschstipendienprogramm der DBU)

- Zameranie: ochrana životného prostredia
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vek do 30 rokov; do 3 rokov od ukončenia magisterského alebo inžinierskeho štúdia; znalosť nemeckého jazyka a schopnosť prezentácie projektu v nemčine alebo angličtine.
- Poznámky: štipendium trvá 6 až 12 mesiacov; uskutočňuje sa na nemeckých vysokých školách, v podnikoch, výskumných ústavoch, mimovládnych organizáciách, úradoch a pod.; začiatok pobytu je spravidla vo februári; vybraní žiadatelia budú písomne pozvaní na prijímací pohovor, ktorý sa koná na jeseň v Bratislave (pre slovenských uchádzačov)
- Žiadosti: žiadosť sa predkladá spravidla v auguste
- Bližšie informácie: www.dbu.de, zoznam ponúk štipendijných miest je aj na www.dbu.de/2586.html

Štipendia Alfreda Toepfera

- Zameranie: humanitné a sociálne vedy, divadelné a výtvarné umenie, hudba, architektúra, poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: vek do 30 rokov
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v novembri
- Bližšie informácie: www.toeffer-stiftung.de/

Medzinárodná spolupráca v oblasti vzdelávania a výskumu v strednej a východnej Európe a juhovýchodnej Európe

- Zameranie: nové technológie, informačná spoločnosť, nanotechnológie, materiálové inovácie, medicína, biológia, biomedicínsky výskum, biotechnológie, genomika, potravinárstvo, udržateľný rozvoj a pod.
- Poznámky: projekt môže podať štátna alebo neštátna vysoká škola, výskumná inštitúcia, klinika, firma z Nemecka spolu s minimálne dvomi ďalšími partnermi, z toho aspoň jeden partner musí byť zo strednej alebo východnej Európy
- Žiadosti: žiadosti je možné predkladať priebežne
- Bližšie informácie: www.internationales-buero.de/

Štipendiá a granty Nemeckej spoločnosti na podporu výskumu (Deutsche Forschungsgemeinschaft – DFG)

- DFG je asociácia s viac ako 80-ročnou históriou, ktorej členskú základňu tvoria nemecké výskumné univerzity, výskumné organizácie neuniverzitného typu, vedecké spoločnosti a akademie vied. Poslaním DFG je propagácia vedy a výskumu a podpora a koordinácia výskumných projektov zo všetkých vedných disciplín. Špeciálnu pozornosť venuje rozvoju mladých výskumníkov. DFG je financované najmä z prostriedkov jednotlivých spolkových štátov, ako aj z prostriedkov federálnej vlády. DFG poskytuje podporu individuálnym projektom a výskumnej spolupráci, udeľuje ocenenia za mimoriadne výsledky vo výskume a financuje vedeckú infraštruktúru a vedeckú spoluprácu.
- Bližšie informácie: www.dfg.de/en/research_funding/index.html

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Nemecko www.euraxess.de

NOVÝ ZÉLAND

Informácie o štipendiách na celé doktorandské štúdium je možné vyhľadať v databáze štipendií <https://www.studyinnewzealand.govt.nz/>, v ktorej je umožnené vyhľadávanie podľa národnosti aj pre zahraničných uchádzačov. Štipendiá na celé doktorandské štúdium poskytuje väčšina štátnych univerzít. Uzávierka podávania žiadostí je obvykle začiatkom októbra.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

NÓRSKO

Študijné a výskumné pobyty pre študentov škandinávskych štúdií na témy súvisiace s nórskym jazykom a literatúrou

- Zameranie: granty nórskeho ministerstva školstva a výskumu pre študentov nórciny na európskych univerzitách na prácu súvisiacu so záverečnou prácou
- Cieľová skupina: študent VŠ 2. stupňa, doktorand
- Podmienky: odporúčanie tútora v Nórsku
- Poznámky: trvanie pobytu je od 1 do 3 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci/apríli
- Bližšie informácie: www.studyinnorway.no/mobility-grants

Medzinárodné Ibsenove štipendiá

- Zameranie: realizácia projektov, týkajúcich sa nórskeho dramatika Henrika Ibsena
- Cieľová skupina: jednotlivci, organizácie (umelecké, kultúrne)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.ibsenawards.com

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Nórsko www.euraxess.no

POLSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministrom národného vzdelávania a športu Poľskej republiky

1- až 3-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; poľský jazyk alebo iný svetový jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1- až 10-mesačný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný list; poľský jazyk alebo iný svetový jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz poľského jazyka

- Zameranie: poľský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základná znalosť poľského jazyka
- Poznámky: prednosť majú slovakisti a polonisti; trvanie 3 až 4 týždne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendijný program Thesaurus Poloniae

- Zameranie: kultúra, história, multikultúrne dedičstvo Poľska a Strednej Európy
- Cieľová skupina: doktorand, univerzitný profesor, docent, držiteľ titulu PhD.
- Poznámky: 3-mesačné pobyty v dvoch kategóriách; Program Junior (doktorandi) a Program Senior (univerzitný profesor, docent, držiteľ titulu PhD.)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je každoročne 15. február a 15. júl
- Bližšie informácie: <http://mck.krakow.pl/thesaurus-poloniae>

Program Stanisława Ulama – granty na výskumné pobyty pre postdoktorandov a vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v apríli.
- Bližšie informácie: <https://granty.saia.sk/Pages/ProgramDetail.aspx?Program=726>

Nadácia Krzysztofa Skubiszewského

- Zameranie: právo, politické vedy, súčasná história
- Cieľová skupina: končiaci doktorandi, výskumní pracovníci
- Poznámky: 2-mesačná alebo ročná stáž na Varšavskej univerzite alebo inej poľskej univerzite s uvedeným zameraním
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.skubi.net

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Poľsko www.euraxess.pl

PORTUGALSKO

Štipendiá Inštitútu Camões

- Zameranie: štúdium alebo výskum portugalského jazyka a kultúry
- Cieľová skupina: podľa programu – absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ, vedúci katedry portugalského jazyka a kultúry, prekladateľ alebo tlmočník portugalčiny
- Podmienky: akceptačný list z portugalskej univerzity (okrem programu Fernão Mendes Pinto); znalosť portugalského jazyka; ďalšie podmienky v závislosti od programu
- Poznámky:
  - štipendiá na 8-mesačný študijný alebo ročný výskumný pobyt v oblasti portugalského jazyka a kultúry; určené na magisterské, doktorandské štúdium

Výskumné pobyty:

- špecializačné (6 – 12 mesiacov)
- magisterské (24 mesiacov)
- doktorandské (24 – 36 mesiacov)

Program Pessoa (1–6 mesiacov) na projekty odbornej prípravy a výskumu v oblasti portugalského jazyka a kultúry – určený pre vedúcich katedier portugalského jazyka alebo portugalských štúdií

Program Vieira (3–12 mesiacov) – určený pre portugalčinárov – prekladateľov alebo tlmočníkov, zapojených do projektov odbornej prípravy alebo zlepšovania v oblasti prekladu a tlmočenia

Ročný kurz (8 mesiacov) – študijný pobyt v oblasti portugalského jazyka a kultúry – určené pre študentov so záujmom zlepšiť svoje jazykové znalosti

1-mesačné letné kurzy portugalského jazyka a kultúry – určené pre študentov portugalského jazyka so záujmom zlepšiť svoje jazykové znalosti, žiadosti predkladajú príslušní učelia portugalsčiny

Program Fernão Mendes Pinto na podporu výskumu a vzdelávania v oblasti portugalského jazyka a kultúry (max. 12 mesiacov), určený pre študentov 2. stupňa alebo 1. stupňa v poslednom ročníku, zapojených do projektov vedeckej alebo odbornej prípravy v oblasti portugalského jazyka ako cudzieho jazyka?

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva v období marec – jún
- Bližšie informácie: www.instituto-camoes.pt; www.camoes.pl; www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 69)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Portugalsko www.euraxess.pt

RAKÚSKO**Akcia Rakúsko – Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní**

Akcia Rakúsko – Slovensko je bilaterálny program na podporu spolupráce medzi Rakúskom a Slovenskou republikou v oblasti vzdelávania, vysokého školstva, ako aj vo výskumnej oblasti.

Štipendia Ernsta Macha Akcie Rakúsko – Slovensko pre doktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory; výskumný pobyt sa realizuje na niektorej zo štátnych univerzít, v Rakúskej akadémii vied a odborných vysokých školách (Fachhochschule) v rámci odborov financovaných prevažne zo Spolkového ministerstva pre vzdelávanie, vedu a výskum; môžu to byť aj archívy, knižnice, múzeá a výskumné pracoviská, ktorých zdroje, výskumné výsledky a infraštruktúra sú nevyhnutné pre realizáciu zámeru
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: doktorandi zo štátnych a verejných vysokých škôl, ako aj zo Slovenskej akadémie vied
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 – 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Výskumné štipendia Akcie Rakúsko – Slovensko pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory; výskumný pobyt postdoktorandov s vynikajúcimi vedeckými výsledkami; organizáciou pobytu na rakúskej strane môžu byť štátne univerzity, Rakúska akadémia vied a odborné vysoké školy (Fachhochschule) v rámci odborov financovaných prevažne zo Spolkového ministerstva pre vzdelávanie, vedu a výskum, pobyty sa tiež môžu realizovať aj v archívoch, knižniciach, múzeách a výskumných pracoviskách, ktorých zdroje, výskumné výsledky a infraštruktúra sú nevyhnutné pre realizáciu zámeru, no pre podanie žiadosti o štipendium je však potrebná dohoda o hostovaní (pozvanie) s vysokou školou alebo s akadémiou vied
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: o toto výskumné štipendium sa môžu uchádzať postdoktorandi (z verejných a štátnych vysokých škôl a zo Slovenskej akadémie vied) s výbornými výsledkami svojej výskumnej činnosti, ktorí ešte nie sú habilitovaní a u ktorých od udelenia titulu PhD. (alebo jeho ekvivalentu) neprešlo k termínu uzávierky viac ako 10 rokov
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 – 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendia Akcie Rakúsko – Slovensko na krátkodobé pobyty

- Zameranie: štipendium možno využiť na krátku študijnú cestu, prípadne kontaktné stretnutie s kolegami z partnerskej krajiny (max. 3 dni)
- Cieľová skupina: doktorand, pedagogický, vedecký pracovník
- Podmienky: pedagogickí a vedeckí pracovníci zo štátnych a verejných vysokých škôl, ako aj zo Slovenskej akadémie vied
- Žiadosti: podávanie žiadostí o štipendium je priebežne, začiatok pobytov možno plánovať najskôr o 60 dní od podania žiadosti
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendia Akcie Rakúsko – Slovensko na letné jazykové kurzy

- Zameranie: nemecký jazyk; Riadiace grémium Akcie každoročne určí odbor, ktorého študenti sa môžu uchádzať o štipendium
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: trvanie 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Projektová spolupráca tímov z Rakúska a zo Slovenska

- Zameranie: Na podporu projektov prostredníctvom Akcie Rakúsko – Slovensko treba nazerať ako na pomoc pri rozvíjaní a posilňovaní bilaterálnych – rakúsko-slovenských – partnerstiev v oblastiach vysokoškolského vzdelávania a výskumu. Aktivita v rámci podporených projektov majú predovšetkým trvalo zlepšiť bilaterálnu spoluprácu vysokých škôl, univerzít, ako aj akadémií vied, preto by pri projektoch mala byť nosnou rakúsko-slovenská spolupráca. Zapojenie partnerov z tretích krajín do projektov je možné, avšak ich účasť na projekte by mala predovšetkým podporovať, resp. posilniť bilaterálnu spoluprácu partnerov z Rakúska a zo Slovenska.
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Poznámky: o projektovú podporu je možné žiadať v nasledujúcich dvoch kategóriách: 1. Cielená projektová podpora Akcie (podporované oblasti: organizácia rakúsko-slovenských školení, organizácia rakúsko-slovenských letných jazykových kurzov, doktoráty pod dvojím vedením, trvanie projektu max. 36 mesiacov, podpora max. 20 000 EUR na rok). 2. Podpora iniciatívnych projektov v rámci Akcie (zameranie projektu si volia samotní predkladatelia v súlade so zameraním programu Akcia Rakúsko – Slovensko a nie je nijako tematicky obmedzené, trvanie projektu max. 12 mesiacov, max. podpora 6 000 EUR).
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci, máji a októbri (v závislosti od oblasti podpory)
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendium Ernsta Macha Spolkového ministerstva pre vzdelávanie, vedu a výskum

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: vek do 35 rokov; byť študentom doktorandského štúdia mimo Rakúska, alebo mať ukončené doktorandské štúdium (titul PhD., resp. porovnateľný titul) a pôsobiť na inštitúcii mimo Rakúska; dobrá znalosť nemeckého alebo anglického jazyka.
- Poznámky: štipendium na 1 – 9 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Štipendia Franza Werfela

- Zameranie: rakúska literatúra
- Cieľová skupina: mladý univerzitný učiteľ
- Podmienky: nadviazaný kontakt záujemcu s rakúskym vedcom potenciálnej prijímajúcej inštitúcie; v učiteľskej činnosti dôraz na rakúsku literatúru
- Poznámky: dĺžka pobytu 4 – 9 mesiacov, s možnosťou predĺženia na celkovú dobu 18 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Štipendia Richarda Plaschku

- Zameranie: rakúske dejiny
- Cieľová skupina: mladý univerzitný učiteľ
- Podmienky: vek do 35 rokov; nadviazaný kontakt záujemcu s rakúskym vedcom potenciálnej prijímajúcej inštitúcie; v učiteľskej činnosti dôraz na rakúske dejiny

- Poznámky: dĺžka pobytu 4 – 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Program Lise Meitnerovej pre vedcov zo zahraničia

- Zameranie: prírodné vedy, technické vedy, medicína, poľnohospodárstvo, lesníctvo, veterinárna medicína, spoločenské vedy, právo, ekonómia, humanitné vedy a teológia
- Cieľová skupina: vysokokvalifikovaný výskumník
- Podmienky: absolvent doktorandského štúdia (titul PhD.); mať medzinárodné vedecké publikácie; nezdržiavať sa v Rakúsku viac ako 3 roky v rámci 10 po sebe nasledujúcich rokov
- Poznámky: podpora sa udeľuje na 12 – 24 mesiacov (bez možnosti predĺženia)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.grants.at,
www.fwf.ac.at/de/forschungsfoerderung/fwf-programme/meitner-programm/

Cena Ignáca Liebena

- Zameranie: molekulárna biológia, chémia a fyzika
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: byť absolventom magisterského alebo doktorandského štúdia (titul PhD.); vek do 40 rokov (v prípade prerušenia výskumnej kariéry za účelom rodičovskej dovolenky – vek do 44 rokov); významné vedecké úspechy
- Poznámky: cenu Ignáca L. Liebena (36 000 USD) vypisuje Rakúska akadémia vied
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: <http://stipendien.oeaw.ac.at/>

Štipendium Moritza Csákyho

- Zameranie: humanitné vedy, kultúrne štúdiá, spoločenské vedy
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: byť absolventom magisterského alebo doktorandského štúdia; vek do 40 rokov
- Poznámky: štipendium vypisuje Rakúska akadémia vied
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každý nepárny rok v marci
- Bližšie informácie: <http://stipendien.oeaw.ac.at/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Rakúsko www.euraxess.at

RUMUNSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom národného školstva Rumunska

3- až 10-mesačný vedecký alebo výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; rumunský alebo iný jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz rumunského jazyku, kultúry a literatúry

- Zameranie: rumunský jazyk, kultúra a literatúra
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy rumunského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 67)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Rumunsko www.euraxess.ro

RUSKO

Dohoda medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vzdelávania Ruskej federácie o spolupráci v oblasti vzdelávania

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (okrem umeleckých odborov a odboru „medzinárodné vzťahy“), výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu (okrem umeleckej)
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; ruský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1-mesačný letný kurz ruského jazyka

- Zameranie: ruský jazyk (uprednostnení môžu byť nerusisti)
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: ruský jazyk; lekárske potvrdenie o spôsobilosti absolvovať kurz (v ruskom alebo anglickom jazyku)
- Poznámky: kurz sa uskutoční v Štátnom inštitúte ruského jazyka A. S. Puškina v Moskve
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

SEVERNÉ MACEDÓNSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Macedónskej republiky v oblasti vzdelávania a vedy

3- až 10-mesačný študijný/výskumný pobyt pre doktorandov

- Zameranie: všetky odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list, odborný program, zoznam publikačnej činnosti (predkladajú doktorandi)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Poznámky: prijímajúca strana hradí štipendium vo výške 70 € na mesiac, ubytovanie na vysokoškolských internátoch a náklady na verejnú dopravu
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Severné Macedónsko www.euraxess.mk

SLOVINSKO

Program spolupráce v oblasti vzdelávania a kultúry medzi MŠVVaŠ SR a MK SR a Ministerstvom školstva, vedy a športu Slovenskej republiky, Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky

3- až 10-mesačný študijný alebo výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list na formulári CMEPIUS; slovinský alebo iný dohodnutý jazyk; vek do 35 rokov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Seminár slovinského jazyka, literatúry (pre slavistov a slovakistov)

- Zameranie: slovinský jazyk a literatúra
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: slovinský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letná škola slovinského jazyka

- Zameranie: slovinský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy slovinského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Slovensko www.euraxess.si

SRBSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva, vedy a technologického rozvoja Srbskej republiky v oblasti kultúry, vzdelávania na roky 2016 – 2020

1- až 9-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: srbský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letné semináre srbského jazyka, literatúry a kultúry

- Zameranie: srbský jazyk, literatúra a kultúra
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy srbského jazyka
- Poznámky: kurz prebieha v Belehrade
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- CEEPUS (str. 83)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Srbsko www.euraxess.rs

ŠPANIELSKO

Štipendiá Nadácie „la Caixa“

36-mesačný Junior Leader program pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: PhD štúdium ukončené 3 – 6 rokov pred dňom uzávierky na podávanie žiadostí
- Poznámky: program má dve schémy: Incoming – pre výskumníkov, ktorí v priebehu posledných 3 rokov pred dňom uzávierky nepracovali/neštudovali v Španielsku viac ako 12 mesiacov a Retaining – pre uchádzačov, ktorí v priebehu posledných 3 rokov pred dňom uzávierky pracovali/študovali v Španielsku viac ako 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí sa každý rok mení a je uverejňovaná na stránke programu

- Bližšie informácie: <https://obrasociallacaixa.org/en/investigacion-y-becas/programa-de-becas-de-posgrado/becas-de-posgrado/becas-postdoctorales-junior-leader/descripcion-del-programa>
Incoming: <https://obrasociallacaixa.org/es/home>
Retaining: <https://obrasociallacaixa.org/es/home>
www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

INPhINIT doktorandský program

- Zameranie: biológia, zdravotnícke odbory, fyzika, technológie, technické odbory, matematika
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: uchádzači bez titulu PhD, angličtina minimálne na úrovni B2
- Poznámky: S úspešnými uchádzačmi uzavrie výskumné centrum podľa ich výberu trojročnú pracovnú zmluvu.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí sa každý rok mení a je uverejňovaná na stránke programu
- Bližšie informácie: <https://obrasociallacaixa.org/en/investigacion-y-becas/programa-de-becas-de-posgrado/becas-de-posgrado/becas-postdoctorales-junior-leader/descripcion-del-programa>
Incoming: <https://obrasociallacaixa.org/es/home>
Retaining: <https://obrasociallacaixa.org/es/home>
www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Španielsko www.euraxess.es

ŠVAJČIARSKO

Štipendiá švajčiarskej vlády ESKAS – Federálna komisia pre štipendiá pre zahraničných študentov

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: akceptačný list; nemecký, francúzsky alebo taliansky jazyk, príp. anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Poznámky: štipendium je možné využiť iba na študijné pobyty na švajčiarskych univerzitách a technických vysokých školách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

6- až 12-mesačný výskumný pobyt pre doktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; nemecký, francúzsky alebo taliansky jazyk, príp. anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Poznámky: štipendium je možné využiť iba na študijné pobyty na švajčiarskych univerzitách a technických vysokých školách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

6- až 12-mesačný postgraduálny pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; nemecký, francúzsky alebo taliansky jazyk, príp. anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Poznámky: štipendium je možné využiť iba na študijné pobyty na švajčiarskych univerzitách a technických vysokých školách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Švajčiarsko www.euraxess.ch

ŠVÉDSKO**Štipendiá Švédskej výskumnej rady (Swedish Research Council)**

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Podmienky: podmienky sa líšia v závislosti od typu ponuky
- Poznámky: Švédska výskumná rada je najväčším vládny poskytovateľom financovania výskumu vo Švédsku. Podporuje vysokokvalitný výskum vo všetkých vedných odboroch.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je určená pre každý typ ponuky.
- Bližšie informácie: <https://www.vr.se/english.html>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Švédsko www.euraxess.se

TAIWAN

Taiwanský štipendijný program

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: uchádzač podáva prihlášku na taiwanskú univerzitu; o štipendium sa nesmú uchádzať študenti, ktorí už poberajú alebo poberali štipendium z taiwanskej strany
- Poznámky: trvanie pobytu je maximálne 4 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.roc-taiwan.org/sk/,
Taipejská reprezentačná kancelária, Bratislava – lozanova@taipei.dialtelecom.sk

Kurz čínskeho (mandarínskeho) jazyka – Huayu Enrichment Scholarship (HES)

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: uchádzač podáva prihlášku na jazykové centrum príslušnej univerzity (ročný jazykový kurz čínskeho jazyka); o štipendium sa nesmú uchádzať študenti, ktorí už poberajú alebo poberali štipendium z taiwanskej strany
- Poznámky: trvanie pobytu je 6 – 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.roc-taiwan.org/sk/,
Taipejská reprezentačná kancelária, Bratislava – lozanova@taipei.dialtelecom.sk

Chiang Ching-kuova nadácia pre medzinárodnú vedeckú výmenu (CCKF)

Výskumné štipendium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Poznámky: trvanie podpory je 1 až 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.cckf.org.tw

Taiwanský medzinárodný doktorandský program

(Taiwan International Graduate Program – TIGP) Academia Sinica

- Zameranie: prírodné a technické vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický jazyk; ukončené vysokoškolské štúdium
- Poznámky: doktorandské štúdium; trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: <http://db1x.sinica.edu.tw/tigp/index.php>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (Vyšehradsko-taiwanské štipendium, str. 61)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

TALIANSKO

Štipendiá talianskej vlády na základe Vykonávacieho programu ku kultúrnej dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Talianskej republiky

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývací list; taliansky alebo anglický jazyk

Štipendia na časť PhD štúdia (6 alebo 9 mesiacov)

Štipendia na výskumný pobyt (6 alebo 9 mesiacov) (Progetti in cotutela) – uchádzači musia predložiť výskumný projekt a získať akceptačný list z talianskej prijímajúcej inštitúcie s uvedením mena supervízora/školiťela projektu. Výskum sa môže realizovať na talianskych výskumných inštitúciách (CNR – Italian Research Council, ISS – Italian National Institute of Health, INFN – Italian National Institute for Nuclear Physics, INAF – Italian National Institute for Astrophysics, ISPRa – The Italian Institute for Environmental Protection and Research) pod akademickým dohľadom verejných univerzít, múzeí alebo archívov.

Štipendia na 3 mesiace: kurzy talianskeho jazyka a kultúry (A2 a vyššie) – uchádzači musia predložiť doklad o znalosti talianskeho jazyka na úrovni A2 v rámci Európskeho referenčného rámca pre jazyky

Štipendia na 1 mesiac: kurz didaktiky talianskeho jazyka – štipendium je určené učiteľom taliančiny, ktorí vedia dokumentovať vyučovanie taliančiny ako cudzieho jazyka v krajine pôvodu

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji alebo v júni elektronicky na portáli Study in Italy https://studyinitaly.esteri.it/en/home_borse
- Bližšie informácie: www.esteri.it/mae/it/servizi/stranieri/opportunita/; Taliansky kultúrny inštitút v Bratislave: https://iicbratislava.esteri.it/iic-bratislava/sk/opportunita/borse_di_studio; www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendijný program Maxa Webera pre postdoktorandov na Európskom univerzitnom inštitúte

- Zameranie: sociálne a humanitné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedec alebo výskumník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred max. 5 rokmi v ekonomických, sociálnych a politických vedách, práve alebo histórii; anglický jazyk
- Poznámky: štipendia sa udeľujú na 12 alebo 24 (výnimočne 36) mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.eui.eu; www.saia.sk v databáze štipendií

Bogliasso štipendium v oblasti humanitných vied, architektúry a umenia v Liguria Study Center

- Zameranie: humanitné, spoločenské vedy, umenie
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Poznámky: trvanie podpory je 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári pre zimný semester a v apríli pre letný semester
- Bližšie informácie: www.bfny.org/english/fellowships.cfm; www.saia.sk v databáze štipendií

Medzinárodný kurz talianskeho jazyka a kultúry

- Zameranie: Centrum pre podporu talianskeho jazyka a kultúry CALCIF každoročne organizuje v Gargnane Medzinárodný kurz talianskeho jazyka a kultúry, ktorý sa koná počas letných mesiacov (júl a august)
- Cieľová skupina: uchádzači od 18 do 40 rokov ovládajúci taliansky jazyk minimálne na úrovni B1/B2
- Poznámky: Milánska univerzita môže poskytnúť zahraničným uchádzačom vo veku 18 – 40 rokov štipendium pokrývajúce náklady na lekcie, ubytovanie a stravu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla koncom marca
- Bližšie informácie: <http://calcif.unimi.it/>; www.saia.sk v databáze štipendií

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 96)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Taliansko www.euraxess.it

THAJSKO

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

TURECKO

Turecké štipendiá (Türkiye Burslari)

Štipendiá na celé doktorandské štúdium

- Zameranie:
  - Štipendium Aliho Kuseu zamerané na prírodné a technické vedy (Ali Kuseu Science and Technology Scholarship)
  - Štipendium Ibniho Halduna zamerané na spoločenské vedy (Ibni Haldun Social Sciences Scholarship)
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: ovládať turecký jazyk alebo jazyk, v ktorom bude prebiehať výučba
- Poznámky: ak je vyučovací jazyk turečtina, súčasťou pobytu je aj jazyková príprava, ktorá sa koná pred nástupom na vysokú školu v Turecku
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári/marci
- Bližšie informácie: www.turkiyeburslari.gov.tr/en

Štipendia na 3- až 12-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie:
  - Štipendium Aliho Kescu zamerané na prírodné a technické vedy (Ali Kescu Science and Technology Scholarship)
  - Štipendium Ibniho Halduna zamerané na spoločenské vedy (Ibni Haldun Social Sciences Scholarship)
- Cieľová skupina: doktorandi, ktorí úspešne absolvovali dizertačnú skúšku a vedeckí pracovníci alebo vysokoškolskí učitelia s titulom PhD. (alebo ekvivalentom), ktorí nemajú viac ako 45 rokov
- Podmienky: ovládať turecký jazyk alebo jazyk, v ktorom bude prebiehať komunikácia počas pobytu
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú priebežne počas celého roka
- Bližšie informácie: www.turkiyeburslari.gov.tr/en

Turecká rada pre vedecký a technologický výskum (TÜBİTAK)

Štipendia pre výskumných pracovníkov zo zahraničia

- Zameranie: prírodné vedy, technické vedy, lekárske vedy, pôdohospodárske vedy, spoločenské vedy, humanitné vedy
- Cieľová skupina: vysokokvalifikovaný doktorandi a mladí postdoktorandi
- Podmienky: vek do 35 rokov
- Poznámky: dĺžka trvania pobytu je 1 až 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli a októbri
- Bližšie informácie: <https://www.tubitak.gov.tr/>

Štipendia pre hostujúcich vedeckých pracovníkov a vedeckých pracovníkov na tvorivom voľne

- Zameranie: prírodné vedy, technické vedy, lekárske vedy, pôdohospodárske vedy, spoločenské vedy, humanitné vedy
- Cieľová skupina: učiteľ vysokej školy, výskumný pracovník
- Poznámky: program podporuje vedeckých a výskumných pracovníkov, ktorí majú tvorivé voľno (sabbatical) a plánujú ho využiť na pobyt na univerzite alebo výskumnej inštitúcii v Turecku
- Žiadosti: žiadosť podáva turecký pozývajúci výskumník alebo prijímajúca inštitúcia
- Bližšie informácie: <https://www.tubitak.gov.tr/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Turecko www.euraxess.org.tr/

UKRAJINA

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny v oblasti vzdelávania

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; ukrajinský alebo ruský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Seminár ukrajinského jazyka

- Zameranie: ukrajinský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy ukrajinského jazyka
- Poznámky: predpokladaný nástup v septembri
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 86)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 97)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

USA

V porovnaní s Európou pre USA platí iný spôsob získavania finančnej pomoci na výskumné pobyty. Existujú rôzne možnosti získať finančnú podporu na študijné a výskumné pobyty od štátnych a súkromných univerzít, ako aj od rôznych súkromných nadácií a organizácií. Štipendiá spravidla nepokrývajú všetky náklady spojené s pobytom.

Výnimku tvoria štipendiá a granty, ktoré poskytuje americkým univerzitám a výskumným organizáciám vo viacerých prípadoch federálna vláda, často prostredníctvom národných agentúr. Od roku 2002 ministerstvo zdravia a služieb spravuje **databázu okolo 1000 grantových programov** z rôznych oblastí (<https://www.grants.gov/web/grants>), ktoré sú financované federálnou vládou. Tieto grantové programy spravuje **26 federálnych grantových agentúr**. Ako príklady národných agentúr podporujúcich výskum môžeme uviesť **National Science Foundation a National Institutes of Health**.

National Science Foundation – NSF (www.nsf.gov) je nezávislá federálna agentúra založená Kongresom v roku 1950 s cieľom podporovať rozvoj vedy. NSF, ktorého ročný rozpočet je cca 8 mld. USD, poskytuje finančnú podporu na základný výskum americkým vysokým školám a univerzitám v mnohých oblastiach ako napr. matematika, informatika, spoločenské vedy. NSF udeľuje ročne okolo 12 000 grantov s priemernou dĺžkou podpory 3 roky. Granty sú udeľované najmä jednotlivcom a malým výskumným tímom, finančná podpora je poskytovaná aj výskumným centrom na prístroje a zariadenia, ktoré umožňujú vedcom, technikom a študentom pracovať na špičkovom výskume.

Výskum v oblasti medicíny podporuje agentúra **National Institutes of Health – NIH** (www.nih.gov), súčasť amerického ministerstva zdravotníctva a sociálnych služieb. Je najväčším zdrojom financovania zameraného na výskum v oblasti medicíny na svete. Vytvára vysokokvalifikované miesta pre výskumníkov, ktoré financuje na univerzitách a výskumných ústavoch tak v USA ako aj vo svete. NIH pozostáva z 27 ústavov a centier, každé so špecifickým zameraním výskumu, často zamerané na konkrétne ochorenie alebo systémy ľudského tela. NIH poskytuje finančnú podporu vo forme grantov, dohôd o spolupráci a kontraktov. Granty sú určené nielen na výskum ale aj štipendijné pobyty („fellowships“) a odborné vzdelávanie, rozvoj kariéry a vedecké konferencie. NIH podporuje výskumníkov v rôznych štádiách ich kariéry, od mladých výskumníkov bez titulu PhD. až po skúsených výskumníkov s dlhoročnou praxou a skúsenosťou z vedenia veľkých výskumných centier. Novým a mladým výskumníkom venuje NIH špeciálnu pozornosť.

Komisia J. W. Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike

Programy pre jednotlivcov

Fulbrightove štipendium pre postgraduálne štúdium (Fulbright Scholarship for Graduate Studies in the USA)

- Zameranie: všetky vedné odbory s výnimkou klinickej medicíny a programov MBA a LL. M.
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ štúdia, doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené úplné vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa; výborné študijné výsledky; výborná znalosť anglického jazyka (jazykový test TOEFL, skóre 95/ILTS – skóre 7,5); slovenské štátne občianstvo a trvalý pobyt v SR
- Poznámky: štipendium je určené na 6- až 9-mesačný výskumný (Visiting Student Researcher) alebo študijný pobyt (Master's Degree Study) na univerzite alebo inej inštitúcii v USA
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v júni
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.sk

Fulbrightov program pre výskum a prednášanie (Fulbright Scholar Program)

- Zameranie: všetky vedné odbory s výnimkou klinickej medicíny
- Cieľová skupina: odborník s dlhšou odbornou alebo výskumnou praxou
- Podmienky: dokončené doktorandské štúdium alebo jeho ekvivalent; výborná znalosť anglického jazyka (TOEFL testy nie sú požadované); overiteľné výsledky výskumnej, prednáškovej a publikačnej činnosti; slovenské občianstvo a trvalý pobyt v SR; pozývaci list z hosťujúcej inštitúcie v USA; prednosť majú kandidáti bez súvislej akademickej alebo pracovnej skúsenosti v USA
- Poznámky: granty môžu byť udelené na 3 až 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, dasa@fulbright.sk

Program Fulbrighta a Schumana (Fulbright-Schuman Program)

- Zameranie: Program je určený občanom Európskej únie so záujmom študovať, robiť výskum alebo prednášať o témach týkajúcich sa transatlantických vzťahov medzi USA a EÚ. Výsledky musia byť relevantné aspoň pre dva členské štáty EÚ. Výška podpory je rôzna, od úhrady spiatočných cestovných nákladov až po plné financovanie všetkých výdavkov počas akademického roku.
- Typy štipendií:
  - **Granty pre postdoktorandov na výskumný/prednáškový pobyt** – oprávnený uchádzač musí mať PhD. titul alebo jeho ekvivalent, min. 5 rokov praxe. Viac informácií: <http://www.fulbrightschuman.eu/grants-eu-citizens/post-doctoral-research/>.
  - **Granty na študijný/výskumný pobyt** – oprávnený uchádzač musí mať ukončený minimálne bakalársky stupeň štúdia, viac ako 3 mesiace odbornej/akademickej praxe. Viac informácií: www.fulbrightschuman.eu/grants-eu-citizens/pre-doctoral-research/.
  - **Granty pre odborníkov v oblasti medzinárodného vzdelávania** – z univerzít v EÚ, ktorí chcú robiť výskum v oblasti administrácie vysokoškolských medzinárodných vzťahov. Uchádzači si musia zabezpečiť pozývajúci list z hosťovskej inštitúcie. Grant sa udeľuje na obdobie 2–4 mesiacov. Uchádzači s min. 3-ročnou praxou v oblasti medzinárodného vzdelávania nemusia mať ukončené PhD štúdium. Viac informácií: <http://www.fulbrightschuman.eu/grants-eu-citizens/international-educator-grants/>.
- Podmienky: uchádzači musia byť občanmi EÚ; mať akademickú/profesionálnu aspoň 3-mesačnú skúsenosť minimálne v dvoch členských štátoch EÚ; preukázať zodpovedajúcu akademickú alebo profesionálnu kvalitu; mať výbornú znalosť anglického jazyka; zabezpečiť si prijatie/pozývaci list na danej inštitúcii/inštitúciách v USA; 2 roky relevantnej pracovnej/akademickej skúsenosti od získania bakalárskeho titulu sú výhodou.
- Poznámky: Mesačné štipendium 3 000 EUR pre uchádzačov s ukončeným PhD. štúdiom, resp. 2000 EUR pre študentov PhD. štúdia, cestovné náklady a príspevok na presťahovanie vo výške max. 2000 EUR. Príspevok na víza typu J1 a zdravotné poistenie. Maximálna výška jedného štipendia je 29 000 EUR.
- Žiadosti: podávania online žiadostí do 1. decembra
- Bližšie informácie: <http://www.fulbrightschuman.eu/grants-eu-citizens/>

Program financuje Ministerstvo zahraničných vecí USA a Generálne riaditeľstvo EÚ pre vzdelávanie a kultúru.

Informácie, komunikáciu a výberové konanie zabezpečuje:

Komisia pre vzdelávacie výmeny medzi USA, Belgickom a Luxemburskom (Commission for Educational Exchange between the United States, Belgium and Luxembourg) Boulevard de l'Empereur, 4, Keizerslaan, 1000 Brussels, Belgium
tel.: +32 2 519 57 72, fax: +32 2 519 57 73

www.fulbright.be, www.fulbrightschuman.eu, adviser@fulbright.be

Programy pre inštitúcie

Krátkodobé sprostredkovanie odborníka z USA

Komisia umožňuje slovenským inštitúciám pozvať amerických odborníkov, ktorí v rámci Fulbrightovho programu pôsobia v danom školskom roku v susedných krajinách, prednášať alebo zúčastniť sa na sympóziách.

- Poznámky: Komisia môže uhradiť cestovné náklady a ubytovanie
- Bližšie informácie: office@fulbright.gov.sk, <http://www.fulbright.sk/>

Fulbrightov program pre odborníkov (Fulbright Specialists Program)

Program umožňuje slovenským inštitúciám vytvárať alebo navrhnúť projekty v rámci respektívnej odbornej disciplíny, ktoré sú prioritou pre ich ďalší rozvoj. Projekty sa môžu uskutočniť v rozpätí 2–6 týždňov a Komisia zabezpečí odborníka do 3 mesiacov od podania žiadosti. Projekty sa môžu uskutočniť v spolupráci s kvalifikovaným odborníkom z USA, ktorý má požadovanú expertízu v danej oblasti a ktorý pomôže sprostredkovať a upevniť vzťahy medzi americkými a slovenskými inštitúciami. Uchádzať sa môžu vysokoškolské inštitúcie, vládne inštitúcie (ministerstvá alebo agentúry, parlamentné útvary), kultúrne inštitúcie (múzeá, galérie, pamiatkové úrady), zdravotnícke inštitúcie (zariadenia verejného zdravotníctva, fakultné nemocnice a pod.).

- Oblasť zamerania: antropológia, archeológia, riadenie ekonomiky, komunikácia a žurnalistika, ekonomika, informačné technológie, právo, poľnohospodárstvo, knihoveda, mierové riešenie konfliktov, politické vedy a verejná správa, verejné zdravotníctvo, sociológia/sociálna práca, americké štúdie, urbanistika.
- Zameranie projektov: prieskum potrieb a rozvoja v rámci výučby, inštitucionálny alebo programový rozvoj; špecializované akademické semináre a konferencie, aj v spojení s ďalšími dohodnutými aktivitami; spolupráca na vývoji a/alebo prehodení syláb alebo študijných materiálov; tréningy pedagógov a učiteľov na úrovni univerzity. Vítané sú projekty, ktoré sú zamerané na vzdelávanie alebo na špecializáciu v rámci inovatívnej výučby vedecko-technických predmetov ako chémia, fyzika, technológia, inžinierstvo a matematika. Výskum v rámci tohto programu nie je možný.
- Poznámka: Komisia uhrádza medzinárodné cestovné náklady a honorár vo výške 200 USD/deň. Náklady ako sú ubytovanie, stravu a prípadnú vnútroštátnu prepravu hradí pozývajúca inštitúcia. Komisia môže v nevyhnutných prípadoch finančne prispieť na výdavky. Počet schválených projektov v rámci programu a na daný akademický rok je limitovaný a závisí od finančného rozpočtu Komisie.
- Žiadosti: je možné podávať priebežne na adrese office@fulbright.gov.sk
- Bližšie informácie: <http://www.fulbright.sk/fulbrightove-stipendia/fulbright-specialists-program>

Fulbrightov rezidenčný program (Fulbright Scholar in Residence Program SIR)

Program umožňuje inštitúciám v USA pozvať zahraničného odborníka na jeden alebo dva semestre. Úlohou odborníka je prednášať a poskytovať konzultácie vo vybraných oblastiach, interdisciplinárnych programoch alebo v kurzoch, kde prítomnosť zahraničného lektora poskytne medzikultúrny alebo medzinárodný pohľad na problematiku.

- Poznámka: prednosť majú návrhy v rámci humanitných a sociálnych vied, zvažované sú však aj iné disciplíny dôležité pre medzinárodné vzťahy; návrhy podávajú jednotlivé inštitúcie, alebo aj konzorcium dvoch alebo viacerých inštitúcií.
- Bližšie informácie: <http://www.fulbright.sk/fulbrightove-stipendia/fulbright-scholar-in-residence-program>

Iné programy administrované Komisiou J. W. Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike

Štipendijný program H. H. Humphreya (The Hubert H. Humphrey Fellowship Program)

- Zameranie: Udržateľný rozvoj: poľnohospodársky a vidiecky rozvoj, ekonomický rozvoj/financie a bankovníctvo, prírodné zdroje, environmentálna politika a klimatické zmeny, miestne a regionálne plánovanie; Tvorba demokratických inštitúcií: komunikácia/žurnalistika, právo a ľudské práva, analýza verejnej politiky a verejná správa, prevencia nelegálneho obchodu s ľuďmi, politika a manažment v oblasti technológií, manažment ľudských zdrojov; Vzdelávanie: plánovanie a administrácia vzdelávania, manažment vysokého školstva, výučba angličtiny ako cudzieho jazyka; Verejné zdravotníctvo: politika a manažment verejného zdravotníctva, prevencia a stratégia boja proti HIV/AIDS, vzdelávanie, prevencia a liečba drogových závislostí
- Cieľová skupina: uchádzač s ukončeným magisterským štúdiom
- Podmienky: minimálne 5-ročná súvislá prax v danom odbore; aktívna znalosť anglického jazyka; slovenské štátne občianstvo; žiadna alebo minimálna skúsenosť v USA
- Poznámky: program dáva možnosť skúseným odborníkom absolvovať 10-mesačné štúdium na univerzite v USA v kombinácii s odbornou praxou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva pravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.gov.sk, <https://humphreyfellowship.org>

Program profesionálneho rozvoja Ronalda a Eileen Waiserových (Ronald and Eileen Weiser Professional Development Award Program)

Krátkodobé pobyty vysokoškolských odborníkov a pedagógov na Michiganskej univerzite

- Zameranie: všetky vedné odbory (krátkodobé pobyty v závislosti od zamerania University of Michigan)
- Cieľová skupina: vysokoškolský odborníci a pedagógovia
- Podmienky: výborná ústna a písomná znalosť anglického jazyka; dvojstranná esej so stručným popisom výskumu alebo spoločného projektu, dôvodom podania žiadosti a popisom prínosu pre domovskú inštitúciu; pozývaci list od vedenia fakulty, vedenia katedry alebo pracovníka katedry či fakulty na University of Michigan, kde by sa výskum mal realizovať (informácie o katedrách a programoch University of Michigan nájdete na www.umich.edu); odporúčanie rektora alebo dekana vysokej školy, kde uchádzač pracuje

- Poznámky: program umožňuje absolvovať 4-týždňové alebo 3-mesačné pobyty na University of Michigan, Ann Arbor, USA; štipendium pokrýva cestovné náklady, ubytovanie, zdravotné poistenie a diéty
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, www.ii.umich.edu/wcee, office@fulbright.gov.sk

Americké letné semináre

- Zameranie: zahraničná politika USA; mládež, rozvoj pracovnej sily a dopĺňovanie zručností; súčasná americká literatúra; americká kultúra a hodnoty; americká politika a politické myslenie; žurnalizmus a médiá v USA; náboženská sloboda a pluralizmus v USA
- Cieľová skupina: motivovaní pedagógovia a odborníci z vysokoškolských inštitúcií alebo organizácií zameraných na výskum (neziskové organizácie, think-tanky a pod.) vo veku 30 – 50 rokov
- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka; prednosť majú uchádzači, ktorí jednoznačne zdôvodnia, akým spôsobom uplatnia získané poznatky vo svojej práci a ktorí doteraz nemali možnosť v USA študovať, robiť výskum či zúčastniť sa na profesionálnych konferenciách
- Poznámky: semináre sa konajú v mesiacoch jún – august na amerických univerzitách; sú to 6-týždňové intenzívne akademické semináre zamerané na rôzne aspekty americkej spoločnosti; cieľom seminárov je posilniť učebné osnovy a zlepšiť kvalitu výučby o USA na akademických inštitúciách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla na jeseň; záverečný výber uchádzačov sa uskutoční na Ministerstve zahraničných vecí USA, ktoré hradí aj všetky náklady spojené s pobytom vrátane zdravotného poistenia
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.gov.sk

Ďalšie štipendijné programy

Štipendium Ruth Crawfordovej Mitchellovej na výskumný pobyt (RCM Fellowship for Czech/Slovak Scholars)

- Zameranie: vzdelávanie, veda, politické vedy, ekonómia, sociológia
- Cieľová skupina: jednotlivec zo Slovenska a Čiech, ktorý pôsobí vo vládnom, komerčnom alebo akademickom sektore (nie študent)
- Podmienky: ukončené magisterské štúdium; prax; vynikajúca znalosť anglického jazyka
- Poznámky: výskumný pobyt prebieha od augusta do decembra kalendárneho roka v trvaní 3 a pol mesiaca; uskutoční sa na Univerzite v Pittsburghu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: mcl38@pitt.edu, www.nationalityrooms.pitt.edu/content/rcm-fellowship-czechslovak-scholars

Štipendiá na výskumné pobyty pre doktorandov technického zamerania vo výskumných laboratóriách Symantec (Symantec Research Labs Graduate Fellowships)

- Zameranie: technické vedy
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri
- Bližšie informácie: www.symantec.com/about/careers/graduate-fellowship

Štipendijné programy CEC ArtsLink pre umelcov, manažérov umenia na pobyt a projektovú umeleckú spoluprácu

- Zameranie: tanec, hudba, divadlo, literatúra
- Cieľová skupina: umelec, umelecký manažér
- Poznámky: trvanie pobytu je 5 týždňov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.cecartslink.org/grants/artslink_awards.html

Štipendijné pobyty Wilsonovho centra pre post doktorandov (Wilson Center Fellowships)

- Zameranie: rôzne vedné odbory súvisiace s programami/projektami Wilsonovho centra
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: anglický jazyk
- Poznámky: 9-mesačné výskumné pobyty vo Wilsonovom centre (september – máj)
- Žiadosti: podávanie online, uzávierka 1. októbra
- Bližšie informácie: <https://www.wilsoncenter.org/fellowship-application-guidelines>

Stáže Svetovej banky pre doktorandov (World Bank Internships)

- Zameranie: ekonómia, humanitné a spoločenské vedy, poľnohospodárstvo, životné prostredie, iné príbuzné odbory
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa, doktorand
- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka
- Poznámky: trvanie pobytu minimálne 1 mesiac
- Žiadosti: podávanie prihlášok na zimný termín (december – marec) je spravidla v septembri a októbri, na letný termín (jún – september) v decembri a v januári
- Bližšie informácie: <https://www.worldbank.org/en/about/careers/programs-and-internships>

Štipendiá Gettyho nadácie na výskumné a umelecké pobyty (Getty Foundation's grants)

Nadácia Getty Foundation podporuje inštitúcie a jednotlivcov, ktorí sa zasvätili lepšiemu porozumeniu a ochrane výtvarného umenia v Los Angeles a na celom svete. Prostredníctvom svojich grantových iniciatív pomáhajú zlepšiť prístup k muzeálnym zbierkam, posilňovať dejiny umenia ako globálnu disciplínu, zlepšovať konzervačnú prax a podporujú súčasných a budúcich lídrov vo výtvarnom umení. V rámci rôznych schém poskytujú granty na rezidenčné programy v Getty Center: Getty Research Institute, the Getty Conservation Institute, the J. Paul Getty Museum, a the Getty Trust.

- Zameranie: umenie a výskum umenia, konzervovanie umeleckých diel, manažment a riadenie v oblasti umenia
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Poznámky: Gettyho nadácia poskytuje rôzne granty a typy umeleckých pobytov podľa aktuálne stanovených priorít
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je stanovená v závislosti od konkrétneho programu
- Bližšie informácie: <https://www.getty.edu/foundation/apply/>

Grantový program Hary Truman Library Institute pre postdoktorandov, mladých a starších vedeckých pracovníkov (Truman Library Institute Research Grants)

- Zameranie: verejná a zahraničná politika, život a kariéra H. S. Trumana
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník, vedecký pracovník
- Poznámky: uchádzači môžu žiadať o výskumný grant, ročné dizertačné štipendium alebo bienálnu štipendijnú cenu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli a v októbri (pre postdoktorandov a mladých vedeckých pracovníkov) a v decembri pre starších vedeckých pracovníkov
- Bližšie informácie: <https://www.trumanlibraryinstitute.org/research-grants/research-grants/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Medzinárodný vyšehradský fond (program VARP, str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)

VEĽKÁ BRITÁNIA

Vo Veľkej Británii poskytujú štipendiá a granty rôzne nadácie, vzdelávacie a výskumné organizácie. Spektrum je široké a vyhľadávanie vám uľahčí britský portál EURAXESS www.euraxess.org.uk, ako aj finančný sprievodca „EURAXESS UK Funding Search“ (<http://euraxessfunds.britishcouncil.org/Search.aspx/Index>), zhromažďujúci informácie o finančnej podpore pre medzinárodný výskum. Tento nástroj je určený vedeckým pracovníkom a postgraduálnym študentom z Veľkej Británie a zo zahraničia. Vyhľadávať sa dá na základe vedného odboru či cieľa finančnej podpory. Štipendiá je možné vyhľadávať aj v databáze na webstránke Britskej rady www.educationuk.org. Pracovné ponuky v oblasti vedy, výskumu, akademických a iných príbuzných profesiách je možné vyhľadávať na webstránke www.jobs.ac.uk.

Štipendiá Warburgovho inštitútu (The Warburg Institute)

Dlhodobý výskumný pobyt

- Zameranie: história, kultúra, umenie
- Cieľová skupina: uchádzač s titulom PhD.
- Podmienky: o štipendium sa môžu uchádzať začínajúci aj skúsení výskumníci
- Poznámky: trvanie 9 – 12 mesiacov
- Žiadosti: informácie o uzávierke podávania žiadostí je potrebné vyžiadať na adrese: warburg@sas.ac.uk
- Bližšie informácie: <https://warburg.sas.ac.uk/Long-term-Research-Fellowships>

Krátkodobý výskumný pobyt

- Zameranie: história, kultúra, umenie
- Cieľová skupina: uchádzač s titulom PhD.
- Podmienky: o štipendium sa môžu uchádzať postdoktorandi v akejkoľvek fáze svojej kariéry
- Poznámky: trvanie 3 – 4 mesiace
- Žiadosti: informácie o uzávierke podávania žiadosti je potrebné vyžiadať na adrese: warburg@sas.ac.uk
- Bližšie informácie: <https://warburg.sas.ac.uk/Short-term-Research-Fellowships>

Výskumné štipendiá na Univerzite v Edinburghu

(The Institute for Advanced Studies in the Humanities, University of Edinburgh)

- Zameranie: humanitné, spoločenské vedy, uprednostnené sú aktuálne výskumné témy inštitútu
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Poznámky: trvanie obvykle 3 – 4 mesiace; pobyt sa realizuje na School of Social and Political Science, The University of Edinburgh (Škótsko)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: <https://www.ias.ed.ac.uk/ias-sh-sps-research-fellowships>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 92)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 62)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 90)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 98)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 99)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Veľká Británia www.euraxess.org.uk

SAIA v skratke

SAIA, n. o., (Slovenská akademická informačná agentúra) je mimovládna nezisková organizácia, ktorá od roku 1990 svojimi programami a službami posilňuje občiansku spoločnosť a napomáha internacionalizácii vzdelávania a vedy na Slovensku. Okrem administrovania štipendií a grantových programov sa jej činnosť zameriava aj na poskytovanie informácií o možnostiach štúdia a výskumu mimo Slovenska, propagáciu slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí, ako aj podporu a poradenstvo v oblasti rozvoja ľudských zdrojov vo vede a výskume.

V súčasnosti má SAIA pracoviská v 5 univerzitných mestách (okrem Bratislavy v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre a Žiline).

Súčasný hlavný programy SAIA, n. o.:

1. Akademické mobility

program poskytujúci slovenským občanom štipendiá na základe medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád, ako aj informácie o možnostiach štúdia a výskumu v zahraničí;

2. Akcia Rakúsko – Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní

bilaterálny medzivládny program medzi Slovenskou republikou a Rakúskom podporujúci obojstrannú mobilitu a spoluprácu študentov, doktorandov a pedagogických a výskumných pracovníkov formou štipendií a projektovej podpory;

3. CEEPUS – Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá

medzinárodný program združujúci 15 krajín strednej a juhovýchodnej Európy podporujúci spoluprácu medzi vysokými školami v oblasti vzdelávania a poskytujúci štipendiá na študijné a prednáškové mobility;

4. Národný štipendijný program SR

program vlády Slovenskej republiky podporujúci pobyty slovenských študentov, doktorandov a postdoktorandov v zahraničí, ako aj záujemcov zo zahraničia o pobyty na vysokých školách a výskumných organizáciách na Slovensku;

5. Servisné centrá EURAXESS Slovensko

iniciatíva Európskej komisie pôsobiaca v 42 krajinách, poskytujúca informačnú podporu a poradenstvo v praktických otázkach súvisiacich s výskumnou mobilitou a kariérnym rozvojom výskumníkom samotným i organizáciám prijímajúcim zahraničných vedcov na svoje pracoviská.

Aktivity v rámci vyššie uvedených programov zabezpečuje SAIA na základe zmlúv s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré tieto programy finančne podporuje.

